

ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม
ที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนขลุ่ยระนาดภิเชก จังหวัดจันทบุรี

นางสาวจรรุวรรณ ว่องไวลีจิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**The Effects of Using a Guidance Activities Package Based on the Behaviorism
Theory on Unity of Mathayom Suksa II Students at Khlung Ratchadapisake
School in Chanthaburi Province**

Miss Jaruwan Wongwailikhit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อ
ความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานวิทยาสังเคราะห์
จังหวัดจันทบุรี

ชื่อและนามสกุล นางสาวจรรุวรรณ ว่องไวลิขิต

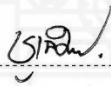
แขนงวิชา การแนะแนว

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ลัดดาวรรณ ณ ระนอง

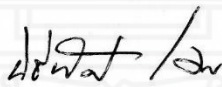
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2559

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

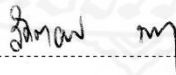
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล)

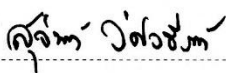
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ลัดดาวรรณ ณ ระนอง)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

3/2

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความสามัคคี
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขลุ่ยรัชดาภิเษก จังหวัดจันทบุรี

ผู้วิจัย นางสาวจรรววรรณ ว่องไวลิขิต รหัสนักศึกษา 2522400411

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร

(2) รองศาสตราจารย์ ดร. ลัดดาวรรณ ณ ระนอง ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม (2) เปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวและ (3) เปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม กับระยะติดตามผล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขลุ่ยรัชดาภิเษก จังหวัดจันทบุรี จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มจากนั้นจึงสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คนแล้วกำหนดโดยสุ่มให้กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความสามัคคี และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แบบวัดความสามัคคี มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .98 (2) ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความสามัคคี และ (3) ชุดกิจกรรมแนะแนว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม นักเรียนกลุ่มทดลอง มีความสามัคคีสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวดังกล่าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม มีความสามัคคีสูงกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (3) ในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามัคคีสูงขึ้นกว่าระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว พฤติกรรมนิยม ความสามัคคี มัธยมศึกษา

Thesis title: The Effects of Using a Guidance Activities Package Based on the Behaviorism Theory on Unity of Mathayom Suksa II Students at Khlung Ratchadapisake School in Chanthaburi Province

Researcher: Miss Jaruwan Wongwailikhit; **ID:** 2522400411;

Degree: Master of Education (Guidance);

Thesis advisors: (1) Dr. Nitipat Mekkhachorn, Associate Professor;

(2) Dr. Laddawan Na Ranong, Associate Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

The purposes of this research were (1) to compare the unity levels of the experimental group students before and after using a guidance activities package based on the behaviorism theory; (2) to compare the unity level of the experimental group students who used a guidance activities package based on the behaviorism theory with that of the control group students who used a guidance activities program; and (3) to compare the unity level of the experimental group students at the completion of the experiment with their counterpart level during the follow up period.

The research sample consisted of 60 Mathayom Suksa II students of Khlung Ratchadapisake School in Chanthaburi province, obtained by cluster sampling. After that, they were randomly assigned into an experimental group and a control group each of which comprised 30 students. The experimental group used a guidance activities package based on the behaviorism theory to develop unity, while the control group received a conventional guidance activities program. The employed research instruments comprised (1) a scale to assess unity, with the total reliability coefficient of .98, (2) a guidance activities package based on the behaviorism theory to develop unity and (3) a guidance activities program. Statistics for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The research findings showed that (1) after using a guidance activities package based on the behaviorism theory to develop unity, the unity level of the experimental group students was increased significantly at the .01 level; (2) the unity level of the experimental group students who used the guidance activities package based on the behaviorism theory to develop unity was significantly higher than the counterpart level of the control group students who used the guidance activities program at the .01 level; and (3) the unity level during the follow up period of the experimental group students was significantly higher than their counterpart level at the end of the experiment at the .01 level.

Keywords: Guidance activities package, Behaviorism theory, Unity, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร รองศาสตราจารย์ ดร. ถัดดาวรรณ ณ ระนอง ที่ได้กรุณาให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล ที่ได้สละเวลามาเป็นประธานในการสอบ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมาไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. นริศ สวัสดิ์ อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาอาจารย์ประดิษฐ์ ทองคำวัน รองหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ อาจารย์สุพัฒนา ร่วมโพธิ์รี หัวหน้างานแนะแนววิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ อาจารย์จันทร์ฉาย แก้วไชยะ หัวหน้างานแนะแนววิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษและอาจารย์ มานี ผลอนันต์ รองหัวหน้างานแนะแนว วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบ แก้ไข เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนขลุ้งรัชดาภิเษกที่กรุณาอำนวยความสะดวกในเรื่องเวลา สถานที่ และเป็นกำลังใจในการทำงานจนสามารถเก็บรวบรวมได้เรียบร้อย และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขลุ้งรัชดาภิเษก ปีการศึกษา 2558 ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้บูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนและชี้แนะแนวทางการศึกษา ขอขอบคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

จารุวรรณ ว่องไวลิขิต

มิถุนายน 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว.....	19
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม.....	34
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ประเภทและแบบของการวิจัย.....	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
ตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการ.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	51
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	55
การเสนอผลการวิจัย.....	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปการวิจัย.....	58
อภิปรายผล.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	63
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก.....	73
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
ข คำอำนาจจำแนกของแบบวัดความสามัคคี.....	76
ค แสดงความสอดคล้องของแบบวัดความสามัคคี เป็นรายข้อและแสดงความสอดคล้อง ของชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม.....	78
ง แบบวัดความสามัคคี.....	82
จ ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม.....	88
ฉ ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามัคคี.....	156
ช คะแนนเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	173
ซ แสดงผลการประเมินการร่วมกิจกรรมความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	180
ประวัติผู้วิจัย.....	185

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 รูปแบบการทดลอง	46
ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม	56
ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	57
ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม กับระยะติดตามผล	57

ญ

สารบัญภาพ

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	หน้า 45
--------------------------------------	------------

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 24 กล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งให้ผู้เรียน คิดเป็น วิเคราะห์เป็น และสร้างองค์ความรู้ได้ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และเต็มตามศักยภาพของตน ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในมาตรา 80(3) ระบุว่า “รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้ “...จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ” และมาตรา 80(6) ระบุว่า “ส่งเสริมและสนับสนุน ความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น”

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีจุดมุ่งหมายพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551, น. 3-5) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ จึงกำหนดให้ปีการศึกษา 2550 เป็นปีปฏิรูปการศึกษากับ 8 คุณธรรมพื้นฐานที่ควรปลูกฝังให้กับผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2548, น. 3)

การศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพคน การศึกษาสร้างคนให้มีคุณภาพเป็นคนเก่ง คนดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม มีความสามัคคี และรักชาติ ตลอดจนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย การศึกษาจึงเป็นการสร้างคนเพื่อนำไปสู่

การสร้างชาติที่มั่นคง หากจัดการศึกษาได้ดี จะได้กำลังคนของชาติที่มีพฤติกรรม ผลผลิต และอุดมการณ์ที่ดีงาม (จรรยาพร ธรณินทร์, 2557, น. 237) ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน จึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต คุณลักษณะที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลมีคุณภาพอย่างหนึ่ง คือ ความสามัคคี

สำหรับคุณธรรมที่กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นปลูกฝังนั้นมีทั้งหมด 8 ประการอันได้แก่ ความขยัน ประหยัด มีวินัย ซื่อสัตย์ สุภาพ สะอาด สามัคคีและมีน้ำใจ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2548, น. 3) ความสามัคคีเป็นคุณธรรมพื้นฐานข้อที่ 7 จากทั้งหมด 8 ข้อ ซึ่งหมายถึง ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียว ประองคองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานเพื่อบรรลุผลสำเร็จ ตามต้องการ เกิดงานอย่างสร้างสรรค์ โดยปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน ยอมรับกันอย่างมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทางความคิด รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วง สามารถแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้มีเหตุผลยอมรับความแตกต่างและพร้อมที่จะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีความสุขกับการได้ทำงานเป็นกลุ่ม ยินดีให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542 กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

“ความสามัคคี” ถือเป็นคุณธรรมที่สำคัญประการหนึ่งที่คนในสังคมพึงมี สำหรับการทำงานร่วมกันอย่างมีพลังและประสิทธิภาพ และทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุข ซึ่งสอดคล้องกับคุณธรรม 4 ประการอันเป็นแนวพระราชดำรัส ที่คนไทยควรศึกษาและน้อมนำมาสู่ตน (น้อม งามนิสัย, สุภัทธานิศา ศิลาเขตต์ และวีรนุช สรารัตนกุล, 2545, น. 119) ได้แก่ 1) การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติ แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ เป็นธรรม 2) การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติ ปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ ความดีนั้น 3) การอดทนอดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด 4) การรู้จักละวางความชั่ว ความสุจริตและรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระราชดำรัสถึงความสำคัญของความสามัคคี ไว้ในคุณธรรม 4 ประการเพิ่มเติมว่า

“การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงาน ประสานประโยชน์กัน ใ้งานที่ทำสำเร็จผล ทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่นและแก่ประเทศชาติ” และในทางพุทธศาสนาได้กล่าวถึงความสามัคคีว่าเป็นหลักธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความพร้อมเพรียงกันของหมู่คณะ ดังหลักสามัคคีธรรม 4 ที่ว่าด้วย การรู้จักประนีประนอมยอมกัน ไม่ทะเลาะวิวาทแก่งแย่งกัน รู้จักตกลงกันด้วยไมตรีจิต มีความร่วมใจกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแห่งหมู่คณะ และหลักสาราณียธรรม 6 ที่ว่าด้วยการอยู่

ร่วมกันของคนในสังคมด้วยความรัก ความเข้าใจ และสามัคคีกันอย่างปรองดอง ดังนั้น ความสามัคคีจึงเป็นคุณธรรมข้อหนึ่งที่มีมนุษย์ซึ่งเป็นสัตว์สังคมพึงมี เพื่อให้สังคมมีความเป็นปกติ สุข ไม่เกิดความแตกแยก ขัดแย้งที่รุนแรงตามมาจนเป็นปัญหาสังคม ซึ่งสอดคล้องกับมุมมองของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) นั่นเด็กและเยาวชนผู้ที่ได้รับการบ่มเพาะคุณธรรมในด้านความสามัคคีจะมีจิตใจเปิดกว้าง ไม่เห็นแต่ประโยชน์ส่วนตนพร้อมที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดความสำเร็จแก่หมู่คณะและรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน บุคคลเหล่านี้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รับผิดชอบต่อผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสม มีพฤติกรรมร่วมมือร่วมใจทำงานอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมไม่สร้างความแตกแยกและไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ยุคโลกไร้พรมแดน จึงมีอิทธิพลต่อความคิด จิตใจและพฤติกรรมของมนุษย์มากขึ้น เด็กและเยาวชนจำนวนไม่น้อยได้ตกเป็นเหยื่อของข้อมูลข่าวสารและการโฆษณา ถูกอิทธิพลของวัฒนธรรมและค่านิยมจากต่างชาติ ครอบงำ ลุ่มหลงในวัฒนธรรมและค่านิยมจากต่างชาติ เกิดความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม แสวงหาความสุขทางวัตถุ มีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น ขาดความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการแตกแยกระหว่างหมู่เหล่า ใช้กำลังและความรุนแรงในการแก้ปัญหา ทะเลาะวิวาทกันในกลุ่มเพื่อน ความแตกแยกเหล่านี้เป็นที่น่าห่วงใย เพราะวัยรุ่นตอนต้นของไทยยังสับสนในการรับรู้ เกิดทัศนคติ และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ดังที่ ปรีชา วิหกโต (2544, น. 58) ได้รวบรวมปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียนจากวารสารและวิทยานิพนธ์ พบว่ามีพฤติกรรมดังต่อไปนี้ คือ 1) พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น ไม่ทำการบ้าน เกียจคร้าน ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่รับผิดชอบ ไม่สนใจในการเรียนได้คะแนนไม่ดี 2) พฤติกรรมที่แสดงออกกับครูไม่เหมาะสม เช่น พุดก้าวร้าว ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู 3) พฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียน 4) พฤติกรรมทางบุคลิกภาพ เช่น เก็บตัว ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยาก ซึมและเหงา 5) พฤติกรรมก้าวร้าว เช่น ก่อการทะเลาะวิวาท ทำลายสิ่งของ ก่ออาชญากรรมจนคดีถึงศาล 6) พฤติกรรมอื่นๆ เช่น หนีเรียน ขาดเรียนบ่อยๆ

จากปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับความสามัคคีที่เกิดขึ้นกับเยาวชนไทยขณะนี้ ควรจะต้องปลูกฝังความสามัคคีเป็นอันดับแรกและจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง เพราะเด็กคือผู้ที่จะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ออกไปพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ด้วยเหตุนี้การจัดสภาพการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ทุกฝ่ายต้องเข้ามามีส่วนร่วม โดยโรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องอบรมสั่งสอน เพื่อเสริมสร้างและปลูกฝังความสามัคคีให้เกิดมีในชีวิตจิตใจของเด็ก ในอันที่จะทำให้เขาเหล่านั้นมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

สอดคล้องกับอรรถพรณ ลีอนุชวรัชชัย (2543, น. 164) ที่กล่าวว่า วิทยาลัยเป็นวัยแห่งการเรียนรู้โลก และสังคม เป็นวัยแห่งการปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติ แต่การเรียนรู้และการปรับตัวของวิทยาลัยนี้ จำเป็นต้องอาศัยผู้ใหญ่ สังคม และสถานการณ์ที่เหมาะสม เป็นตัวแบบและชี้แนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตั้งใจ สอดคล้องกับทอมป์สันและคนอื่นๆ (Thompson and others. 1959 :349) ได้กล่าวว่าโรงเรียนมีหน้าที่ปลูกฝังคุณธรรมแก่เด็กโดยจัดหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนและสังคมเห็นว่าดีให้เด็กเรียน เช่น ให้ความรู้ ศิลปะ วัฒนธรรม คนตรี ตลอดจน กิจกรรมที่ฝึกความมีน้ำใจต่างๆ เช่น ให้ความสามัคคี ความอดทน ความรับผิดชอบ การรู้จัก เสียสละ ความเอื้ออาทร

จากการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นใน โรงเรียนชลบุรีราชดาภิเยก จังหวัดจันทบุรี โดยผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์พูดคุยกับครูที่ปรึกษา ครูผู้สอนประจำวิชาสังคมศึกษา ครูฝ่ายปกครองผู้ดูแลระบบช่วยเหลือนักเรียน คณะกรรมการผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับพฤติกรรมความสามัคคีของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรม ความสามัคคีต่ำ จึงได้สร้างแบบประเมินพฤติกรรมความสามัคคี โดยให้ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอน ประจำวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นผู้ประเมินพฤติกรรมนักเรียน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมความสามัคคีต่ำ หลังจากนั้นผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอีกครั้ง พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมความสามัคคีต่ำ สอดคล้องกับที่ได้จากการสัมภาษณ์และการประเมิน พฤติกรรมจากครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนประจำวิชาสังคมศึกษาฯ คิดเป็นร้อยละในแต่ละระดับชั้น ดังนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 122 คน มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่สามัคคีกัน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 22.95 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 134 คน มีพฤติกรรมที่แสดงถึง ความไม่สามัคคีกัน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 50.74 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 138 คน มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่สามัคคีกัน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 36.96

จากข้อมูลข้างต้น สรุปปัญหาที่พบเห็นเป็นประจำและเป็นอุปสรรคต่อการเรียน การสอนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คือนักเรียนไม่มีความสามัคคีกัน พฤติกรรม ที่เป็นปัญหาได้แก่ ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่รักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ขาดความรับผิดชอบและหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่รู้จักเสียสละ ขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและไม่รู้จักการให้อภัย ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ สมควรที่จะได้รับการพัฒนา แก้ไขให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อไป

แนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยมเชื่อว่า พฤติกรรมของเด็กเป็นผลมาจากการที่เขาได้รับการเสริมแรง ซึ่งปริชา วิหคโต (2551, น. 8-24) ได้กล่าวถึงเงื่อนไขการเสริมแรงว่าเป็นพฤติกรรมใดที่ทำแล้วได้รับผลจากการกระทำหนึ่งแล้ว จากนั้นพฤติกรรมนั้นมีแนวโน้มว่าจะ

เกิดบ่อยครั้งขึ้นหรือเกิดขึ้นด้วยความถี่ที่สูงขึ้น ดังนั้นถ้าต้องการให้นักเรียนแสดงพฤติกรรม มีความสามัคคีบ่อยครั้งขึ้น ก็ควรให้นักเรียนได้รับผลที่พึงพอใจ โดยวิธีการเสริมแรง เช่น ชมเชย ให้รางวัล เป็นต้น นอกจากนี้ เทพ พังงา (ม.ป.ป.) กล่าวว่า รางวัลทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจกระทำซ้ำ ในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือ พฤติกรรมที่ได้รับรางวัล ดังนั้นหากจะแก้ไขพฤติกรรมที่เป็น ปัญหา ควรใช้การปรับพฤติกรรม เพราะเป็นการใช้เทคนิค หรือวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือหลายวิธี ประสมกันเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้อง กับ เจียรนัย ทรงชัยกุล (2533, น. 778-785) กล่าวว่าเทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรม นิยมมีหลายวิธี เทคนิคที่สำคัญที่นิยมใช้มี 4 รูปแบบ คือ 1) เทคนิคการเสริมแรง 2) เทคนิคการฝึก พฤติกรรมกล้าแสดงออก 3) เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ 4) เทคนิคการจัดความรู้สึกหวาดกลัว กังวลอย่างเป็นระบบ ตัวอย่าง เช่น งานวิจัยของนัยนา เอื้ออำนวยชัย (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียน ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า นักเรียนมีพฤติกรรม ตั้งใจเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมและงานวิจัย ของ นิติธารณ์ บุษพาเดช (2556, น. 83-89) ที่ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิด พฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความเอื้ออาทร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจี้เหล็กเขียว ไพรวัลย์วิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิด พฤติกรรมนิยม มีความเอื้ออาทรสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองตาม ศักยภาพ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นพึ่งตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา การงานอาชีพ มีชีวิตและสังคม มีสุขภาพจิตที่ดี มีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัวสังคม และประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) ที่ได้กำหนดให้กิจกรรมแนะแนวเป็นหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ โดยมีการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติ ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545, น. 8-10) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินกิจกรรม แนะแนว หากกระทำได้เหมาะสมจะส่งผลดีต่อผู้รับบริการในการแก้ปัญหา เช่น การทะเลาะวิวาท ขาดความมีวินัย ขาดความรับผิดชอบ ขาดความมีน้ำใจ ไม่เสียสละ ขาดความเห็นอกเห็นใจกัน

พฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน ขาดคุณธรรมจริยธรรมและขาดความสามัคคี ซึ่งหากบุคคลเหล่านี้ได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสม โดยใช้กระบวนการทางการแนะแนวก็น่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะแก้ปัญหาได้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อผู้เกี่ยวข้องชุมชน สังคม ดังเช่นงานวิจัยของ พิทยาภรณ์ พิทยาธกุล (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อปรับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาหลวง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า พฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนลดลงและงานวิจัยของ นฤต นฤพิทักษ์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความสามัคคีของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลวัดบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความสามัคคี มีพฤติกรรมความสามัคคีสูงกว่านักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นความจำเป็นอย่างยิ่ง และมีความสนใจจะพัฒนาพฤติกรรมความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการเสริมสร้างความสามัคคีให้บังเกิดสูงขึ้นแก่นักเรียนในชั้นนี้ เพื่อให้นักเรียนเหล่านี้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขซึ่งจะสอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติที่ต้องการให้ผู้เรียนทุกคนเป็นคนดี มีปัญญาและมีความสุข ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดจันทบุรี จำนวน 10 กิจกรรม ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน และดำเนินการจัดกิจกรรมในช่วงเวลาที่นอกเหนือจากชั่วโมงเรียนปกติของนักเรียน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

2.3 เพื่อเปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม กับระยะติดตามผล

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามัคคีสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม

3.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมมีความสามัคคีสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

3.3 หลังการทดลองกับระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามัคคีไม่แตกต่างกัน

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 134 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2558 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 60 คนจากนั้นจึงสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน

4.2 รูปแบบของการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยศึกษาจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วัดก่อนและหลังการทดลอง

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม และชุดกิจกรรมแนะแนว

4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามัคคี

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกซึ่งการร่วมแรง ร่วมใจในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

5.1.1 การรวมพลังสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงออกถึงความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ พร้อมร่วมแรงร่วมใจเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน ร่วมกันปฏิบัติงานด้วยความพร้อมเพรียง เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

5.1.2 ความเต็มใจรับผิดชอบต่อส่วนรวม หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงออกถึงการร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความตั้งใจและเต็มความสามารถ ไม่ละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย เห็นความสำคัญกับการทำงานของหมู่คณะมากกว่างานส่วนตัวและช่วยดูแลรักษาของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

5.1.3 ความรักในหมู่คณะ หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงออกถึงการงานร่วมกับผู้อื่น ด้วยความพอใจ ขจัดข้อขัดแย้งด้วยสันติวิธี ไม่แบ่งแยกในหมู่คณะ ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทหรือทำร้ายกัน ปกป้องหมู่คณะ เพื่อร่วมกันปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จตามเป้าหมายและเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

5.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม หมายถึง ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม หมายถึงชุดกิจกรรมแนะแนว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้การมีตัวแบบ และใช้เทคนิคการเสริมแรงทางสังคมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนเป็นวงจรการเรียนรู้ (Four Phases of Learning Cycle) คือ ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ และนำมาปรับพฤติกรรมที่ไม่มีความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 10 กิจกรรม

5.3 ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ชื่อแผนกิจกรรมเหมือนกันกับชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม หมายถึง เน้นสาระการเรียนรู้ในเรื่องปฏิบัติตนในด้านความสามัคคี การร่วมกิจกรรมกับเพื่อน การให้ความช่วยเหลือ โดยผู้วิจัยให้การบรรยาย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ซักถาม และบันทึกลงในใบงาน

5.4 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขลุ่ยระนาดวิทยาคมจังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2558 ที่มีพฤติกรรมแสดงถึงความไม่สามัคคีกันมากที่สุดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นแนวทางแก่ ครู-อาจารย์ นักแนะแนว ในการนำไปพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นอื่นๆ ต่อไป

6.2 ได้แนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปโดยการนำกิจกรรมแนะแนวไปใช้พัฒนา ป้องกัน และแก้ปัญหาเด็กวัยรุ่นในเรื่องอื่น ๆ

6.3 ได้แนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านอื่นๆ สำหรับนักเรียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี
  - 1.1 ความหมายของความสามัคคี
  - 1.2 พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี
  - 1.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความสามัคคี
  - 1.4 ขอบข่ายของความสามัคคี
  - 1.5 การพัฒนาความสามัคคี
  - 1.6 ความสำคัญของความสามัคคี
  - 1.7 ประโยชน์ของความสามัคคี
  - 1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว
  - 2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.2 ความสำคัญของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.4 ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.5 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.6 แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.7 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว
  - 2.8 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.9 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
  - 3.1 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
  - 3.2 ความเป็นมาของแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

- 3.3 ธรรมชาติของมนุษย์ตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
- 3.4 เทคนิคที่ใช้ในการให้การปรึกษาตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
- 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
- 4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี

1.1 ความหมายของความสามัคคี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความหมายของคำว่า “สามัคคี” หมายถึง ความพร้อมเพรียงกัน ความปรองดองกัน ว. ที่พร้อมเพรียงกันทำ ที่ร่วมมือร่วมใจกันทำ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ให้นิยามความหมายของคำว่า “สามัคคี” คือ ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานการอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอาใจเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ความกลมเกลียวกันในลักษณะเช่นนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ความสามัคคี

นภา กัลป์ยามสุต (2521, น. 147-148) ให้ความหมายของความสามัคคีว่า คือ การรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จสมประสงค์ กำลังที่รวมกันนั้นเป็นได้ทั้งกำลังกาย กำลังความคิดเห็น กำลังความรู้ โดยใช้กำลังความสามารถเหล่านี้ ร่วมกันปฏิบัติงานด้วยความกลมเกลียว เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยไม่มีการทะเลาะวิวาทหรือแก่งแย่งกัน

กนกวลี เฉ่งอ้วน (2529, น. 6) กล่าวว่า ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ไม่คิดเอาดีหรือเด่นแต่ตัวเอง มีความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่คณะ

จุฑาทิพย์ ชีระภาค (2529, น. 38) ได้ให้ความหมาย ความสามัคคีไว้ว่า หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมมือกระทำการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

ปนัดดา ลีมสกุล (2538, น. 31) กล่าวว่า ความสามัคคีเป็นการร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ในการทำงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม

นียดา สุวิซารพันธ์ (2541, น. 37) ได้กล่าวว่า ความสามัคคี หมายถึง การรวมกลุ่มกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกลุ่ม และกำลังที่รวมกันนั้น เป็นกำลังกาย กำลังความคิดเห็น กำลังความรู้ โดยใช้กำลังความสามารถเหล่านี้ร่วมกันปฏิบัติงานด้วยความกลมเกลียว ไม่ทะเลาะวิวาท เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง จากความหมายดังกล่าว ความสามัคคีเป็นการมารวมกัน เพื่อสร้างประโยชน์สุข ไม่ใช่รวมกันเพื่อทำลายหรือสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น

พิมพ์ประภา พันธุ์พิพัฒน์ (2546, น. 4) กล่าวว่า ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียง ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การรวมกำลังกาย ความคิด ความสามารถทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จลุล่วง มีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม แบ่งพรรคแบ่งพวก เคารพในเหตุผลของคนส่วนใหญ่ มีใจหวังดีต่อหมู่คณะ

สรุปได้ว่า ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ ร่วมมือในการทำงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่คณะ เพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

1.2 พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี

สุริย์รัตน์ พันธุ์ดี (2529, น. 51) กล่าวว่า วัฏจักรพฤติกรรมความสามัคคี มีดังนี้ 1) รู้จักทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 2) มีความรักใคร่ปรองดอง 3) มีความเห็นอกเห็นใจกัน 4) รู้จักแบ่งงาน แบ่งหน้าที่ให้สมาชิกทำตามความสามารถ

กรมวิชาการ (2535ข, น. 27) ให้ความหมายของพฤติกรรมความสามัคคีไว้ว่า หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออก ดังนี้ 1) ปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่น 2) รับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว 3) เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจการของส่วนรวม 4) เป็นผู้ประสานความสามัคคีในหมู่คณะ 5) ไม่แบ่งแยกเป็นพวกเขาพวกเรา 6) รักหมู่คณะมีใจหวังดีและช่วยเหลือเกื้อกูลในทางไม่ผิดศีลธรรม และ 7) มองคนอื่นในแง่ดีเสมอ

บริษัท ศรีเพชรพัฒนา (2539, น. 22) กล่าวว่า พฤติกรรมความสามัคคี หมายถึง การที่บุคคลในกลุ่มแสดงออก ซึ่งการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในการทำงาน อย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่มซึ่งพฤติกรรมสำคัญที่แสดงออก มีลักษณะที่แสดง แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจ ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน ร่วมกันรับผิดชอบงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

นียดา สุวิชาวพันธ์ (2541, น. 38) ให้ความหมายของพฤติกรรมความสามัคคีว่า หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออก ดังนี้ 1) การที่บุคคลแสดงออกต่อหมู่คณะ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออก มีลักษณะที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท แข่งแย้งซึ่งดี 2) ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเคารพในเหตุผลของคนส่วนใหญ่ 3) มีความสามารถในการปรับตนเองเข้ากับผู้อื่นได้ 4) ร่วมกันรับผิดชอบงานที่ทำ และ 5) ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

คุณเดือน พันธมนาวิน (2551, น. 13) กล่าวว่าพฤติกรรมของความสามัคคีเป็นพฤติกรรมที่สามารถพัฒนาได้ในเด็ก ได้แก่ พฤติกรรมร่วมกันทำงานหรือพฤติกรรมร่วมมือ พฤติกรรมเรื่องการแบ่งปัน พฤติกรรมการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม พฤติกรรมช่วยเหลือ พฤติกรรมเรื่องความรับผิดชอบ พฤติกรรมการยอมรับผู้อื่น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ เป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่นำไปสู่ความสามัคคี

บุญกุล บุญพิทักษ์ (2554, น. 10) กล่าวว่าพฤติกรรมความสามัคคีหมายถึงการกระทำของบุคคลที่แสดงออกต่อหมู่คณะ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ซึ่งแสดงออกถึงการรับผิดชอบต่อส่วนรวม การประสานประโยชน์ของส่วนรวม การไม่แบ่งพวกเขาพวกเขา และการรวมพลังเป็นหนึ่ง

สรุปได้ว่า พฤติกรรมความสามัคคี หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงออกถึงความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ ร่วมกันปฏิบัติงานด้วยความพร้อมเพรียง เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ไม่ละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทหรือทำร้ายกัน เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

1.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความสามัคคี

อาภา ถนัดช่วง (2521, น. 50) กล่าวว่าไว้ว่า ความสามัคคีในกลุ่มจะเกิดขึ้นได้ จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ ดังนี้

1. สมาชิกแต่ละคนต้องได้รับการยกย่องและมีความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
2. บรรยากาศการทำงานควรเป็นประชาธิปไตย คือสามารถคิดและปฏิบัติงานร่วมกันโดยปราศจากความเกรงกลัวและอคติส่วนตัว
3. สมาชิกแต่ละคนจะต้องศรัทธาในงานและคณะบุคคลที่ทำงานร่วมกัน

4. สมาชิกแต่ละคนจะต้องมีความรู้สึกรับผิดชอบว่าตนจะได้รับการพิทักษ์จากกลุ่มหรือหัวหน้า

5. สมาชิกต้องได้รับความเป็นธรรมในการทำงานและการตอบแทนในผลงาน

6. จะต้องมีการขจัดอุปสรรคและความขัดแย้งด้วยสติปัญญา ควรขจัดความ

อิจฉาริษยา และตัวบ่อนทำลายความสามัคคีหรือความก้าวหน้าของกลุ่มด้วยวิธีการต่างๆ องค์ประกอบของความสามัคคี ประกอบด้วยมีความร่วมมือและความรับผิดชอบ ได้มีผู้กล่าวถึง ความร่วมมือและความรับผิดชอบไว้ ดังนี้

สต็อบ (Staup, 1978, p. 381) กล่าวว่าพฤติกรรมร่วมมือเกิดจากการทำงานร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันมีการเป็นผู้นำ การช่วยเหลือบุคคลอื่นให้ได้รับความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์การยอมรับ การช่วยเหลือจากผู้อื่น การขอความร่วมมือในการคิด มีการพูดคุยกันในการทำงาน

วิจิตร อาวะกุล (2542, น. 309) กล่าวว่าความร่วมมือ (Cooperation) หมายถึง ความพร้อมที่จะเข้าช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม เพื่อบรรลุถึงความสำเร็จของงานด้วยความเต็มใจ

สุนันทา ศิริวัฒนานนท์ (2544, น. 10) กล่าวว่าความร่วมมือเป็นการรวมพฤติกรรมกันของคนอย่างน้อย 2 คน เพื่อช่วยทำกิจกรรมใดๆ อย่างพร้อมเพรียงกันให้สำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ โดยบุคคลที่ร่วมมือกันมีความเต็มใจและเคารพซึ่งกันและกัน ความร่วมมือจึงเป็นส่วนสำคัญของการดำเนินชีวิตก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม หากบุคคลขาดพฤติกรรมความร่วมมือย่อมก่อให้เกิดความยุ่งยากในสังคม ดังนั้นการส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือให้เกิดขึ้นควรเริ่มตั้งแต่เด็กในระดับปฐมวัยซึ่งเป็นวัยที่เหมาะสมกับการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมอย่างยิ่ง

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีผลต่อความสามัคคี สรุปได้ว่าความสามัคคีในกลุ่มจะเกิดขึ้นจากตัวสมาชิกเอง กล่าวคือ สมาชิกต้องฝึกฝนให้เป็นคนมีหลักธรรมสุภาพอ่อนน้อม พุจฉาไพเราะ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ อดทน และภายในกลุ่มจะต้องมีบรรยากาศของการทำงานที่เป็นประชาธิปไตย สมาชิกมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ได้รับการยกย่องและได้รับความเป็นธรรมมีศรัทธาในงานและบุคคลภายในกลุ่ม ตลอดจนรู้สึกปลอดภัยขณะอยู่ในกลุ่ม

1.4 ขอบข่ายของความสามัคคี

อนุกรรมการจัดทำคู่มือการปลูกฝังค่านิยม (2528, น. 134-151) ได้แบ่งขอบข่ายของความสามัคคี ดังนี้ 1) ความสามัคคีในสถานศึกษา 2) ความสามัคคีระหว่างสถานศึกษา และ 3) ความสามัคคีในชุมชน

อัจฉรา ลักขณาวัตน์ (2535, น. 12) ได้แบ่งขอบข่ายของความสามัคคีไว้ ดังนี้ 1) ความสามัคคีในครอบครัว 2) ความสามัคคีในโรงเรียน 3) ความสามัคคีในชุมชน 4) ความสามัคคีในชาติ และ 5) ความสามัคคีในโลก

นิตดา สุวิชาวรพันธุ์ (2541, น. 41) ได้แบ่งขอบข่ายของความสามัคคีไว้ ดังนี้ 1) ความสามัคคีในครอบครัว 2) ความสามัคคีในโรงเรียน 3) ความสามัคคีในชุมชน และ 4) ความสามัคคีในชาติ

ปิยพร ทองสิงห์ (2552, น. 30) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของความสามัคคีได้ ดังนี้ 1) แบ่งตามสถานที่ ได้แก่ ความสามัคคีในครอบครัว ความสามัคคีในโรงเรียน ความสามัคคีในชุมชน ความสามัคคีในชาติ 2) แบ่งตามสถานการณ์ ได้แก่ ความสามัคคีในทางพัฒนาสังคม ความสามัคคีในการให้กำลังใจ ความสามัคคีในการให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ ความสามัคคีในการร่วมแสดงความคิดเห็น ความสามัคคีในครอบครัว และความสามัคคีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

บุญกุล บุญพิทักษ์ (2554, น. 11) ได้แบ่งขอบข่ายของความสามัคคีไว้ ดังนี้ 1) ความสามัคคีในครอบครัว 2) ความสามัคคีในโรงเรียน 3) ความสามัคคีในชุมชน 4) ความสามัคคีในชาติ และ 5) ความสามัคคีในโลก

สรุป ขอบข่ายของความสามัคคีมี ดังนี้ 1) แบ่งตามสถานที่ ได้แก่ ความสามัคคีในครอบครัว ความสามัคคีในโรงเรียน ความสามัคคีในชุมชน ความสามัคคีในชาติและความสามัคคีในโลก 2) แบ่งตามสถานการณ์ ได้แก่ ความสามัคคีในทางพัฒนาสังคม ความสามัคคีในการให้กำลังใจ ความสามัคคีในการให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ ความสามัคคีในการร่วมแสดงความคิดเห็น และความสามัคคีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

1.5 การพัฒนาความสามัคคี

คุณธรรมด้านความสามัคคี ไม่ได้เป็นลักษณะที่ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม บุคคลจะเกิดการเรียนรู้โดยบังเอิญ หรือการเลียนแบบจากบิดา มารดา ครู อาจารย์หรือเพื่อน ทำให้เกิดเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงซ้ำๆ จนกลายเป็นนิสัยประจำตัวของคนๆ นั้นได้ และถ้าบุคคลได้แสดงพฤติกรรมดังกล่าวแล้วได้รับการเสริมแรงทางบวก ก็จะให้คุณลักษณะนิสัยนั้นก่อตัวเป็นบุคลิกภาพได้ในที่สุด ดังที่พยอม อิงคดาอนุวัฒน์ (2519, น. 35-40) กล่าวว่าทารกไม่ได้เกิดมาพร้อมกับคุณธรรมหรือศีลธรรมประจำใจติดตัวมา การที่ทารกจะพัฒนา

ไปแล้ว รู้ว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูกสิ่งใดดี สิ่งใดเลว สิ่งใดควรประพฤติหรือไม่นั้น ทารกจะต้องเรียนรู้ หลังเกิดแล้ว จากการอบรมสั่งสอน

ของพ่อแม่ สอดคล้องกับที่ เซียร์และคนอื่นๆ (Sears and others, 1957, p. 327) ได้กล่าวว่าการอบรมเลี้ยงดูและความรักที่เด็กได้รับจากบิดามารดาเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา คุณธรรมของเด็ก สำหรับทอมสันและคนอื่นๆ (Thompson and others, 1959, p. 349) ได้กล่าวว่า โรงเรียนมีหน้าที่ปลูกฝังคุณธรรมแก่เด็กโดยจัดหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนและสังคม เห็นว่าดีให้เด็กเรียน เช่น ให้มีความรู้ ศิลปวัฒนธรรม ดนตรี ตลอดจนถึงกิจกรรมที่ฝึกความมีน้ำใจ ต่างๆ เช่น ให้มีความสามัคคี ความอดทน ความรับผิดชอบ และการรู้จักกาลเทศะ

นอกจากนี้ไรท์ (Wright, 1975, p. 24-30) กล่าวว่า สังคมมีส่วนมากในการปั้น มนุษย์ให้มีลักษณะกันตามแต่ว่ามนุษย์จะอยู่ในกลุ่มใดของสังคม ดังนั้นสังคมและสถานการณ์ ในช่วงชีวิตของบุคคลก็มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงคุณธรรมของคนได้ ซึ่งสถาบันทางสังคมที่มี ส่วนหล่อหลอมลักษณะความสามัคคีของบุคคล ประกอบด้วย สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ตลอดจนสถาบันการปกครองก็มีส่วนในการปลูกฝังความสามัคคีของบุคคลได้

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความสามัคคีสามารถพัฒนาได้ตั้งแต่วัย เด็ก ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะพัฒนาความสามัคคีในการวิจัยครั้งนี้

1.6 ความสำคัญของความสามัคคี

เดโช สวานานนท์ (2520, น. 17) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามัคคีเป็นของดี เมื่อมีขึ้นใน กลุ่มใดก็ทำให้คนกลุ่มนั้นมีความสุข ความเจริญ เช่น ในบ้าน ในห้องเรียน ถ้าทุกคนรักใคร่กัน มีงานอะไรก็ช่วยกันทำ ทุกคนจะอยู่กันอย่างมีความสุข การงานก็จะสำเร็จรวดเร็ว หรือแม้แต่ใน ประเทศใด ถ้าคนในประเทศมีความสมัครสมาน รักใคร่กลมเกลียว จะทำให้บ้านเมืองมั่นคงและ เจริญรุ่งเรืองได้ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2531, น. 328) พระราชทานแก่สามัคคีสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ ในการเปิดประชุมประจำปี 2525 ระหว่างวันที่ 10-11 เมษายน 2525 ความว่า “...ความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน เป็นพื้นฐานใน การปฏิบัติบริหารงานใหญ่ๆ เช่น งานของแผ่นดิน และความสามัคคีจะเกิดมีขึ้นมั่นคงได้ด้วยบุคคล ในหมู่คณะ มีคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ผูกพันจิตใจของกันและกันไว้ ได้แก่ การให้ความ สงเคราะห์ช่วยเหลือกัน การมีวาจาพูดให้รักใคร่ปรองดองกัน การทำประโยชน์เกื้อกูลแก่หมู่คณะ โดยส่วนรวม และการวางตนได้เหมาะสมไม่เด่นไม่ด้อยเกินไป...”

บรรพต วีระชัย (2518, น. 109) กล่าวว่าความสามัคคีก่อให้เกิดพลัง อันเกิดจาก ความร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติงาน และความสามัคคีก็ย่อมทำให้ชีวิตในสังคมแน่นแฟ้นและมีกำลัง

เข้มแข็งและ ประยูทธ สุวรรณโกตา (2536, น. 23) กล่าวถึงความสำคัญของความสามัคคีไว้ว่า ความสามัคคีเป็นบ่อเกิดแห่งความเจริญ ความสุขและชัยชนะ

ความสำคัญของพฤติกรรมความสามัคคีคือ ทำให้เกิดพลัง พังปัญหา และพาเจริญ สุข ดังนี้ (กองอนุศาสนาจารย์ ยุทธศึกษาทหารเรือ, 2545)

1. เกิดพลัง เช่น สิ่งของที่หนัก ถ้ายกคนเดียวย่อมลำบาก แต่ถ้าช่วยกันยกหลายๆ คนก็ยกขึ้นได้ง่ายเหมือนของเบา ตรงกับคำว่า สามัคคี คือพลัง

2. พังปัญหา เช่น ภารกิจหน้าที่การงานที่ทำยาก หรือมีปัญหาอุปสรรค ถ้าช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ไขช่วยกันคิด ย่อมทำให้แก้ปัญหาได้ คือทำให้ภารกิจหน้าที่การงานที่ยากกลับกลายเป็นง่าย

3. พาเจริญสุข เช่น หน่วยงานหรือสถานที่ไม่มีความเจริญ ถ้าสมาชิกของหน่วยงานหรือสถานที่นั้น ไม่นิ่งดูดาย ให้ความร่วมมือ ร่วมใจกัน ย่อมทำให้ที่นั้นมีแต่ความสุข ความเจริญ สมดังคำพระที่ว่า “สุขา สังฆัสสะ สามัคคี ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ ย่อมทำให้เกิดสุข”

สรุปได้ว่า ความสำคัญของพฤติกรรมความสามัคคี มีความสำคัญอย่างยิ่งเมื่อมีขึ้นในหมู่คนกลุ่มใดก็ทำให้คนในกลุ่มนั้นมีความสุข ความเจริญ การงานก็สำเร็จสมบูรณ์งดงามตามประสงค์ทุกอย่าง และถ้าทุกคนมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน จะช่วยให้ประเทศชาติดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกราชของชาติ ต่อไป

1.7 ประโยชน์ของความสามัคคี

ความสำเร็จในการดำรงชีวิต ชีวิตเรามีความสุขได้เพราะความสามัคคีของหมู่คณะ ดังพุทธภาษิตที่ตรัสสั่งสอนไว้ว่า “สุขา สังฆัสสะ สามัคคี” แปลว่าความพร้อมเพรียงความสามัคคี ก่อให้เกิดพลัง อันเกิดจากการร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติงาน และความสามัคคียอมทำให้ชีวิตในสังคมแน่นแฟ้นและมีกำลังเข้มแข็ง (บรรพต วีรชัย, 2518, น. 109)

พระพุทธทาสภิกขุ (2529, น. 16) ได้กล่าวถึง ผลของความสามัคคีจะทำให้สิ่งที่หนักกลายเป็นเบา จะทำให้สิ่งที่ยากกลายเป็นง่าย จะทำให้สิ่งที่ช้า ทำให้ช้ากลายเป็นของเร็วหรือซ้ำได้เร็ว

เตโช สวานานนท์ (2520, น. 17) กล่าวไว้ว่า ความสามัคคีเป็นของดีเมื่อเกิดขึ้นในกลุ่มใดก็ทำให้คนกลุ่มนั้นมีความสุข ความเจริญ เช่นในบ้าน ในโรงเรียน ถ้าทุกคนรักใคร่กันมีงานอะไรก็ช่วยกันทำ ทุกคนก็จะอยู่กันอย่างมีความสุข การงานก็จะสำเร็จรวดเร็ว หรือแม้แต่ในประเทศ ถ้าคนในประเทศมีความสมัครสมาน รักใคร่กลมเกลียวกัน จะทำให้บ้านเมืองมั่นคงและเจริญรุ่งเรือง ในอดีตที่ผ่านมา เราได้พบว่าเหตุที่บรรพบุรุษมีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

จึงทำให้ประเทศชาติดำรงเอกราชมาได้ตราบเท่าทุกวันนี้ ดังตัวอย่างเช่น ในสมัยกรุงศรีอยุธยา คีกร์ ค่ายบางระจัน คนไทยชาวเมืองวิเศษชัยชาญ เมืองสิงห์ เมืองนครสวรรค์ รวมกำลังต่อสู้กับพม่าด้วยความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน ทำให้ตีกองทัพพม่าแตกถึง 7 ครั้ง

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 เกิดสงครามศึก 9 ทัพ ในพ.ศ. 2328 ทัพพม่าทัพหนึ่งยกไปทางใต้ ตีได้เมืองชุมพร ไชยา และส่งกองทัพเข้าตีตะกั่วป่า แล้วเข้าล้อมเมืองถลางไว้ ขณะนั้นพระยาถลางถึงแก่กรรม มีคุณหญิงจันทร์ ภรรยาพระยาถลาง นางมุกน้องสาวและนายทองพูนน้องชาย พร้อมทั้งกรรมการเมือง ได้ปรึกษากันต่อสู้ป้องกันเมืองถลางด้วยความสามารถทั้งกลอุบายให้พม่าอดอยาก และขาดเสบียงอาหาร พม่าล้อมเมืองไว้ถึงสามเดือนเศษ ไม่สามารถตีหักเอาเมืองได้ ในที่สุดก็ถอยทัพกลับไป วิจารณ์อันเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของชาวถลางครั้งนั้น ได้รับการยกย่องสรรเสริญมาจนถึงปัจจุบันนี้ (เอกวิทย์ ณ ถลาง, 2510, น. 17-18)

สรุปประโยชน์ของความสามัคคีได้ ดังนี้

1. งานและกิจการต่างๆของกลุ่ม สำเร็จลุล่วงไปอย่างดี
2. รู้จักที่จะแบ่งปันและเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
3. ชีวิตมีความสุข ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน
4. เป็นคนใจกว้าง พร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นของคนรอบข้าง
5. เป็นที่ยอมรับของคนอื่น

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี

ทศพร มณีศรีขำ (2524, น. 52) ได้ทำการวิจัยโดยใช้กิจกรรมกลุ่มพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 48 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนหลังการเรียนด้วยกิจกรรมกลุ่มกับก่อนเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าพัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนหลังการเรียนด้วยกิจกรรมกลุ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียน

ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์ (2532, น. 106-107) ได้ศึกษาผลของบทบาทสมมติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่าการสอนโดยใช้ บทบาทสมมติทำให้นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พระมหาคารม เกิดมี (2546, น. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และกรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความสามัคคีของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้นมากรกว่านักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความสามัคคีเป็นคุณธรรมที่สำคัญยิ่งและควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนของชาติ โดยเฉพาะเด็กนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีพฤติกรรมในด้านความสามัคคีอยู่ในขั้นไม่น่าพอใจ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและสนใจที่จะพัฒนาคุณธรรมด้านความสามัคคี โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมให้แก่เด็ก อันจะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชนของไทยให้เติบโตเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (2544, น. 1) กล่าวถึงกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ให้แก่ผู้รับบริการด้วยการใช้เทคนิคต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัย และหลักสูตรแนะแนวที่วางไว้สำหรับแต่ละวัย

คอร์ทแมน อาชบาย และเดอกราฟฟี (Kottman, ashby & DeGraff, 2001, p. 3) อ้างถึงในสมร ทองดี และปราณี รามสูต 2545, น. 11) ให้ความหมายกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบ ที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนา สร้างเสริม ป้องกันปัญหา และแก้ปัญหา ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545, น. 81) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการแนะแนวจัดให้แก่ผู้รับบริการในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับงานบริการแนะแนวด้านต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กวัยรุ่น หรือผู้ใหญ่รู้จักและเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ได้ค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ได้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ การปรับตัวทั้งด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม ตลอดทั้งการวางแผนอนาคต ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

ทิพยาภรณ์ ทิพยาธรกุล (2546, น. 36) ได้สรุปความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นมวลประสบการณ์ที่จัดให้เพื่อพัฒนา ป้องกัน และแก้ปัญหาให้แก่ผู้รับบริการทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทั้งวัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ โดยมีขอบข่ายทั้งสามด้าน คือ ด้านการศึกษา อาชีพ

ส่วนตัวและสังคม เพื่อให้บุคคลรู้จักเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

ประภัสสร โลहनันทชัย (2548, น. 61) ได้สรุปความหมายของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบ พัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนเชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้ถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด อันจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการคิดและการวางแผนการแก้ปัญหา ตลอดจนสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

วรรณรา พงษ์สิน (2550, น. 23) ได้กล่าวสรุปถึง ความหมายของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการจัดประสบการณ์โดยมุ่งแก้ไขปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมให้ผู้รับบริการ ทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม ทุกเพศและทุกวัย ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อให้ผู้รับบริการรู้ และเข้าใจตนเองในการจัดการกับปัญหาได้อย่างถูกต้องและถูกต้องวิธี

ศิริวรรณ อินทรวัดนา (2553, น. 40) กล่าวโดยสรุปได้ว่า การแนะแนวหมายถึงกระบวนการช่วยเหลือให้บุคคลได้รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง และสภาพแวดล้อม และสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตสำหรับตนเองในด้านการศึกษา ด้านอาชีพด้านส่วนตัวและสังคมได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหา และพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพทุกด้าน

พรทรัพย์ ชื่นในเมือง (2554, น. 31) กล่าวสรุปถึง กิจกรรมแนะแนวไว้ว่ากิจกรรมแนะแนวเป็นมวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อเสริมทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ให้นักเรียนนำไปปฏิบัติเพื่อให้ได้รู้จัก และเข้าใจตนเอง เข้าใจสภาพแวดล้อม สามารถพัฒนาและปรับตัวเข้ากับสังคม อยู่ในสังคมปัจจุบันได้

นิติธารณ์ บุบผาเดช (2556, น. 41) กล่าวโดยสรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการมุ่งจัดประสบการณ์แก่ผู้รับบริการให้รู้จัก เข้าใจ ตนเองและสภาพแวดล้อม สามารถตัดสินใจในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถป้องกัน แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของกิจกรรมแนะแนวที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวหมายถึง กิจกรรมที่ผู้ให้บริการจัดประสบการณ์ให้กับผู้รับบริการทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยได้ค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ได้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การปรับตัวทั้งด้านการเรียน อาชีพ ส่วนตัวและ

สังคม รวมทั้งการวางแผนอนาคต ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถป้องกัน แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ความสำคัญของกิจกรรมแนะแนว

ปราณี रामสูต (2533, น. 249-250) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า กิจกรรมแนะแนวจะช่วยอำนวยความสะดวกให้ครูแนะแนวและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ครูแนะแนวได้รู้จักนักเรียนดีขึ้น สามารถนำบริการแนะแนวทุกบริการมาสู่นักเรียนทุกคน ช่วยให้ครูแนะแนวได้จัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนได้มากขึ้น

ช่อลัดดา ขวัญเมือง (2541, น. 12) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นการให้ข้อมูลแก่นักเรียนที่วิธีหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถช่วยตนเองได้ จากการที่รู้จักตนเองในทุกๆ ด้าน และรู้จักสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวอย่างกว้างขวาง ทำให้สามารถนำไปประกอบการพิจารณาเลือกแผนการเรียน เลือกกิจกรรม เลือกการศึกษาต่อ หรือเลือกประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการตัดสินใจ

สมร ทองดี และปราณี रामสูต (2546, น. 36) ได้กล่าวไว้ว่ากิจกรรมแนะแนวสามารถช่วยให้ผู้ให้บริการสามารถพัฒนาตน ป้องกันปัญหาและแก้ปัญหาของผู้รับบริการและช่วยให้การแนะแนวมีกิจกรรมที่หลากหลาย และนำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ ทั้งยังมีความสำคัญต่อผู้ให้บริการ กล่าวคือ การพัฒนากิจกรรมแนะแนวที่เหมาะสม จะช่วยผู้ให้บริการแนะแนวสามารถดำเนินกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพได้มากขึ้นและการพัฒนากิจกรรมแนะแนวที่สอดคล้องกับผู้รับบริการแนะแนวได้อย่างแท้จริง ซึ่งถูกนำไปสู่การเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคมและประเทศชาติอีกด้วย

ทิพยาภรณ์ ทิพยาธรกุล (2546, น. 36) ได้กล่าวไว้ว่ากิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาสร้างเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับทุกกลุ่มคนทั้งเด็ก วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ในขอบข่ายด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม โดยมีรูปแบบและเทคนิคหลากหลาย อาจเป็นกิจกรรมแนะแนวโดยตรงหรือผสมผสาน ในการเรียนการสอน การฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม

พระมหาประสิทธิ์ชัย จัปปัน (2549, น. 35) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของกิจกรรมแนะแนว ว่าเป็นกิจกรรมที่ทำให้ให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจในด้านการศึกษา และด้านอาชีพได้อย่างถูกต้อง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ศิริวรรณ อินทวัฒนา (2553, น. 40) กล่าวโดยสรุปถึงความสำคัญของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่มีรูปแบบหลากหลายที่มุ่งพัฒนา ป้องกัน และแก้ปัญหาให้กับทุกกลุ่มคนในขอบข่ายด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคมและประเทศชาติ

นิธิธารณ์ นุบผาเดช (2556, น. 42) กล่าวสรุปความสำคัญของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รู้จัก และเข้าใจตนเองมากขึ้น สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคม สถานการณ์ต่างๆ รอบตัวได้ดี นำไปสู่การตัดสินใจในการเลือกรูปแบบชีวิตที่ต้องการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

จากเอกสารงานวิจัยที่ได้ศึกษา สรุปถึงความสำคัญของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญและช่วยอำนวยความสะดวกให้ครูแนะแนวและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทำให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และมุ่งพัฒนาสร้างเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับทุกกลุ่มคนในขอบข่ายด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

2.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

มูโร และคอตท์แมน (Kottman, Ashby & DeGraaf, 2001, อ้างถึงในสมร ทองดี และปราณี รามสูต, 2545, น. 45) ได้รวบรวมผลการศึกษา เกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวว่าควรอยู่ในขอบข่ายข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อส่งเสริมสร้างความรู้สึที่ดีของผู้รับบริการต่อการมีความสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้รับบริการค้นหาความหมายให้ชีวิตด้านการเรียนรู้ มีชีวิตแห่งการเรียนรู้ในทุกย่างก้าวของประสบการณ์
3. เพื่อส่งเสริมสร้างพัฒนาให้ผู้รับบริการมองเห็นตนเองในแง่บวก
4. เพื่อส่งเสริมให้ผู้รับบริการศรัทธา มองเห็นคุณค่าในตนเอง
5. เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตระหนักรู้ตนเองของผู้รับบริการและให้ตระหนักในความสามารถที่จะแสดงตนในสังคมได้อย่างเหมาะสม
6. เพื่อให้ผู้รับบริการสำรวจและเข้าใจค่านิยมของตนเองรวมทั้งคุณลักษณะอื่นๆ
7. เพื่อเสริมสร้างให้ผู้รับบริการรู้จักยอมรับผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง มองโลกในแง่ดี
8. เพื่อให้ผู้รับบริการมีทักษะด้านการเรียนรู้ในสิ่งพื้นฐานที่คนธรรมดาสามัญทั่วไปพึงเรียนรู้ได้

9. เพื่อพัฒนาเสริมสร้างทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาของผู้รับบริการ
10. เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมโดยให้ประพฤติปฏิบัติ
เยี่ยงคนที่มีความรับผิดชอบทั่วไปได้
11. เพื่อเสริมสร้างเจตคติเชิงบวกต่อการมีวิถีชีวิตที่เหมาะสม ทั้งด้านการศึกษา
อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

ทิพยาภรณ์ ทิพยาธรรกุล (2546, น. 37) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า เป็นวัตถุประสงค์สำคัญ หรือผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่มุ่งให้เกิดแก่ผู้รับบริการ คือการเสริมสร้างให้ผู้รับบริการดำเนินชีวิตส่วนตัวโดยราบรื่นที่เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติสุข

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 21) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักเข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

พรทรัพย์ ชื่นในเมือง (2554, น. 32) สรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า ต้องการให้ผู้รับบริการสามารถค้นพบศักยภาพ ความถนัดของตนเอง รวมทั้งให้มีค่านิยมที่ดี มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรมต่อทั้งตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

นิติธารณ์ บุษผาเดช (2556, น. 41) สรุปว่า กิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการได้ค้นพบตนเอง สามารถเลือกรับบริการได้สอดคล้องกับความต้องการของตน และมุ่งส่งเสริมให้ผู้รับบริการเป็นคนดี คนเก่ง และเป็นคนมีความสุขอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนค้นพบตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ส่งเสริมให้เป็นคนดี คนเก่ง และวางแผนด้านการเรียน ด้านอาชีพได้ตามความต้องการ สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม ดำเนินชีวิตร่วมมือกันพัฒนาสังคมอย่างสร้างสรรค์และอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข

2.4 ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว

สำหรับวงการแนะแนวในประเทศไทย นิยมแบ่งขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ และขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมและในปัจจุบันการจัดกิจกรรม

แนบแนวนั้น นอกจากจะเน้นการแบ่งตามขอบข่ายของแต่ละด้านแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญและผสมผสานขอบข่ายด้านอื่นๆ เข้าไว้ด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย และหลักการตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ คือ เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข

สมร ทองดี และปราณี रामสูต (2545, น. 33-47) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของกิจกรรมแนบแนวไว้ว่า มองได้หลายลักษณะ เช่นอาจมองในลักษณะของกิจกรรมแนบแนวในชั้นเรียนและกิจกรรมแนบแนวนอกชั้นเรียน หรืออาจมองในลักษณะของกิจกรรมสั้นๆ เหมือนการสอนแต่ละชั่วโมง และกิจกรรมในรูปแบบของโครงการที่ใช้เวลาต่อเนื่องยาวนานขึ้น นอกจากขอบข่ายของกิจกรรมแนบแนวที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งสามด้าน การจัดกิจกรรมแนบแนวจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับผู้รับบริการทั้ง 3 วัย ได้แก่ วัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ เพราะบุคคลในแต่ละวัยจะมีธรรมชาติประจำวัย ปัญหา ความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งในการจัดกิจกรรมแนบแนวนั้นมีรูปแบบคือกิจกรรมแนบแนวรายบุคคลและกิจกรรมแนบแนวเป็นกลุ่ม โดยคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ ทั้งด้านความพร้อม ความเต็มใจ และความจำเป็นของการพัฒนาว่ามุ่งทักษะทางสังคมมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่ต้องพิจารณาร่วมด้วย เช่น งบประมาณ เวลา แรงงาน และความพร้อมของผู้ให้บริการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 22) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของกิจกรรมแนบแนว สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการศึกษาให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ
3. ด้านส่วนตัวและสังคมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น รักสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิที่ดี มีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนบแนวควรจัดให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม และให้สอดคล้องกับผู้รับบริการทั้ง 3 วัย ได้แก่ วัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ทางสังคม

มีทักษะชีวิตพื้นฐานและจำเป็นในการดำรงชีวิต มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพสุจริต มีคุณภาพชีวิตที่ดีและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.5 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2546:26) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
2. สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา การงานอาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อใช้ในการวางแผนการเรียน การศึกษาต่อ การเลือกอาชีพที่เหมาะสม
- 3.) เสริมสร้างทักษะต่างๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ และปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข
4. เสริมสร้างค่านิยมที่ดี มีวินัย คุณธรรมและจริยธรรม
5. เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในวิชาการต่างๆ มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีนิสัยรักการทำงานและสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
6. จัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรม หรือครูเป็นผู้ริเริ่ม เป็นที่ปรึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียน เพื่อทำกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ และแก้ปัญหาผู้เรียนได้
7. จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
8. เป็นกิจกรรมที่ไม่เน้นเนื้อหาวิชาการ แต่เน้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และบูรณาการให้สอดคล้องกับชีวิตจริง
9. วัดและประเมินผลในแต่ละกิจกรรม โดยมีการประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมที่แสดงถึงการพัฒนาของผู้เรียน เพื่อการผ่านช่วงชั้น
10. สรุปการประเมินผลการพัฒนาการของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และนำเสนอผู้เกี่ยวข้อง

พิมลรัตน์ ขุนแก้ว (2548, น. 31) ได้ให้ข้อสรุปไว้ว่า ลักษณะของกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถของตนเอง เพื่อแก้ปัญหา ส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ ไม่เน้นวิชาการแต่เน้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับชีวิตจริงสามารถวัดและประเมินผลได้

วรรณรา พงษ์สิน (2550, น. 26) กล่าวว่าโดยสรุปได้ว่า ลักษณะของกิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลายไม่เน้นเนื้อหา

วิชาการ แต่เน้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถและความถนัด และเป็นกิจกรรมที่สามารถวัดผลและประเมินผลได้

พรทรัพย์ ชื่นในเมือง (2554, น. 34) ได้สรุปไว้ว่า ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถและความถนัดของตน โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย เน้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล แต่ไม่เน้นเนื้อหาด้านวิชาการ และเป็นกิจกรรมที่สามารถวัดผลและประเมินผลได้

นิธินาถ บุษพาเดช (2556, น. 45) ได้สรุปไว้ว่า ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบตนเองในด้านการศึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย เน้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่เน้นเนื้อหาด้านวิชาการ และเป็นกิจกรรมที่สามารถวัดผลและประเมินผลได้จริง

จากการศึกษา ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว พอสรุปได้ว่า ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถและความถนัดของตนเองในด้านการศึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ไม่เน้นเนื้อหาวิชาการ แต่เน้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์และบูรณาการให้สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมแนะแนว ที่สามารถวัดผลและประเมินผลได้จริง

2.6 แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว

จำเนียร ช่วงโชติ (2527, น. 118-120) ได้เสนอแนะเทคนิคแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า ควรจัดบรรยากาศให้เป็นกันเอง ให้นักเรียนรู้สึกอิสระ สบายใจในการแสดงออก มีการกระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมากที่สุด ทั้งในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าในการพูด ความรู้สึกที่ต้องระบายออก เปิดโอกาส กระตุ้น และช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้แก้ปัญหาและปฏิบัติงานร่วมกันให้ได้มากที่สุด มีการมอบหมายความรับผิดชอบให้ทำงานในกิจกรรมนั้นๆ ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ ครูไม่ควรสอนโดยการพูดคนเดียวและให้นักเรียนจดควรมีการสร้างความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เรียนรู้หน้าที่ของตน มีการช่วยเหลือ พยายามเข้าใจกัน ให้ความร่วมมือ เห็นอกเห็นใจกัน เรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการนำเอาเทคนิคกระบวนการกลุ่ม รวมถึงการนำเกมทางจิตวิทยาเข้ามาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุข เรียนรู้เข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่น ตลอดจนปลูกฝังนิสัย เจตคติ ความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์และจริยธรรมเข้าไปด้วย พร้อมกันนี้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วย

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545, น. 29-41) ได้กล่าวถึง หลักการพัฒนา กิจกรรมแนะแนว สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของสิ่งที่ต้องการพัฒนาในการพัฒนา กิจกรรมแนะแนว ควรครอบคลุม ขอบข่ายของการแนะแนวทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมโดยคำนึงถึงปัจจัย ในด้านต่างๆ อาทิ ความจำเป็นหรือความต้องการของผู้บริการสภาพสังคมและปัญหา กระแส โลกาภิวัตน์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษา แผนพัฒนางานแนะแนว ฯลฯ เพื่อกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ในการพัฒนา กิจกรรมแนะแนว โดยให้สอดคล้องกับปรัชญา การแนะแนว ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาและเสริมสร้างตนเอง สามารถแก้ปัญหา ป้องกันปัญหาได้

2. ลักษณะของผู้รับบริการ การพัฒนา กิจกรรมแนะแนว จะต้องจัดให้สอดคล้อง กับพัฒนาการแต่ละวัย ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 3 วัยได้แก่

2.1 วัยเด็ก เป็นวัยที่ชอบสนุกสนาน สนุกสนาน สนใจการเล่น รับรู้เชิงรูปธรรม มากกว่านามธรรม ควรเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเล่น ส่งเสริมการแสดงออก ใช้สื่อหรือกิจกรรม สอดแทรกการพัฒนาทางสังคม และเน้นกิจกรรมกลุ่ม

2.2 วัยรุ่น เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น ต้องการ การยอมรับ ความอิสระ แสวงหาเอกลักษณ์และบทบาท สนใจการมีอุดมการณ์แห่งชีวิต มีพลังมาก ทั้งด้านร่างกาย ความคิดและปัญญา ควรเน้นกิจกรรมแบบกลุ่มและให้ลงมือปฏิบัติมากที่สุด การฝึก ทักษะสังคมด้านการยอมรับ ส่งเสริมกิจกรรมประเภทที่ช่วยให้ได้แสดงออก ให้มีความคิดวิเคราะห์ กรณีศึกษา ใช้สื่อ เกม เพลง และกระบวนการกลุ่มที่สอดคล้องกับยุคสมัย

2.3 วัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีประสบการณ์ชีวิตหลายด้าน มีสถานะทางสังคม มีอาชีพ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ แต่อาจมีปัญหาวงจรการที่เกี่ยวกับการปรับตัวทางอาชีพและ สังคม ควรเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างผู้รับบริการ และผู้ให้บริการ เน้นการคิดวิเคราะห์หาเหตุผลและเสนอแนวคิด ควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ให้ ผู้รับบริการเล่นสนุกสนาน หรือออกท่าทางมากเกินไป

ทิพยาภรณ์ ทิพยาภรณ์กุล (2546, น. 46) กล่าวว่า แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ช่วยให้ผู้วิจัยได้แนวทาง กระบวนการและเทคนิคต่างๆ ในการจัดกิจกรรมแนะแนวที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางโดยการจัดกิจกรรมกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้จัด กิจกรรมเป็นเพียงผู้กระตุ้น จัดบรรยากาศ และเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมเท่านั้น

วรรณรา พงษ์สิน (2550, น. 28) กล่าวโดยสรุปได้ว่า แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ควรคำนึงถึงองค์ประกอบในด้าน บรรยากาศ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ ให้มีความรู้สึกรอบอุ้ม ผ่อนคลาย เพื่อให้ผู้รับบริการมีการพัฒนาและเสริมสร้างตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาได้ตามวัยของผู้รับบริการ

พรทรัพย์ ชื่นในเมือง (2554, น. 36) ได้กล่าวโดยสรุปว่า แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ควรคำนึงถึงองค์ประกอบในด้าน บรรยากาศ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ เพื่อให้ผู้รับบริการรู้สึกอบอุ่น ผ่อนคลาย สามารถพัฒนาและเสริมสร้างตนเองให้ป้องกันและแก้ไขปัญหาได้

นิติธารณ์ บุบผาเดช (2556, น. 46) สรุปว่าแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวควรคำนึงถึงองค์ประกอบในด้าน บรรยากาศ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ให้มีความรู้สึกรอบอุ้ม ผ่อนคลาย เพื่อให้ผู้รับบริการได้พัฒนาและเสริมสร้างตนเอง สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาของผู้รับบริการได้ตามวัย สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการอย่างแท้จริง

จากการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ว่า แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ควรคำนึงถึงองค์ประกอบในด้านบรรยากาศ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ให้มีความรู้สึกรอบอุ้ม ผ่อนคลาย และผู้รับบริการได้รับการพัฒนา สร้างเสริมตนเอง สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้เหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ

2.7 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545, น. 48)กล่าวว่าขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนวที่จัดในชั้นเรียน ควรประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินการ ขั้นสรุปและขั้นประเมินผล กิจกรรมเพื่อมุ่งหวังให้ผู้รับบริการนำผลการเรียนรู้จากกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process Learning) ซึ่งนักการศึกษาส่วนใหญ่ยอมรับว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะเสริมสร้างผู้รับบริการ ทั้งกระบวนการคิดและการปฏิบัติ นำไปสู่การปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรม ซึ่งผู้ให้บริการต้องกระตุ้นให้ผู้รับบริการได้เป็น “ผู้ร่วมทำกิจกรรม” ไม่ใช่ “ผู้สังเกตการณ์” และต้องจัดกิจกรรมให้ผู้รับบริการมีอารมณ์ร่วมสนุกสนานมีชีวิตชีวา โดยอาจใช้เกม เพลง นิทาน ข่าว กรณีศึกษา ฯลฯ เป็นสื่อ นำทางในการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ มีแนวทางการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ผู้รับบริการอาจเล่นเกม บทบาทสมมติ ทำงาน ทำกิจกรรม สถานการณ์จำลอง อ่านกรณีศึกษา ค้นคว้า เล่าอดีต เล่าเรื่อง แบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญ หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ หรือจุดมุ่งหมายของกิจกรรม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้ (Reflecting) ผู้รับบริการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก วิเคราะห์ พิจารณาหาเหตุผลจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ขั้นที่ 1 เพื่อหาคำตอบว่า เกิดอะไรขึ้นจากขั้นที่ 1 นั้น หรือเขาคิดว่าสิ่งนั้นอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระชีวิต (Generalizing) ผู้รับบริการสร้างองค์ความรู้หรือสรุปสาระการเรียนรู้จากการอภิปรายสะท้อนกลับ การรับรู้จากศึกษาจากทฤษฎีและแนวคิดเพิ่มเติมต่อไปอีก เพื่อความสมบูรณ์ของสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิต

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (Applying) ผู้รับบริการทดลองประยุกต์ใช้สาระการเรียนรู้สู่ชีวิต โดยอาจทดลองแก้ปัญหาสถานการณ์จำลอง สร้างคำขวัญ วางแผนพัฒนาคน จูงใจตนเองในการปฏิบัติตามแผน ซึ่งขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมจากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 อาจมีความต่อเนื่องคาบเกี่ยวกันจนแยกไม่ออกหรือบางครั้งมีการสลับขั้นตอน เช่น อาจจัดกิจกรรมนำเสนอ สาระการเรียนรู้ หรือองค์ความรู้ก่อน จากนั้นเป็นขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แล้วเป็นกิจกรรมสะท้อนกลับการเรียนรู้ สุดท้ายเป็นกิจกรรมได้ทดลองประสบการณ์และประยุกต์ใช้ ซึ่งขั้นตอนนี้จะอยู่เป็นขั้นสุดท้ายของกิจกรรมเสมอ และเมื่อถึงขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ ก็อาจกลับเข้าสู่การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เป็นวงจรต่อไปใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้มั่นคงขึ้นนำไปสู่การปฏิบัติได้ดีขึ้นและเรียนรู้สิ่งใหม่ที่ต่อเนื่องต่อไปอีก

จากการศึกษาขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน เป็นวงจรการเรียนรู้ (Four Phases of Learning Cycle) คือ ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้ ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิตและ ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

2.8 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

นักการศึกษา นักจิตวิทยาและผู้วิจัยหลายท่าน ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้หลากหลาย นำเสนอได้ดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2529, น. 2) ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า หมายถึงเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสอน ประกอบด้วย คู่มือครู โดยมีรายละเอียด คำชี้แจง วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์และการประเมิน นอกจากนี้ นักวิชาการบางท่านให้ความหมายของชุดแนะแนวหรือกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นชุดการสอน คือเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ซึ่งเข้ามามีบทบาทต่อการเรียนการสอนในปัจจุบัน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เป็นรูปแบบของสื่อความหมายระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย คำแนะนำให้นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุพฤติกรรมตามเป้าหมาย การรวบรวมเนื้อหาที่จะนำมาสร้างนั้น ได้มาจากขอบข่ายความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้และเนื้อหาจะถูกต้องชัดเจนที่จะสื่อความหมายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งประกอบด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การอภิปราย การรายงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล การแสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง เป็นต้น และมีการใช้สื่อประกอบ เช่น แผนภูมิ แผ่นภาพ วิดีทัศน์ แผ่นโปร่งใส เป็นต้น ข้อคิดดา ขวัญเมือง (2541, น. 223) กล่าวว่าว่าชุดการแนะแนวคือโปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวที่จัดไว้ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเรื่อง มีอุปกรณ์ในรูปของสื่อประสมที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อ เนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย ประกอบด้วยส่วนสำคัญ คือ คู่มือครู คู่มือนักเรียน เนื้อหา แผนจัดกิจกรรม บัตรรายการต่างๆ แบบฝึกหัดและแบบประเมินผล บรรจรรวมกันไว้ในกล่องเป็นชุด อาจใช้ศึกษาเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มแบบศูนย์การเรียนรู้ หรือใช้ประกอบการบรรยายของครู

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545, น. 80) ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยใช้สื่อประสม เช่น รูปภาพ วิดีทัศน์ แถบบันทึกเสียง เอกสารที่บันทึกรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ ทั้งเกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยจัดไว้เป็นชุดหรือกล่อง หรือซองและภายในกล่อง หรือซองจะบรรจุคู่มือครู คู่มือนักเรียน และสื่อประกอบการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง

อารีพรรณ อะทะวงษา (2553, น. 27) ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวว่า กิจกรรมแนะแนวหลายๆกิจกรรมประกอบกันเป็นชุด ซึ่งสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายเฉพาะเจาะจง และใช้เทคนิควิธีต่างๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียน เพื่อพัฒนาจิตลักษณะและ/หรือพฤติกรรมของนักเรียน

นฤต บุญพิทักษ์ (2554, น. 25) สรุปไว้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึงเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวหลายๆกิจกรรมที่นำมารวมกันอย่างมีระบบ เพื่อพัฒนาผู้รับบริการให้มีจิตลักษณะ หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามเป้าหมาย หรือลักษณะที่ต้องการพัฒนาที่กำหนดไว้ โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และเทคนิคการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้ และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

นิติธารณ์ นุบผาเดช (2556, น. 49) สรุปความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวหมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย และขอบข่ายการแนะแนว ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ คู่มือผู้ให้บริการ คู่มือผู้รับบริการ และสื่อ

หรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง ได้ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข

จากกรอบแนวคิดชุดการสอนและกิจกรรมแนะแนว ดังกล่าวคณาจารย์และนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แขวงการแนะแนว ปีการศึกษา 2545 ได้ร่วมกันกำหนดและให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวหมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายๆกิจกรรมที่นำมารวมกันอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายของการแนะแนว โดยชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย 1) คู่มือผู้ให้บริการ ซึ่งมีคำชี้แจง การเตรียมการของผู้ให้บริการ 2) คู่มือผู้รับบริการ ซึ่งมีใบงาน ใบความรู้ และแบบทดสอบก่อนและหลัง 3) สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม

จากความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวหมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อใช้ในการสอน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ปฏิบัติและค้นพบศักยภาพของตนเอง จนบรรลุเป้าหมายตามขอบข่ายของการแนะแนว ประกอบด้วย คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่ออุปกรณ์การจัดกิจกรรม โดยมีรายละเอียด คำชี้แจง วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์และการประเมิน มีการใช้สื่อประกอบ เช่น แผนภูมิ แผ่นภาพ วิดีทัศน์ เป็นต้น

2.9 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวดังนี้

วัชรวิ ทรัพย์มี (2531, น. 4-5) กล่าวว่า การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวนั้นต้องคำนึงถึงหลักการและขอบข่ายของงานทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ให้กับวัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่

ธีระ ชัยยุทธธรรม (2533, น. 65) กล่าวถึงลำดับขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องศึกษาจากเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างชุดการแนะแนวจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างโปรแกรมการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
4. นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อให้สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เนื้อหา อุปกรณ์ และการประเมินผล

5. นำโปรแกรมที่สร้างไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของคู่มือและโปรแกรมการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำ ตลอดจนเวลาที่ใช้

6. ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการสอนโดยใช้ชุดแนะนำ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ทิพยาภรณ์ ทิพยาทรกุล (2546, น. 47) ได้ให้ข้อสรุปว่า การสร้างชุดการแนะนำนั้น มีลำดับขั้นตอนต่างๆ ในการสร้าง ซึ่งต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และสาระสำคัญของการสร้างชุดกิจกรรมแนะนำเป็นหลัก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรม หรือ โครงสร้างชุดที่ชัดเจนเป็นระบบและดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะนำให้แก่ นักเรียน

จากการศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมแนะนำกล่าวโดยสรุปได้ว่าการสร้างชุดกิจกรรมแนะนำที่ดีนั้น ควรสร้างตามลำดับขั้นตอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเหมาะสมกับวัยของผู้รับบริการเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงปัญหาที่ต้องการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนา

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะนำ

ทศพร มณีศรีจำ (2524, น. 52) ได้ศึกษา “การพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโคกเกตู (เสริมสมบุญวงศ์) จังหวัดสมุทรสงคราม” ผลการศึกษาพบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนหลังการเรียนด้วยกิจกรรมกลุ่มกับก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าพัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนหลังการเรียนด้วยกิจกรรมกลุ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียน

ปนัดดา ยิ้มสกุล (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้ชุดการแนะนำที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่ากลอย กิ่งอำเภอท่าตะเคียน จังหวัดระยอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะนำมีความสามัคคีสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วาสนา รอดเชียง (2540, น. บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านความสามัคคีธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านความสามัคคีธรรมต่ำกว่าเปอร์เซนต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตย

ด้านความสามัคคีดีขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทิพยาภรณ์ ทิพยาธกุล (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อปรับพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาหลวงสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาหลวงที่ต้องปรับลดพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนจำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวลดลง

พระมหาคารม เกติมี (2546, น. บทคัดย่อ) ได้ทำการเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์และกรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับต่ำ จำนวน 30 คน ซึ่งได้รับการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์และกลุ่มที่ 2 ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบค่า t-test ผลของการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น หลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ และการใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มยุรี วิสูตราศัย (2547, น. 73) ซึ่งศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในระยะหลังการทดลองก็กระษะติดตามผลก็แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วรรณรา พงษ์สิน (2550, น. 46-47) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านป่ากุดอง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองทั้ง 3 ด้านสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรจักร ไตรทิพย์ (2552, น. 59-60) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านถนน (ประถมทรัพย์ประชานุกูล 1) จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมสูงกว่า ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรทรัพย์ ชื่นในเมือง (2554, น. 68-72) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมมีจิตสาธารณะสูงกว่า ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภายหลังจากทดลองนักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีจิตสาธารณะ โดยแยกตามรายองค์ประกอบของจิตสาธารณะ 3 องค์ประกอบ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี และการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวข้างต้น ที่กล่าวถึง ผลของการนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้ พบว่าชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงขึ้น การก่อกวนในชั้นเรียนลดลง และสามารถพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ความมีวินัยในตนเอง การมีจิตสาธารณะของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

นักจิตวิทยาในกลุ่มทฤษฎีพฤติกรรมนิยมได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เห็นชัด สามารถวัดได้ สังเกตได้และทดสอบได้ แนวความคิดของกลุ่มนี้ถือว่าสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมและการเรียนรู้จะเกิดขึ้น เมื่อมีการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง การแสดงพฤติกรรมจะมีความถี่มากขึ้น ถ้าหากได้รับการเสริมแรง แต่นักจิตวิทยาบางคนในกลุ่มนี้ไม่เห็นด้วย และได้เสนอความคิดเห็นว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ถ้ามีความใกล้ชิด

ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง และนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพฤติกรรมนิยมไว้ ดังนี้

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528, น. 23) ได้สรุปแนวความคิดของกลุ่มพฤติกรรมนิยมไว้ว่า พฤติกรรมทุกอย่างจะต้องมีสาเหตุ สาเหตุนั้นมาจากวัตถุหรืออินทรีย์ ซึ่งเรียกสิ่งเร้า (Stimulus) เมื่อมากระตุ้นอินทรีย์ จะมีพฤติกรรมแสดงออกมาเรียกว่า การตอบสนอง (Response) ซึ่งก็คือพฤติกรรมจะเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้ามาเร้าอินทรีย์ นั่นเอง

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2541, น. 43-47) กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) เป็นทฤษฎีที่เชื่อว่า จิตวิทยาเป็นเสมือนการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ของพฤติกรรมมนุษย์ และการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมภายนอก นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimuli and Response) เชื่อว่าการตอบสนองต่อสิ่งเร้าของมนุษย์จะเกิดขึ้นควบคู่กันในช่วงเวลาที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นพฤติกรรมแบบแสดงอาการกระทำ (Operant Conditioning) ซึ่งมีการเสริมแรงเป็นตัวการ (Reinforcement) โดยทฤษฎีพฤติกรรมนิยมนี้จะไม่พูดถึงความนึกคิดภายในของมนุษย์ ความทรงจำ ภาพความรู้สึก โดยถือว่าคำเหล่านี้เป็นคำต้องห้าม (Taboo) ซึ่งทฤษฎีนี้ส่งผลต่อการเรียนการสอนที่สำคัญในยุคนั้น ในลักษณะที่การเรียนเป็นชุดของพฤติกรรมซึ่งจะต้องเกิดขึ้นตามลำดับที่แน่ชัด การที่ผู้เรียนจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้นจะต้องมีการเรียนตามขั้นตอนเป็นวัตถุประสงค์ๆ ไป ผลที่ได้จากการเรียนขั้นแรกนี้จะเป็นพื้นฐานของการเรียนในขั้นต่อไปในที่สุด

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2541, น. 185-186) กล่าวว่า ทฤษฎีพื้นฐานทางความคิดของทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยม คือ พฤติกรรมทุกอย่างเกิดขึ้น โดยการเรียนรู้และสามารถสังเกตได้ พฤติกรรมแต่ละชนิดเป็นผลรวมของการเรียนรู้ที่เป็นอิสระหลายอย่างเสริมแรง (Reinforcement) ช่วยให้เกิดพฤติกรรม

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544, น. 119) กล่าวถึง ทฤษฎีบุคลิกภาพตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยม สรุปความได้ว่า บุคลิกภาพพัฒนามาจากการที่บุคคลปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดการเรียนรู้ ผู้ให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม ให้ความสำคัญต่อบุคลิกภาพในรูปของพฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งสามารถสังเกตได้และประเมินได้ เป้าหมายของการให้คำปรึกษา คือ แก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ผู้ให้คำปรึกษาเน้นให้ความสำคัญเจาะจงต่อพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขโดยตรง ซึ่งบุคลิกภาพของมนุษย์เป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยใช้วิธีการวางเงื่อนไข (Conditioning) ด้วยการให้รางวัล (Reward) หรือการลงโทษ (Punishment) และพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยการเรียนรู้

ทิสนา เขมมณี (2548, น. 50) กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ในกลุ่มพฤติกรรมนิยม ประกอบด้วยแนวคิดสำคัญ 3 แนวคิด ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์
2. ทฤษฎีการวางเงื่อนไข
3. ทฤษฎีการเรียนรู้ของฮัลล์

เมเยอร์ (Mayer, 1992, อ้างถึงใน สุมาลี ชัยเจริญ, 2551) กล่าวว่า แนวคิดการเรียนรู้ตามแนวพฤติกรรมนิยม ได้ถูกพัฒนาขึ้นในช่วงครึ่งแรกของศตวรรษที่ 20 และรากฐานของหลักทฤษฎีนั้นมาจากการศึกษาวิจัยพฤติกรรมการเรียนรู้ของสัตว์ในห้องทดลองที่ถูกกำหนดขึ้นภายใต้เงื่อนไขและการควบคุมสิ่งแวดล้อมต่างๆ ดังเช่น การทดลองของพาฟลอฟ (Pavlov) วัตสัน (Watson) และสกินเนอร์ (Skinner)

พรทรัพย์ ชื่นในเมือง (2554, น. 44) สรุปกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ไว้ว่า มุ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า กับการตอบสนอง หรือพฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งจะทำให้ความสนใจกับพฤติกรรมที่สามารถวัดและสังเกตจากภายนอกและเน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม เพราะเชื่อว่าสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวที่กำหนดพฤติกรรม แนวคิดของกลุ่มนี้เชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง ซึ่งถ้าหากได้รับการเสริมแรงจะทำให้มีการแสดงพฤติกรรมนั้นถี่มากขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กลุ่มพฤติกรรมนิยม(Behaviorism) เชื่อว่าผู้เรียนมีการได้มาซึ่งพฤติกรรม ทักษะและความรู้ เนื่องมาจากการตอบสนองต่อการได้รับรางวัลและการลงโทษ และยังเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นพฤติกรรมแบบแสดงอาการกระทำ(Operant Conditioning) ซึ่งมีการเสริมแรงเป็นตัวการ (Reinforcement) และถือว่าสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมและการเรียนรู้จะเกิดขึ้น เมื่อมีการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง การแสดงพฤติกรรมจะมีความถี่มากขึ้น

3.2 ความเป็นมาของแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึง ความเป็นมาของแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยมไว้ ดังนี้

ครัม ไบลท์ (Kruboltz) และ ทอริเสน (Thoresen) เป็นบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral Counseling) ซึ่งการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมนี้มีพื้นฐานมาจากแนวความคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ของจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ที่สำคัญ 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning) ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ(Operant Conditioning) และทฤษฎีการเรียนรู้ทาง

สังคม (Social Learning) การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม ยึดหลักว่า พฤติกรรมนิยมเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเปลี่ยนแปลงได้ (ประหยัด ลักษณะงาม, 2524, น. 97)

ปรีชา วิหคโต (2551, น. 8-24) กล่าวว่า ความเป็นมาของทฤษฎีการให้การศึกษาแบบพฤติกรรมนิยม จำแนกได้เป็น 3 ระยะ ได้แก่ (1) ระยะที่ 1 ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (2) ระยะที่ 2 ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ และ (3) ระยะที่ 3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ระยะที่ 1 ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกเป็นระยะที่มีแนวคิดที่ว่าพฤติกรรมเกิดจากเงื่อนไขสิ่งเร้า ซึ่งมีแนวคิด ดังต่อไปนี้

1.1 ความเป็นมาของแนวคิด ไอแวน เพโทรวิช พาพลอฟ (Ivan Petrovich Pavlov) เป็นนักสรีรศาสตร์ชาวรัสเซีย และเรื่องที่น่าสนใจศึกษาก็คือ สรีรวิทยาของระบบการย่อยอาหาร ซึ่งวิธีการศึกษาจะต้องทดลองกับสุนัข ในการทดลองครั้งแรกๆ นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับระบบประสาทที่ทำหน้าที่ในการหลั่งน้ำลาย เมื่อมีอาหารมาอยู่ในปาก พาพลอฟ (Pavlov) พบว่า สุนัขที่ผ่านการทดลองมาแล้วหลายๆ ครั้ง ไม่ต้องรอให้อาหารเข้าปาก สุนัขก็จะหลั่งน้ำลายแล้ว โดยสุนัขจะหลั่งน้ำลายทันทีที่เห็นอาหาร ทำให้ผลการทดลองสรุปไม่ได้แน่ชัดว่า น้ำลายส่วนใดเป็นผลมาจากอาหารที่เข้าไปอยู่ในปาก เนื่องจากมีน้ำลายบางส่วนไหลออกมาก่อนได้อาหาร ทำให้พาพลอฟ (Pavlov) ต้องคัดเลือกสุนัขที่ไม่เคยผ่านการทดลองมาก่อน เพื่อกันไม่ให้มีการหลั่งน้ำลายก่อนได้รับอาหาร จากเหตุการณ์ของการหลั่งน้ำลายก่อนได้อาหารนี้ ทำให้พาพลอฟ (Pavlov) สนใจและเปลี่ยนวัตถุประสงค์ของการวิจัยใหม่ว่า อะไรเป็นปัจจัยในการควบคุมการหลั่งน้ำลายของสุนัขเมื่อเห็นอาหาร (Pavlov, 1927-1960, อ้างถึงใน ปรีชา วิหคโต, 2551, น. 8-24) และจากการทดลองใหม่นี้ ทำให้ค้นพบทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกขึ้น

1.2 แนวคิดของพาพลอฟ (Pavlov) เกี่ยวกับการเรียนรู้จากเงื่อนไขสิ่งเร้า พาพลอฟ (Pavlov) มีแนวคิดว่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นต้องมีสาเหตุและเรียกสาเหตุนี้ว่า เงื่อนไข (Condition) หมายถึงการเกิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นจะต้องมีสิ่งนี้จึงจะทำให้เกิด หากไม่มีสิ่งนี้จะไม่ทำให้เกิด (Harvey Wallerstein, 1981 :48 อ้างถึงใน ปรีชา วิหคโต 2551: 8-24) เช่น ไฟจะติดที่เทียนไขได้ต้องมีเงื่อนไข อยู่ดีๆ เทียนไขไม่สามารถติดเองได้ เงื่อนไขที่ทำให้เทียนไขติดต้องประกอบด้วย ความร้อน เชื้อเพลิง และความร้อนนี้เป็นเงื่อนไขที่ทำให้เทียนไขติด พฤติกรรมมนุษย์ก็เช่นเดียวกัน พฤติกรรมจะเกิดหรือจะยุติลงจะต้องมีเงื่อนไข และนักจิตวิทยาต่างพยายามหาว่ามีเงื่อนไขอะไรที่ทำให้มนุษย์ทำเช่นนั้นๆ ในแนวคิดของพาพลอฟ (Pavlov) อธิบายว่า เงื่อนไขที่ทำให้เกิดพฤติกรรมคือ เงื่อนไขสิ่งเร้า ซึ่งพาพลอฟ (Pavlov) เชื่อว่า ในสภาพแวดล้อมทั่วไปมีสิ่งเร้า (Stimulus) มากมายที่สามารถกระตุ้นให้บุคคลเกิดการตอบสนอง (Response) ได้ เช่น ฟังร้องกระตุ้นให้เราตกใจกลัว

จากผลของการกระทำ หากทำเสร็จแล้วได้ผลที่พึงพอใจมนุษย์จะทำสิ่งนั้นอีก ผลของการกระทำที่ควบคุมให้มนุษย์ต้องทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งนี้เรียกว่า เงื่อนไขที่เกิดจากการกระทำ ตามแนวคิดของสกินเนอร์ (Skinner) แต่แบนดูรา (Bandura) อธิบายว่า มนุษย์มีความคิด (Thinking) ได้แก่ การสังเกต ความจำ จินตนาการ และมนุษย์มีความรู้สึก (Feeling) ได้แก่ ความกลัว ความชอบ ความโกรธ ซึ่งความคิดความรู้สึกของมนุษย์ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ตัดสินใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วย ดังนั้นความคิดหรือเรียกว่าปัญญา จึงเป็นปัจจัยสำคัญร่วมกับเงื่อนไขที่เกิดจากสังคม ดังนั้นจึงเรียกทฤษฎีนี้ว่า ทฤษฎีปัญญาสังคม

3.2 การทดสอบแนวคิดของแบนดูรา (Bandura) ได้ทดสอบแนวคิดด้วยการทดลองในห้องทดลองกับเด็กอนุบาล ในห้องทดลองมีอุปกรณ์และวิธีการทดลอง ดังนี้ มีห้องโถง 1 ห้อง ในห้องมีหุ่นกับค้อน และมีภาพยนตร์ที่เป็นต้นแบบ วิธีทดลอง ให้เด็กอนุบาลหญิงดูภาพยนตร์ที่ผู้แสดงเป็นผู้ใหญ่เพศหญิง ซึ่งในภาพยนตร์แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยการชกต่อย ตบ ถีบหุ่นรูปคน เมื่อได้ดูภาพยนตร์ จึงปล่อยให้เด็กเข้าไปในห้องที่มีหุ่นรูปคนเช่นเดียวกับในภาพยนตร์ พบว่า เด็กเข้าไปชกต่อยหุ่นเช่นเดียวกับที่เห็นผู้ใหญ่ทำในภาพยนตร์ มีทั้งการยกขึ้นโยน ทบตีด้วยค้อน

แบนดูรา (Bandura) อธิบายว่าการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบนั้นเกิดขึ้นทั่วไปในสังคมทุกเพศทุกวัย เช่น เด็กวัยรุ่นเลียนแบบการแต่งกายจากตัวแบบจากดาราที่ตนเองชื่นชอบ นักศึกษาแพทย์เลียนแบบการผ่าตัดจากการสังเกตอาจารย์ ฆาตกรเลียนแบบฆาตกรรมจากภาพยนตร์ นักศึกษาฝึกหัดครูสอนเลียนแบบครูของตัวเอง เลียนแบบที่แบนดูรา (Bandura) กล่าวถึงอาจเป็น (1) ตัวแบบที่เป็นพฤติกรรมของมนุษย์ด้วยกัน (2) ตัวแบบที่เป็นตัวอักษร เช่น หนังสือ นวนิยาย พระเอก นางเอกจะเป็นตัวแบบที่ผู้อ่านเลียนแบบ (3) ตัวแบบที่เป็นภาพ เช่น ภาพยนตร์ รายการวิทยุ โทรทัศน์ และ (4) คำบอกเล่า เช่น คำสอน นิทาน คำรา เป็นต้น ตัวแบบเหล่านี้จะทำให้หน้าที่ให้ข้อมูล จูงใจให้แสดงพฤติกรรม และให้การเสริมแรง

ต่อมาแบนดูรา (Bandura) ได้นำไปทดลองปรับพฤติกรรมกิริยาสะท้อนได้แก่ พฤติกรรมกลัว โดยทดลองกับพฤติกรรมคนที่กลัวงู ด้วยการให้ตัวแบบ (Model) โดยตัวแบบจะให้คนที่กลัวงูตัวแบบเล่นกับงู คนที่กลัวงูเห็นตัวแบบเล่นกับงู โดยงูไม่ทำอันตราย ต่อมาพบว่าคนนั้นกล้าเข้าใกล้ กล้าจับงู การให้ดูตัวแบบเช่นนี้ ได้ผลดีในการลดความกลัว (Bandura and Other, 1969, อ้างถึงใน ปรีชา วิหคโต, 2551, น. 8-24)

พรทรัพย์ ชื่นในเมือง (2554, น. 48) สรุปไว้ว่า ได้มีการนำทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มาใช้ในการส่งเสริม พัฒนาและแก้ปัญหาให้นักเรียน ซึ่งพบว่านักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่ม

มากขึ้น แสดงให้เห็นว่าทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีแนวคิดและเทคนิคที่น่าสนใจ สามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรมได้อย่างหลากหลาย

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าความเป็นมาของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีแนวคิดเชื่อว่าพฤติกรรมเกิดจากการเรียนรู้และมีการนำเอาเทคนิคที่น่าสนใจ มาใช้ในการส่งเสริมพัฒนาและแก้ปัญหานักเรียนได้จริง สามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรมได้อย่างหลากหลาย นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น

3.3 ธรรมชาติของมนุษย์ตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง ธรรมชาติของมนุษย์ตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยมดังนี้

เจียรนีย์ ทรงชัยกุล (2523, น. 71) ได้อธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยมดังนี้

1. มนุษย์เกิดมาอย่างเป็นกลางๆ เหมือนกับเป็นกระดานชนวนที่ว่างเปล่า คือ ไม่มีทั้งสิ่งที่ดีและเลวติดตัวมาแต่กำเนิด แต่พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลผลิต ซึ่งเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

2. มนุษย์มีความสามารถที่จะควบคุมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้ แม้ว่าสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ก็ตาม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529, น. 144) กล่าวถึงธรรมชาติของมนุษย์ตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมว่า มนุษย์เปรียบเสมือนเครื่องจักรกล อยู่ภายใต้การควบคุมของสภาพแวดล้อม มีบทบาทน้อยมากในการเลือกหรือกำหนดวิถีชีวิต นอกจากนี้พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลจากการเรียนรู้ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้

วิญญู พูลศรี (2531, น. 322-324; อ้างอิงมาจาก ทอริเสน Thoresen, 1969) ได้อธิบายความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ และหลักการให้คำปรึกษาตามแนวทางของพฤติกรรมนิยม ไว้ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ ดังนั้นพฤติกรรมจึงเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้

2. การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของบุคคลได้ด้วย

3. การเปลี่ยนแปลงของบุคคลจะเป็นไปตามหลักการใช้ตัวแบบทางสังคม (Social Modeling) และหลักการใช้วิธีการเสริมแรง (Reinforcement)

4. มนุษย์ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ถ้าบุคคลใดสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ บุคคลนั้นก็มีโอกาสที่จะกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปตามที่ต้องการได้

5. แม้ว่าสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก็ตาม แต่มนุษย์สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองได้

6. บุคลิกภาพสามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยใช้วิธีการวางเงื่อนไข (Conditioning) ด้วยการให้รางวัล (Reward) การลงโทษ (Punishment) และพฤติกรรมของมนุษย์ก็เช่นเดียวกัน จะมีการเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยการเรียนรู้ (Learning)

7. นักพฤติกรรมนิยมเชื่อว่า บุคคลเกิดมาไม่ได้มีความดีหรือเลวติดตัวมาตั้งแต่เกิด พฤติกรรมทั้งหลายของบุคคลได้มาจากการเรียนรู้ ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเข้าใจที่มาของพฤติกรรม

8. พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลมาจากการถูกกำหนดด้วยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก่อน (Antecedent Event) ดังนั้นจึงสามารถคาดคะเนการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ได้ และถ้าสามารถควบคุมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก่อนได้ ก็จะสามารถควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ได้

ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์ (2546, น. 20) อธิบายว่า ทฤษฎีนี้เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์ ส่วนใหญ่เกิดจากการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมสามารถทำให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยวิธีการวางเงื่อนไขด้วยการให้รางวัลหรือการลงโทษ

ทิสนา เขมมณี (2548, น. 50) กล่าวว่า นักคิด นักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยม มองธรรมชาติของมนุษย์ในลักษณะเป็นกลาง คือ ไม่ดี ไม่เลว (Neutral-Passive) การกระทำต่างๆ เกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า (Stimulus-Response) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง กลุ่มพฤติกรรมนิยมให้ความสำคัญกับ “พฤติกรรม” มาก เพราะพฤติกรรมเป็นสิ่งที่สังเกตเห็นได้ สามารถวัดและทดสอบได้

ปรีชา วิหคโต (2551, น. 26) กล่าวถึงธรรมชาติของมนุษย์ตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ดังนี้

1. มนุษย์เกิดมา ไม่ดีหรือไม่เลว แต่จะเริ่มต้นชีวิตในลักษณะว่างเปล่า
2. มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่สามารถตอบสนองสิ่งเร้าต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมแบบแผน พฤติกรรมมนุษย์จะเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

3. พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ และจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ทำให้เกิดขึ้นได้โดยการจัดสิ่งแวดล้อมภายใต้เงื่อนไขต่างๆ ส่วนการเรียนรู้เดิมสามารถทำให้หมดไปได้ และทำนองเดียวกัน สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ได้

4. มนุษย์สามารถควบคุมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้ แม้ว่าจะตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมก็ตาม

พรทรัพย์ ชื่นในเมือง (2554, น. 50) สรุปความเชื่อดังกล่าวไว้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงได้จากการเรียนรู้ การนำแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้มีพฤติกรรมที่มีจิตสาธารณะ โดยการจัดกิจกรรมตามหลักของการใช้ตัวแบบทางสังคมและหลักการใช้วิธีการเสริมแรง จะสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้

จากความเชื่อดังกล่าว พฤติกรรมของมนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงได้จากการเรียนรู้ การนำแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้มีพฤติกรรมความสามัคคี โดยการจัดกิจกรรมตามหลักของการใช้ตัวแบบทางสังคมและหลักการใช้วิธีการเสริมแรง จะสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้

3.4 เทคนิคที่ใช้ในการให้การปรึกษาตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงทฤษฎีพฤติกรรมนิยมไว้ว่ามีเทคนิคต่างๆ ที่น่าสนใจ ดังนี้

เจียรนีย์ ทรงชัยกุล (2533, น. 778-785) กล่าวถึง เทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมว่ามีหลายวิธี แต่ที่นิยมใช้ในสถานศึกษา มีอยู่ 4 รูปแบบ คือ

1. เทคนิคการเสริมแรง (Reinforcement Technique) เทคนิคการเสริมแรงในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ได้อาศัยแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ที่ว่า พฤติกรรมใดที่บุคคลกระทำแล้วส่งผลให้เขาได้รับความพึงพอใจ บุคคลมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกด้วย เหตุนี้การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม จึงนำเทคนิคการเสริมแรงมาใช้เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้รับคำปรึกษามีกำลังใจ และมีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้นที่จะกระทำพฤติกรรมซ้ำอีก ทั้งนี้ โดยการให้การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) แก่ผู้รับคำปรึกษาในทันที หรือโดยเร็วที่สุดเมื่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์เกิดขึ้น

2. เทคนิคการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก (Assertive Training Technique) การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก เป็นการฝึกฝนทักษะทางสังคมรูปแบบหนึ่ง ซึ่งบุคคลทุกช่วงวัยควรได้รับรู้ เพราะจะช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น

กลวิธี 6 ประการ ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาโดยทั่วไปนิยมนำมาใช้ในการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกให้ผู้รับคำปรึกษา ได้แก่

- 2.1 การสอน (Instruction)
- 2.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)
- 2.3 การมีตัวแบบ (Modeling)

2.4 การฝึกซ้อมพฤติกรรม (Behavior Rehearsal)

2.5 การใช้การเสริมแรงทางสังคม (Social Reinforcement)

2.6 การฝึกฝนเป็นการบ้าน (Homework Assignment)

3. เทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบ (Modeling Technique) การให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ใช้เทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบ มีพื้นฐานสำคัญมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา (Bandura, 1977) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษา

4. เทคนิคการจัดความรู้สึกลัวหวาดกลัวอย่างมีระบบ (Systematic Desensitization Technique) เป็นการช่วยจัดความกลัวและความวิตกกังวลของผู้รับคำปรึกษาที่มีต่อสถานการณ์บางลักษณะ หรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือต่อบุคคลบางคน เทคนิคนี้สามารถนำไปใช้ช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาที่มีปัญหาในการปรับตัวไม่เหมาะสมเกี่ยวกับความหวาดกลัว เทคนิคการจัดความรู้สึกลัววิตกกังวลอย่างเป็นระบบ มีพื้นฐานมาจากหลักการของทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขคลาสสิก (Classical Conditioning)

จากหลักการของเทคนิคที่ใช้ในการให้การปรึกษาดังกล่าว เทคนิคทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำเทคนิคการเสริมแรงทางสังคม เทคนิคการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก เทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบและการฝึกฝนเป็นการบ้าน มาใช้สร้างกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้มีความสามัคคี ในการทำการวิจัยในครั้งนี้

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัย พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ดังนี้

พิไลลักษณ์ อ่อนละมุล (2546, น. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนายุทธวิธีในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมพบว่าบรรยากาศในการเรียนการสอนและบรรยากาศในครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับยุทธวิธีในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรด้านบรรยากาศในครอบครัวบรรยากาศในการเรียนการสอนกับยุทธวิธีในการเรียนมีค่าเท่ากับ .353 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมียุทธวิธีในการเรียนสูงกว่าก่อนการให้คำปรึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

วรรณรา พงษ์สิน (2550, น. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านปึกตอง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม นักเรียนกลุ่มทดลอง มีวินัยในตนเองเพิ่มมากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีวินัยในตนเองเพิ่มมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิสมัย ยกน้อยวงษ์ (2551, น. 72) ได้ศึกษาผลการศึกษาให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมต่อการพัฒนาทักษะชีวิตด้านทักษะพิสัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 8 คน มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด และโดยรวมลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทินกร มากมูล (2552, น. 39) ได้ศึกษาผลการศึกษาให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมเพื่อลดความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมเพื่อลดความก้าวร้าวของนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวหลังการทดลองลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่คะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนหลังให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีคะแนนลดลงมีความแตกต่างกัน โดยเรียงลำดับนักเรียนที่มีคะแนนลดลงมากที่สุด คือคนที่ 4 มีคะแนนลดลงเท่ากับ 27 คะแนน และนักเรียนที่มีคะแนนลดลงน้อยที่สุด คือ คนที่ 5, 7 และ 8 มีคะแนนลดลงเท่ากับ 15 คะแนน ดังนั้นการใช้กระบวนการคำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมสามารถลดความก้าวร้าวของนักเรียนได้จริง

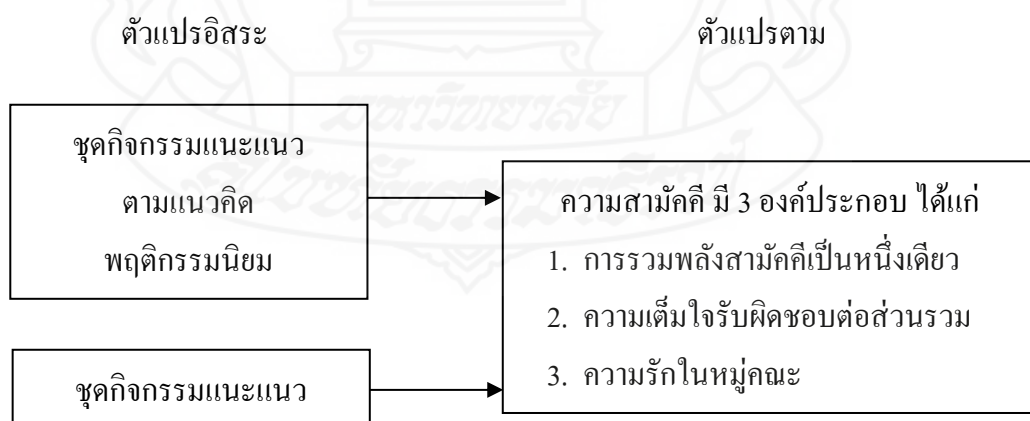
พรทรัพย์ ชื่นในเมือง (2554, น. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อการพัฒนาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม นักเรียนกลุ่มทดลอง มีพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภายหลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีจิตสาธารณะโดยแยกตามรายองค์ประกอบของจิตสาธารณะ 3 องค์ประกอบ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิตินาถ บุปผาเดช (2556, น. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรม
 แนะนำตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 โรงเรียนจีเหล็กเขี้ยวไพรวัลย์วิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า คะแนนความเอื้ออาทรหลังการทดลอง
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจีเหล็กเขี้ยวไพรวัลย์วิทยา ในกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุด
 กิจกรรมแนะนำตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม สูงกว่าคะแนนดังกล่าวก่อนการทดลองอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะนำ
 แนะนำตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม มีคะแนนความเอื้ออาทรสูงกว่าคะแนนดังกล่าวของกลุ่มควบคุมที่
 ได้รับชุดกิจกรรมแนะนำแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนความเอื้อ
 อาทรภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองกับคะแนนดังกล่าวในระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ได้มีการนำแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยมไปใช้ในการ
 ส่งเสริม พัฒนาและแก้ไขปัญหา นักเรียน ซึ่งพบว่านักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มมาก
 ขึ้น และมีเทคนิคที่น่าสนใจ สามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรมได้อย่างหลากหลาย แต่
 งานวิจัยที่นำชุดกิจกรรมแนะนำตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมมาใช้พัฒนาหรือแก้ปัญหานักเรียน
 มีน้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดลองโดยใช้ผลการวิจัยจากเอกสาร และงานวิจัยข้างต้นมาเป็น
 แนวทางในการตั้งสมมติฐานของการทดลองและเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะนำตาม
 แนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความสามัคคีของนักเรียน

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขลุ่ยระนาดภิเชก จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2558 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประเภทและแบบของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ประเภทและแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยศึกษาจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมวัดก่อนและหลังการทดลอง(Pretest–Posttest Control Group Design)ซึ่งมีรูปแบบการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 3.1 รูปแบบการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง	ติดตามผล
กลุ่มทดลอง	P_1E	X_1	P_2E	P_3E
กลุ่มควบคุม	P_1C	X_2	P_2C	$\sim P_3C$

ความหมายของสัญลักษณ์

P_1E แทน การทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความสามัคคี ของกลุ่มทดลอง

- P1C แทน การทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวของกลุ่มควบคุม
- X1 แทน การจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความสามัคคี ของกลุ่มทดลอง
- X2 แทน การจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวของกลุ่มควบคุม
- P2E แทน การทดสอบหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความสามัคคี ของกลุ่มทดลอง
- P2C แทน การทดสอบหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวของกลุ่มควบคุม
- P3E แทน การทดสอบหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความสามัคคีในระยะติดตามผลของกลุ่มทดลอง
- ~P3C แทน ไม่มีการทดสอบหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวในระยะติดตามผล ของกลุ่มควบคุม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลบุรีราชดาภิเษกจังหวัดจันทบุรี ที่ได้รับการประเมินจากครูที่ปรึกษาว่าควรได้รับการพัฒนาพฤติกรรมความสามัคคีจำนวน 134 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลบุรีราชดาภิเษก จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2558 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 60 คนจากนั้นจึงสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน

3. ตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการ

3.1 ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1.1 *ตัวแปรอิสระ* ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมและชุดกิจกรรมแนะแนว

3.1.2 *ตัวแปรตาม* ได้แก่ ความสามัคคี

3.2 นิยามปฏิบัติการ

3.2.1 ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกซึ่งการร่วมแรง ร่วมใจในการทำงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

1) **การรวมพลังสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว** หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงออกถึงความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ พร้อมร่วมแรงร่วมใจเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน ร่วมกันปฏิบัติงานด้วยความพร้อมเพรียง เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

2) **ความเต็มใจรับผิดชอบต่อส่วนรวม** หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงออกถึงการร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความตั้งใจและเต็มความสามารถ ไม่ละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย เห็นความสำคัญกับการทำงานของหมู่คณะมากกว่างานส่วนตัวและช่วยเหลือเกื้อกูลของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

3) **ความรักในหมู่คณะ** หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงออกถึงการงานร่วมกับผู้อื่น ด้วยความพอใจ ขจัดข้อขัดแย้งด้วยสันติวิธี ไม่แบ่งแยกในหมู่คณะ ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทหรือทำร้ายกัน ปกป้องหมู่คณะ เพื่อร่วมกันปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จตามเป้าหมาย และเสียดสีความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

3.2.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม หมายถึง ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้การมีตัวแบบ และใช้เทคนิคการเสริมแรงทางสังคมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนเป็นวงจรการเรียนรู้ (Four Phases of Learning Cycle) คือ ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ และนำมาปรับพฤติกรรมที่ไม่มีความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 10 กิจกรรมใช้เวลาครั้งละ 60 นาที ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ครั้งที่ 1 การปฐมนิเทศ
- ครั้งที่ 2 กิจกรรมสร้างความเป็นหนึ่งเดียว
- ครั้งที่ 3 กิจกรรมร่วมแรง ร่วมใจเป็นหนึ่งเดียว
- ครั้งที่ 4 กิจกรรมความคิดเห็นเดียวกัน
- ครั้งที่ 5 กิจกรรมสามัคคีคือพลังตั้งข้างสาร
- ครั้งที่ 6 กิจกรรมช่วยกันดี มีความสุข
- ครั้งที่ 7 กิจกรรมรู้รักสามัคคีพร้อมเพรียง
- ครั้งที่ 8 กิจกรรมปรับตัวดีใจมีความสุข

ครั้งที่ 9 กิจกรรมผู้นำดี ผู้ตามสบาย

ครั้งที่ 10 ปัจฉิมนิเทศ

3.2.3 ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ชื่อแผนกิจกรรม เหมือนกันกับชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม หมายถึง เน้นสาระการเรียนรู้ในเรื่อง ปฏิบัติตนในด้านความสามัคคี การร่วมกิจกรรมกับเพื่อน การให้ความช่วยเหลือ โดยผู้วิจัยให้การบรรยาย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ซักถาม และบันทึกลงในใบงาน

3.2.4 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลบุรีราชดาภิเยก จังหวัด จันทบุรี ปีการศึกษา 2558 ที่มีพฤติกรรมแสดงถึงความไม่สามัคคีกันมากที่สุดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

4.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม จำนวน 10 กิจกรรม ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนากิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

4.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์และรูปแบบการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคการเสริมแรง และเทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบ

4.1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนิยม และพฤติกรรมที่มีความสามัคคี เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว

4.1.3 ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมโดยใช้หลักในการสร้าง ซึ่งประกอบด้วย 1) ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 2) ชั้นสะท้อนกลับการรับรู้ 3) ชั้นสรุปสาระสู่ชีวิต 4) ชั้นคิดและนำไปปฏิบัติ 5) สรุปและประเมินผล

4.1.4 นำชุดกิจกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาภาษา และรูปแบบของชุดกิจกรรมด้วยวิธีการ IOC (Item Objective Congruency) มีค่าเท่ากับ 1.00 (ดังภาคผนวก ก)

4.1.5 นำชุดกิจกรรมมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในขั้นตอนและความเหมาะสมของเวลา พร้อมทั้งอุปกรณ์และสื่อต่างๆ

4.1.6 นำชุดกิจกรรมมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสม เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.2 แบบวัดพฤติกรรมความสามัคคี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างเครื่องมือ

ขั้นที่ 2 ศึกษา นิยาม ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมี
ความสามัคคี

ขั้นที่ 3 กำหนดนิยามปฏิบัติการของพฤติกรรมการมีความสามัคคี เป็น 3 ด้าน
ได้แก่ ด้านการรวมพลังสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว ด้านความเต็มใจรับผิดชอบต่อส่วนรวม และด้านความ
รักในหมู่คณะ

ขั้นที่ 4 สร้างแบบวัดความสามัคคีฉบับร่าง

ขั้นที่ 5 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับ
วัตถุประสงค์และนิยามศัพท์ด้วยวิธีการ IOC (Index of Consistency) ได้ค่า IOC ตั้งแต่ .93 ถึง 1.00
(ดังภาคผนวก ก)

ขั้นที่ 6 นำผลจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียน 30 คนที่
มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำมาหาค่าความเที่ยงด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .98 และหาค่าอำนาจ
จำแนก ด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .37 ถึง .76 (ดังภาคผนวก
ข และภาคผนวก ค)

ขั้นที่ 7 นำแบบวัดความสามัคคีที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บ
รวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1 ขั้นก่อนการทดลอง

ขั้นที่ 1 ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย โดยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการ
โรงเรียนชลรัฐคาทอลิก จังหวัดจันทบุรี

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบวัดความสามัคคีไปให้นักเรียนกลุ่มทดลอง
วัดความสามัคคี คะแนนที่ได้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

5.2 ขั้นตอนการทดลอง

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม ทดลองสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ในวันจันทร์ วันอังคาร วันพฤหัสบดี รวมทั้งสิ้น 10 กิจกรรม

ขั้นที่ 2 ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยให้กลุ่มทดลองทำแบบวัดความสามัคคีหลังการทดลอง และหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ในระยะติดตามผล

ขั้นที่ 3 นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความสามัคคี ไปทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

6.1.1 การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2541, น. 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน
 N แทน จำนวนคน

6.1.2 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551, น. 163)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มข้อมูล
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 ค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง (*Index of Consistency: IOC*) (สมนึก กัททิษณี, 2541, น. 112)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนที่ผู้ทรงคุณวุฒิลงคะแนน
	n	แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

6.2.2 ค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (*Alpha Coefficient*) ของครอนบัค (*Cronbach*) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, น. 125-126)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ \frac{S^2 - \sum S_1^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง
	n	แทน	จำนวนข้อคำถามในแบบวัด
	S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนจากแบบวัดทั้งฉบับ
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของข้อคำถามรายข้อ

6.2.3 ค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2545 ก, น. 180)

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนตัวแปร x กับตัวแปร y
x	แทน	คะแนนของข้อนี้
y	แทน	คะแนนรวมของข้อที่เหลือ
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน x
$\sum y$	แทน	ผลรวมของคะแนน y
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของ x แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum y^2$	แทน	ผลรวมของ y แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum xy$	แทน	ผลรวมของผลคูณ x กับ y ทุกคู่
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

6.3.1 การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ (*t-test dependent*) (ล้วน สายยศ, 2536, น. 84)

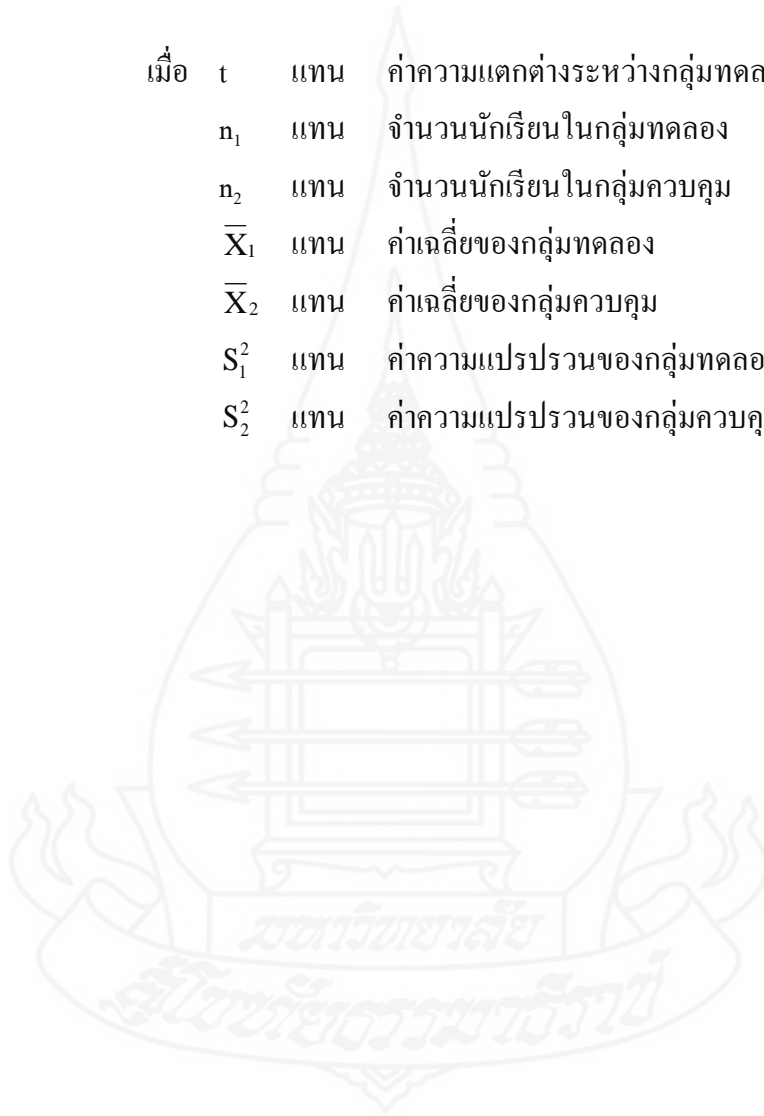
$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{(n \sum D^2 - (\sum D)^2)}{n-1}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่า t-test
n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักเรียนแต่ละคน
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักเรียนยกกำลังสอง
$(\sum D)^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักเรียนทั้งหมดยกกำลัง

6.3.2 การทดสอบค่าทีแบบเป็นอิสระ (*t-test Independent*)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
	n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
	n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก จังหวัดจันทบุรี” มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.3 เพื่อเปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม กับระยะติดตามผล

2. การเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็นตารางที่ 4.1-4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม กับระยะติดตามผล

3. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาค่า t – Distribution
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้
ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	30	167.13	14.44	
หลังการทดลอง	30	187.43	4.60	-9.427**

**p<.01

จากตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลของความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองโดยภาพรวม พบว่า หลังจากนักเรียนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิด พฤติกรรมนิยมที่สร้างขึ้น นักเรียนมีความสามัคคีสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตาม แนวคิดพฤติกรรมนิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
ตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	30	187.43	4.59	8.86**
กลุ่มควบคุม	30	165.63	12.66	

**p<.01

จากตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลของความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง โดยภาพรวม พบว่าความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
ตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม กับระยะติดตามผล

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	S.D.	t
หลังการใช้	30	187.43	4.60	-6.198**
ระยะติดตามผล	30	192.03	3.17	

**p<.01

จากตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลของความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม พบว่าในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามัคคีสูงขึ้นกว่าระยะหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก จังหวัดจันทบุรี” ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม กับระยะติดตามผล

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามัคคีสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม

1.2.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมมีความสามัคคีสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.2.3 นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามัคคีภายหลังที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมกับระยะติดตามผล

1.3 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก จังหวัดจันทบุรี ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1.3.1 หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม นักเรียนกลุ่มทดลอง มีความสามัคคีมากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม มีความสามัคคีมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3.3 ในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามัคคีสูงขึ้นกว่าระยะหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขลุ่ยระนาดวิทยาคมจังหวัดจันทบุรีผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามัคคีมากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามัคคีสูงขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมจำนวน 10 กิจกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมความสามัคคีสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมสามารถนำมาพัฒนาพฤติกรรมความสามัคคี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนกลุ่มทดลองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ได้พัฒนาตนเอง ได้เรียนรู้จากกิจกรรมต่างๆ ที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการพัฒนาพฤติกรรมความสามัคคี 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การรวมพลังสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว องค์ประกอบที่ 2 ความเต็มใจรับผิดชอบต่อส่วนรวม และองค์ประกอบที่ 3 ความรักในหมู่คณะ ทั้ง 10 กิจกรรมมีขั้นตอนของกิจกรรมตามวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต และขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ ทำให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจในกิจกรรมได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ในชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม ยังสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมได้ด้วย

ตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ใบความรู้ ใบงาน เอกสารประกอบกิจกรรมและการมีส่วนร่วมที่นักเรียนได้ปฏิบัติและแสดงออก เช่น เพลง เกม นิทาน การแสดงบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น นักเรียนได้เรียนรู้จากตัวแบบที่ดี ตัวอย่างที่ดีจากตัวละครในนิทาน ที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ในชุดกิจกรรมยังได้นำเทคนิคการเสริมแรง โดยกล่าวคำชมเชย การปรบมือ และการให้รางวัล เข้ามาสอดแทรกระหว่างการดำเนินกิจกรรมด้วย เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งเจียรนัย ทรงชัยกุล (2533, น. 778-785) กล่าวถึงเทคนิคการเสริมแรงว่า พฤติกรรมใดที่บุคคลกระทำแล้วส่งผลให้เขาได้รับความพึงพอใจ บุคคลมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกด้วย เหตุนี้การให้การปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม จึงนำเทคนิคการเสริมแรงมาใช้เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้รับคำปรึกษามีกำลังใจ และมีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้นที่จะกระทำพฤติกรรมซ้ำอีก เช่นเดียวกับ มาลินี จุฑารพ (2539) ที่เชื่อว่าการที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมอะไรแล้ว ผลที่เกิดขึ้นเป็นที่น่าพอใจ นักเรียนก็มีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้งขึ้น นอกจากนี้ เทพ พงา (ม.ป.ป.) ยังกล่าวว่า รางวัลทำให้เกิดแรงจูงใจกระทำซ้ำ ในพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมที่ได้รับรางวัล เมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ส่งผลให้เกิดเป็นแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เกิดการเรียนรู้ประกอบกับกิจกรรมที่นำมาใช้ เหมาะสมกับวัย มีความยากง่ายพอเหมาะ จึงเกิดการเรียนรู้ได้ดี ดังนั้นถ้าต้องการให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมความสามัคคีบ่อยครั้งขึ้น ก็ควรให้นักเรียนได้รับผลที่พึงพอใจ โดยใช้วิธีการเสริมแรง เช่น ชมเชย ให้รางวัล

จากการสังเกตพฤติกรรมความสามัคคีของนักเรียนก่อนทำกิจกรรมและหลังทำกิจกรรมพบว่า ในระยะก่อนทำกิจกรรมพฤติกรรมความสามัคคีทั้ง 3 องค์ประกอบอยู่ในระดับอ่อน และเป็นปัญหา เมื่อเริ่มทำกิจกรรมที่ 1 ถึงกิจกรรมที่ 10 หลังสิ้นสุดการทดลอง ได้สังเกตพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมความสามัคคีสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรี วิสุตราศัย (2547, น. 67-70) ที่ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้ในตนเอง ในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทินกร มากมูล (2552, น. 39) ที่ได้ศึกษา ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มีคะแนนพฤติกรรมความก้าวร้าวหลังการทดลองลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับนักเรียน จะช่วยพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนให้ดีขึ้นได้

2.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม มีความสามัคคีมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม จำนวน 10 กิจกรรม และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว จำนวน 10 กิจกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่านักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมมีความสามัคคีสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวได้สร้างขึ้นอย่างมีระบบตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม มีวัตถุประสงค์และเนื้อหามุ่งเน้นที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ นอกจากนี้ยังสร้างขึ้น โดยได้แนวคิดมาจากหลักการเรียนรู้แบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของ สมร ทองดีและปราณี รามสูตร (2545, น. 50) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน เป็นวงจรการเรียนรู้ มีหลักการสำคัญคือ เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์เดิมของนักเรียน ระหว่างการเรียนรู้ที่นักเรียนกลุ่มทดลองทุกคนตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรม จะมีปฏิสัมพันธ์ด้วยกันเอง ทุกคนลงมือปฏิบัติกิจกรรมทุกกิจกรรม มีบทบาททุกขั้นตอน และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และภูมิใจในผลงานของตนเอง ชุดกิจกรรมแนะแนวดังกล่าวมีขั้นตอนที่ชัดเจน น่าสนใจ และปฏิบัติได้ง่าย ยังมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ เกียรตินัย ทรงชัยกุล (2533, น. 778-785) กล่าวถึงเทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมมีหลายวิธี ที่นิยมใช้มี 4 รูปแบบ คือ 1) เทคนิคการเสริมแรง 2) เทคนิคการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก 3) เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ 4) เทคนิคการจัดความรู้สึกหวาดวิตกกังวลอย่างเป็นระบบ ต่างจากการทำกิจกรรมของนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งมีกระบวนการสอนไปในทิศทางเดียวกับกลุ่มทดลอง เพียงแต่ชุดกิจกรรมแนะแนวนั้นเนื้อหามากกว่าการปฏิบัติ ให้นักเรียน

ได้ศึกษาด้วยตนเอง มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนน้อย กิจกรรมน่าสนใจน้อยกว่า สื่อไม่หลากหลาย เทคนิคยังไม่ทันสมัย นักเรียนทำกิจกรรมค่อนข้างช้า และไม่คอยกระตือรือร้น แม้จะพยายามให้ทุกคนช่วยกันคิดและปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนต่างๆ แต่นักเรียนบางคนก็ไม่ได้แสดงความคิดเห็นและการร่วมกิจกรรมบางขั้นตอนก็ทำได้ไม่เต็มที่ บรรยากาศในการเรียนไม่สนุกเท่ากับกิจกรรมของกลุ่มทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อูมาพร สงสุวรรณ (2551) เรื่องผลของชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจิตรลดา พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนความมีวินัยในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดการให้ข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนัยนา เอื้ออำนวยชัย (2539) ที่ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชาณีเวศน์ กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการสังเกต การเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมที่จัดให้เป็นอย่างดี และชุดกิจกรรมแนะแนวนี้มีส่วนช่วยในการสร้างบรรยากาศแห่งการยอมรับ ความอบอุ่นและเป็นกันเอง ช่วยให้รู้จักการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักเรียนตั้งใจที่จะพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาความสามัคคีในที่สุด จึงเป็นผลให้การพัฒนาความสามัคคีของกลุ่มทดลองมีผลการพัฒนาความสามัคคีแตกต่างจากกลุ่มควบคุม

2.3 ในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามัคคีสูงขึ้นกว่าระยะหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนกลุ่มทดลอง ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม จำนวน 10 กิจกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เปรียบเทียบกับคะแนนจากแบบวัดความสามัคคีในระยะติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม 2 สัปดาห์ พบว่า ในระยะติดตามผลของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม มีค่าคะแนนความสามัคคีสูงขึ้นกว่าหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรม ร่วมกัน ได้เรียนรู้กิจกรรมที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการพัฒนาความสามัคคี และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้นำวิธีการจากที่ได้เรียนรู้ พฤติกรรมความสามัคคีตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมไปใช้ในการควบคุมพฤติกรรมความสามัคคีที่เหมาะสมในชีวิตประจำวันได้ แม้ในระยะติดตามผล เป็นเพราะว่านักเรียนจะได้รับการเสริมแรงเมื่อแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ทันที ซึ่งทำให้นักเรียนมีกำลังใจ มีความมั่นใจต่อการแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำในโอกาสต่อไป ผู้วิจัยใช้วิธีการที่หลากหลาย แต่อยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้ เช่นการเสริมแรง การใช้ตัวแบบ และติดตามความก้าวหน้าทั้งระยะก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลองและหลังการทดลองอย่างต่อเนื่อง ไม่สอดคล้องกับนฤมล เปี่ยมปัญญา (2553) ได้ศึกษาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการเผชิญความโกรธของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมหาวิชัยราษฎร์ จังหวัดสงขลา พบว่าพฤติกรรมแสดงออกที่

เหมาะสมในการเผชิญความโกรธของนักเรียนกลุ่มทดลอง การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติธารณ์ บุญผาเดช (2556) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม เพื่อพัฒนาความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจีเหล็กเขี้ยวไพรวัลย์วิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม มีคะแนนความเอื้ออาทร ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองกับคะแนนดังกล่าว ในระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

จากการสังเกต การเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง ในระยะติดตามผลสูงกว่าหลังการทดลอง แสดงให้เห็นว่าผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความสามัคคี สามารถเสริมสร้าง กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความสามัคคีและสามารถสร้างให้อยู่คงทนถาวรได้ เพราะชุดกิจกรรมแนะแนวนี้น่าสนใจนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ได้ปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการแสดงพฤติกรรมด้านความสามัคคี มีการลงมือปฏิบัติจริง ในไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี โดยการนำเอาเทคนิคต่างๆ มาสอดแทรกในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

3.1.1 การนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้ ควรศึกษาเนื้อหา วิธีการให้ละเอียด และปรับใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัยและปัญหาของนักเรียน

3.1.2 ควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อความคงทนของพฤติกรรมความสามัคคี และพฤติกรรมอื่นๆ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม กับวิธีการอื่นๆที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียน เช่น การให้คำปรึกษากลุ่ม

3.2.2 ควรมีการนำวิธีการศึกษาครั้งนี้ ไปใช้พัฒนาคุณธรรมของนักเรียน ด้านอื่นๆ เช่น ด้านการเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจ เป็นต้น

3.2.3 ควรใช้ระยะเวลาในการพัฒนามากกว่านี้ เพื่อดูความคงทนของพฤติกรรมหลังการได้รับการพัฒนาพฤติกรรมความสามัคคี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวลี เถ่งอ้วน. (2539). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา. (ปริญญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษานับปรับปรุงใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหามงกุฎราชวิทยาลัย
- กรมวิชาการ. (2523). เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่องการวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา. กรุงเทพฯ: กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ.
- _____. (2545). หลักสูตรการศึกษานับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษานับพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546) แผนพัฒนาการแนะแนวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549). กรุงเทพฯ: ศูนย์ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). หลักสูตรการศึกษานับพื้นฐาน 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษานับพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษานับพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จรรยาพร ธรณินทร์. (2557). 12 ไม่เค็ด สูตรสำเร็จข้าราชการ. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คการพิมพ์.
- จำเนียร ช่วงโชติ. (2527). การฝึกภาคปฏิบัติทางการแนะแนวและการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์
- จุฑาทิพย์ ธีระภาค. (2529). วิเคราะห์จริยธรรมในหนังสืออ่านนอกเวลาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. (ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เจียรนัย ทรงชัยกุล. (2533). ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว. หน่วยที่ 9 -15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.

- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2541). *กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์. (2546). *การเปรียบเทียบผลของวิธีระดมสมองและวิธีซีเนคติกส์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดควนนิเวศ*. (ปริญญา นวัตกรรมศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2551). *จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา*. กรุงเทพฯ: พานิชไทยวัฒนา.
- เดโช สวานานนท์. (2520). ลักษณะประจำชาติไทย. *รัฐสารภี*, 19(4), 1-52.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2541). คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศพร มณีศรีขำ. (2524). *การพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคีโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสมุทรสงคราม*. (ปริญญา นวัตกรรมศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ทินกร มากมูล. (2552). *ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมเพื่อลดความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ทิพยาภรณ์ ทิพยาธรรกุล. (2546). *การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อปรับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ทิตินา แยมมณี. (2548). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2540). *แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เทพ พังงา. (ม.ป.ป.). *จิตวิทยาการศึกษาเบื้องต้น*. ขอนแก่น: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. (พิมพ์ครั้งที่ 9) กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์. (2532). *ผลของบทบาทสมมติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี*. (ปริญญา นวัตกรรมศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ธีระ ชัยยุทธธรรมรงค์. (2533). กิจกรรมกลุ่มกับการจัดกิจกรรมแนะแนว. *แนะแนว*, 24, 127

- นภา กัลยาณสูตร. (2521). การสร้างชุดการสอนเรื่อง ความกตัญญู ความเอื้อเฟื้อ และความสามัคคี สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุรุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นฤมล เปี่ยมปัญญา. (2553). การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการเผชิญความโกรธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- น้อม งามนิสัย และคณะ. (2545). ชุดปฏิบัติการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- นัยนา เอื้ออำนวยชัย. (2539). ผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานิเวศน์กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นิติธารณ์ บุปผาเดช. (2556). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจีเหล็กเจียวไพรวลัยวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นียดา สุวิชาวพันธุ์. (2541). ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นุกูล บุญพิทักษ์. (2554). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- บรรพต วีระลัย. (2518). ความมั่นคงแห่งชาติและกำลังอำนาจของชาติ. รัฐสาริกฤษ์, 17(4), 107-126.
- ปรีภรณ์ ศรีเพชรพัฒน์. (2539). การใช้สถานการณ์จำลองและเทคนิคแม่แบบในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- บุญเกื้อ คอรวาเวช. (2529). *นวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). คุณภาพของเครื่องมือวัด. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการศึกษา*. (หน่วยที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ปนัดดา ยิ้มสกุล. (2538). *ผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่ากลอย จังหวัดฉะเชิงเทรา*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต 'ไม่ได้ตีพิมพ์'). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ประภัสสรา โลहनันทชัย. (2548). *การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต 'ไม่ได้ตีพิมพ์'). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ประยุทธ์ สุวรรณโกตา. (2536) ความสามัคคี. *วารสารพัฒนาชุมชน*, 28(5), 14-20.
- ประหยัด ลักษณ์งาม. (2524). *จิตวิทยาสังคม*. กทม: ประสานการพิมพ์.
- ปราณี รามสูต. (2533). การศึกษานักเรียนเป็นรายกรณีในงานแนะแนวระดับมัธยมศึกษาการ. ใน *เอกสารการสอนแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา*. (หน่วยที่ 11). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ปรีชา วิหคโต. (2551). การให้การปรึกษาตามหลักการทฤษฎีพฤติกรรมนิยม. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา*. หน่วยที่ 9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ปิยพร ทองสิงห์. (2552). *ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเดินเรื่องที่มีต่อพฤติกรรมพื้นฐานความสามัคคีในเด็กปฐมวัย*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต 'ไม่ได้ตีพิมพ์'). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2545). กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมวัยรุ่น. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). หน่วยที่ 9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2544). *ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- พะยอม อิงคคานูวัฒน์. (2519). *จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก*. กรุงเทพฯ: โครงการตำรา-ศิริราช คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

- พรทรัพย์ ชื่นในเมือง. (2554). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พระพุทธรักษาภิกขุ. (2529). *ธรรมสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: นิพพาน.
- พระมหาคารม เกิดมี. (2546). การเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์และกรณีตัวอย่างที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). กรุงเทพฯ: รัฐสภาลาดพร้าว.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- พิมพ์ประภา พันธุ์พิพัฒน์. (2546). การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดจริยธรรมความสามัคคีและความเสียสละ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พิมพ์รัตน์ ขุนแก้ว. (2548). *การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาสุขภาพกายของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พิไลลักษณ์ อ่อนละมุล. (2546). การพัฒนายุทธวิธีในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พิสมัย ยกน้อยวงษ์. (2551). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมต่อการพัฒนาทักษะชีวิตด้านทักษะพิสัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- มยุรี วิสูตราศัย. (2547). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- มาลินี จุฑะรพ. (2539). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
 ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
 ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทวีกิจการพิมพ์.
 ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. (2544). *หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและ
 สังคม*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการแนะแนว*. หน่วยที่ 14.
 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- วรรณิ์ ไตรทิพย์. (2552). *ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำ
 ประโยชน์ต่อส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วรรณรา พงษ์สิน. (2550). *ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรม
 นิยมที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*.
 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วัชร ทรัพย์มี. (2531). *ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 วาสนา รอดเชียง. (2540). *ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านสามัคคี
 ธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดทรงธรรม จังหวัดสมุทรปราการ*.
 (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
 กรุงเทพฯ.
- วิจิตร อาวะกุล. (2542). *เทคนิคมนุษยสัมพันธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
 ศิริวรรณ อินทรวัฒนา. (2553). *ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อส่งเสริมความเอื้ออาทร
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สมนึก ภัททิยชนี. (2541). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและ
 พัฒนาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สมร ทองดี และปราณี รามสูต. (2546). *แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว*. ใน *ประมวลสาระ
 ชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*. หน่วยที่ 9. นนทบุรี:
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- สุนันทา ศิริพัฒนานนท์. (2544). *กระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยโดย
 ใช้วิธีการเรียนรู้แบบหัวเรื่องตามแนวคอนสตรัคติวิสต์*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษา
 มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- สุมาลี ชัยเจริญ. (2551). *เทคโนโลยีการศึกษาและการพัฒนาระบบการสอน*. ขอนแก่น:
ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรางค์ ไล่วตระกูล. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริย์รัตน์ พันธุ์ดี. (2529). *การศึกษาริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่อยู่ในโรงเรียน
ประถมศึกษา*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อัจฉรา ลักขณาวันต์. (2535). *การวิเคราะห์องค์ประกอบของความสามัคคีในนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อาภา ถนัดช่วง. (2521). *แนวคิดการสอนวิชาจริยธรรมกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย, ประชากร
ศึกษา, 5, 2-13.*
- อารีพรรณ อะทะวงษา. (2553). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย จังหวัดเชียงราย.*
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- อุมาพร สงสุวรรณ. (2551). *ผลของชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2510). *รวมเอกสารเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองถลาง อนุสรณ์งาน
พระราชทานเพลิงศพพระยาอมรฤทธิ์ธำรง (พร้อม ณ ถลาง) 18 มิถุนายน 2510*
- Ashby, Michelle. (1972). *The Writing of A Teacher's Introduction to Ethics in Teaching*.
Dissertation Abstracts Northern Arizona University. 2000
- Bandura, Albert. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentive-Hall.
- Cronbach, L. J. (1960). *Validity in Encyclopdia of Education Research*. NewYork: Macmillan.
- Ebel, Robert L. (1951). Estimation of the Reliability of Rating. *Psychometrika, 16*, 407-24.
Retrieve from <http://garfield.library.upenn.edu/classics1978/A1978FW97700002.pdf>
- Kottman, Terry, Ashby, Jeffrey S & DeGraff, Donald. (2001). *Adventures in Guidance How to
Integrate Fun Into Your Guidance Program*. Alexandria: Library of Congress
Cataloging.

Sears, R.R., E.E. Maccoby, and Lewin. (1957). *Patten of Child Learning*. Evenstan, Illinois: Row, Peterson.

Thompson, George G.and other. (1959). *Educational Psychology*. New York: Appleton-Century Crofts.

Wright, D. (1975). *The Psychology of Moral Behavior*. Middle England: Penquin Books.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชื่ออาจารย์ ดร. นริศ สวัสดิ์
 สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี
 วุฒิการศึกษา กศ.ด. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา
 ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา

2. ชื่อ อาจารย์ประดิษฐ์ ทองคำวัน
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนชลรัฐชาติเกษก จังหวัดจันทบุรี
 วุฒิการศึกษา วท.ม. (วิจัยและสถิติทางวิชาการทางปัญญา) มหาวิทยาลัยบูรพา
 ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

3. ชื่ออาจารย์สุพัฒนา ร่วมโพธิ์
 สถานที่ทำงาน วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
 วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การแนะแนว) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

4. ชื่ออาจารย์จันทร์ฉาย แก้วไชยะ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนมะขามสรรเสริญ จังหวัดจันทบุรี
 วุฒิการศึกษา วท.ม. (จิตวิทยา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ตำแหน่ง หัวหน้างานแนะแนว วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

5. ชื่ออาจารย์มานี ผลอนันต์
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนเบญจมราชูทิศจังหวัดจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ตำแหน่ง รองหัวหน้างานแนะแนว วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

ภาคผนวก ข

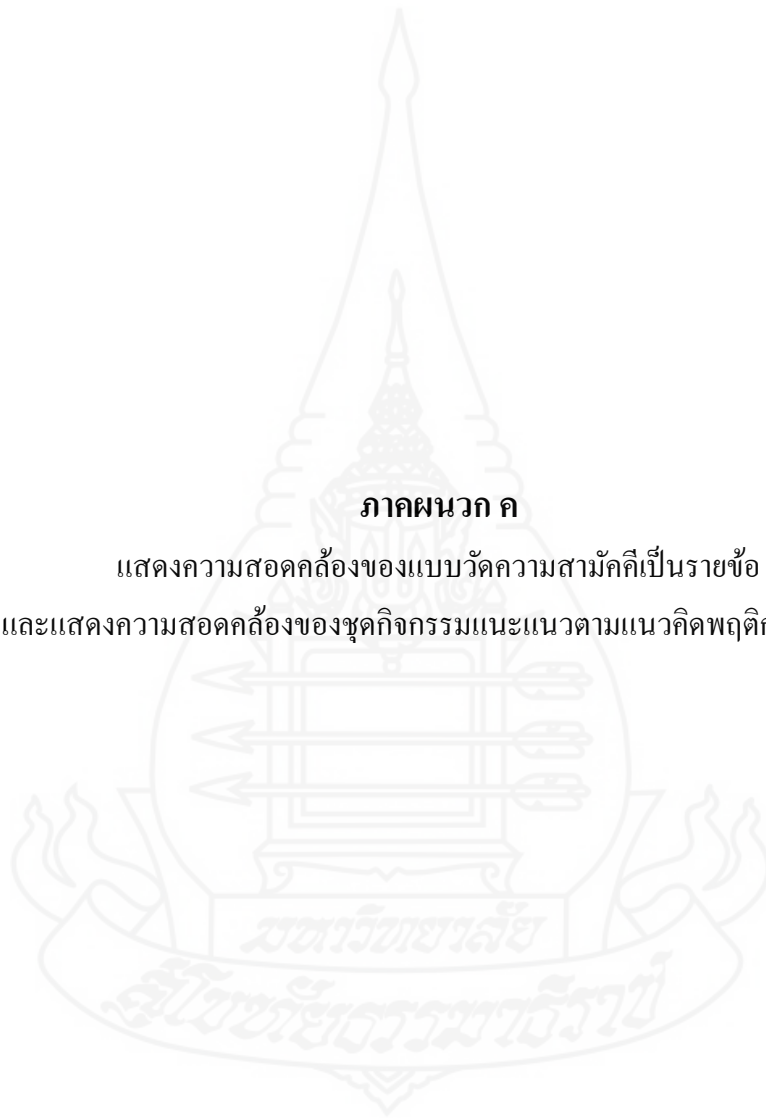
คำอำนาจจำแนกของแบบวัดความสามัคคี

ตารางที่ 1 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเที่ยงทั้งหมดของแบบวัดความสามัคคี

ข้อที่	ค่า r	ข้อที่	ค่า r
1	0.51	21	0.52
2	0.54	22	0.56
3	0.47	23	0.63
4	0.61	24	0.54
5	0.51	25	0.58
6	0.60	26	0.74
7	0.60	27	0.46
8	0.70	28	0.48
9	0.51	29	0.58
10	0.55	30	0.58
11	0.54	31	0.61
12	0.61	32	0.45
13	0.51	33	0.46
14	0.53	34	0.51
15	0.57	35	0.37
16	0.53	36	0.51
17	0.57	37	0.57
18	0.76	38	0.50
19	0.53	39	0.57
20	0.60	40	0.56
มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .98			

ภาคผนวก ค

แสดงความสอดคล้องของแบบวัดความสามัคคีเป็นรายข้อ
และแสดงความสอดคล้องของชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม

ตารางที่ 2 แสดงความสอดคล้องของแบบวัดความสามัคคีเป็นรายข้อ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1	
2	1	1	1	1	1	5	1	
3	1	1	1	1	1	5	1	
4	1	1	1	1	1	5	1	
5	1	1	1	1	1	5	1	
6	1	1	1	1	1	5	1	
7	1	1	1	1	1	5	1	
8	1	1	1	1	1	5	1	
9	1	1	1	1	1	5	1	
10	1	1	1	1	1	5	1	
11	1	1	1	1	1	5	1	
12	1	1	1	1	1	5	1	
13	1	1	1	1	1	5	1	
14	1	1	1	1	1	5	1	
15	1	1	1	1	1	5	1	
16	1	0	1	0	1	3	.6	
17	1	1	1	1	1	5	1	
18	1	1	1	1	1	5	1	
19	1	1	1	1	1	5	1	
20	1	1	1	1	1	5	1	
21	1	1	1	1	1	5	1	
22	1	1	1	1	1	5	1	
23	1	1	1	1	1	5	1	
24	1	1	1	1	1	5	1	
25	1	1	1	1	1	5	1	

ตารางที่ 2 แสดงความสอดคล้องของแบบวัดความสามัคคีเป็นรายข้อ (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
26	1	1	1	1	1	5	1	
27	1	0	1	0	1	3	.6	
28	1	1	1	1	1	5	1	
29	1	1	1	1	1	5	1	
30	1	1	1	1	1	5	1	
31	1	1	1	1	1	5	1	
32	1	1	1	1	1	5	1	
33	1	1	1	1	1	5	1	
34	1	1	1	1	1	5	1	
35	1	1	1	0	1	4	.8	
36	1	1	1	1	1	5	1	
37	1	1	1	1	1	5	1	
38	1	1	1	1	1	5	1	
39	1	1	1	1	1	5	1	
40	1	1	1	1	1	5	1	
รวม	40	38	40	37	40	195	39	
เฉลี่ย	1	0.95	1	0.93	1	4.88	0.98	

ตารางที่ 3 แสดงความสอดคล้องของชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม

ชุด กิจกรรมที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1	
2	1	1	1	1	1	5	1	
3	1	1	1	1	1	5	1	
4	1	1	1	1	1	5	1	
5	1	1	1	1	1	5	1	
6	1	1	1	1	1	5	1	
7	1	1	1	1	1	5	1	
8	1	1	1	1	1	5	1	
9	1	1	1	1	1	5	1	
10	1	1	1	1	1	5	1	
รวม	10	10	10	10	10	50	10	
เฉลี่ย	1	1	1	1	1	5	1	

แบบวัดพฤติกรรมความสามัคคี

คำชี้แจง

1. แบบวัดมีจำนวน 40 ข้อ
  2. ข้อความแต่ละข้อจะกำหนดสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ให้ นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจข้อความนั้นๆ ถ้าเกิดเหตุการณ์เช่นนั้น นักเรียนจะมีความรู้สึก มีความคิดเห็นหรือจะปฏิบัติอย่างไร
  3. ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) ข้อคำถามที่มีความหมายเชิงบวก ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 8, 14, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 29, 30, 31, 32, 40
  4. ข้อคำถามที่มีความหมายเชิงลบ ได้แก่ ข้อ 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 22, 23, 27, 28, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39
- และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	การให้คะแนน	
	ข้อคำถามเชิงบวก	ข้อคำถามเชิงลบ
จริงที่สุด / ปฏิบัติตรงตามข้อนั้นเป็นประจำ	5	1
ค่อนข้างจริง / ปฏิบัติตรงตามข้อนั้นค่อนข้างบ่อย	4	2
ปานกลาง / ปฏิบัติตรงตามข้อนั้นระดับปานกลาง	3	3
ค่อนข้างไม่จริง / ปฏิบัติตรงตามข้อนั้นนานๆครั้ง	2	4
ไม่จริงเลย / ไม่ปฏิบัติตรงตามข้อนั้น	1	5

การตอบแบบวัด

คำตอบที่สามารถเลือกตอบได้ในแต่ละข้อคำถามมี 5 คำตอบ ได้แก่ จริงที่สุด ค่อนข้างจริง ปานกลาง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริงเลย การตอบให้ใช้ความรู้สึก ความคิดเห็น หรือการปฏิบัติตนของผู้ตอบเป็นหลัก กรณีไม่แน่ใจให้ใช้เกณฑ์ต่อไปนี้เป็นแนวทางในการตอบ

- **จริงที่สุด** หมายถึง นักเรียนมีความมั่นใจ 100% ว่าตนเองปฏิบัติหรือเคยมีพฤติกรรมหรือมีความรู้สึกตรงตามข้อนั้นเป็นประจำ
- **ค่อนข้างจริง** หมายถึง นักเรียนมีความมั่นใจมากกว่า 50% (แต่ไม่ถึง 100%) ว่าตนเองปฏิบัติหรือเคยมีพฤติกรรมหรือมีความรู้สึกตรงตามข้อนั้นค่อนข้างบ่อย

- ปานกลาง หมายถึง นักเรียนมีความมั่นใจ 50% ว่าตนเองปฏิบัติหรือเคยมีพฤติกรรมหรือมีความรู้สึกตรงตามข้อนี้ระดับปานกลาง
- ก่อนข้างไม่จริง หมายถึง นักเรียนมีความมั่นใจมากกว่า 50% (แต่ไม่ถึง 100%) ว่าตนเองไม่ปฏิบัติหรือไม่เคยมีพฤติกรรมหรือมีความรู้สึกตรงตามข้อนี้มานานๆ ครั้ง
- ไม่จริงเลย หมายถึง นักเรียนมีความมั่นใจ 100% ว่าตนเองไม่ปฏิบัติหรือไม่เคยมีพฤติกรรมหรือมีความรู้สึกตรงตามข้อนี้เลย

5. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	จริง ที่สุด	ก่อนข้าง จริง	ปาน กลาง	ก่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย
•ฉันปฏิบัติงานของหมู่คณะด้วยความเต็มใจ		✓			

6. คำตอบที่นักเรียนตอบ ไม่มีคำตอบใดถูก หรือผิด ให้นักเรียนตอบทุกข้อ หากขาดข้อใดข้อหนึ่ง จะทำให้แบบวัดนี้ไม่สมบูรณ์และไม่สามารถนำไปวิเคราะห์ได้

ข้อความ	จริง ที่สุด	ก่อนข้าง จริง	ปาน กลาง	ก่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย
1. รวмпลังสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว					
1. ฉันปฏิบัติงานของหมู่คณะด้วยความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน					
2. ฉันปฏิบัติงานของหมู่คณะด้วยความตั้งใจและพร้อมเพรียงกัน					
3. ฉันร่วมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่หมู่คณะ เพื่อให้งานสำเร็จ					
4. ฉันปฏิบัติงานของหมู่คณะ โดยยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก					
5. ฉันปฏิบัติงานของหมู่คณะได้อย่างกระตือรือร้น					

ข้อความ	จริง ที่สุด	ค่อนข้าง จริง	ปาน กลาง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย
6. ฉันพยายามทุกวิถีทางที่จะเอาชนะเพื่อนๆ ทั้งที่ไม่ถูกต้อง					
7. ในการทำงานเป็นหมู่คณะ ฉันยึดความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่					
8. ฉันสามารถทำงานร่วมกับใครก็ได้					
9. ฉันมักโกรธและต่อว่าเพื่อนๆอย่างรุนแรง เมื่อการทำงานในหมู่คณะไม่สำเร็จ					
10. ฉันปฏิเสธ เมื่อเพื่อนๆต้องการความช่วยเหลือในการทำงานเพื่อหมู่คณะ					
11. เมื่อมีข้อผิดพลาดในงาน ฉันไม่รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ของใคร					
12. ขณะที่เพื่อนๆช่วยกันทำงานส่วนรวม ฉันมักทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้					
13. ฉันมักหลีกเลี่ยงการปรับปรุงงานของหมู่คณะ หากต้องมีการปรับปรุงแก้ไขใหม่					
14. ฉันพร้อมจะให้ความร่วมมือทุกด้าน ที่จะทำให้งานกลุ่มสำเร็จ					
2. ความเต็มใจรับผิดชอบต่อส่วนรวม					
15. ฉันใช้สิ่งของส่วนรวม โดยไม่จำเป็นต้องดูแลและเก็บเข้าที่					
16. เมื่อเห็นคนอื่นทำลายสมบัติของส่วนรวม ฉันอยู่เฉยๆ ไม่ห้ามปราม					
17. เมื่อพบว่าคนในกลุ่มไม่ช่วยกันทำงาน ฉันคิดว่าไม่มีประโยชน์ต้องเจรจา					
18. ฉันปฏิบัติงานของส่วนรวมด้วยความตั้งใจ					
19. ฉันไม่เคยละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย					
20. ฉันปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเต็มกำลังความสามารถ					

ข้อความ	จริง ที่สุด	ค่อนข้าง จริง	ปาน กลาง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย
21. ฉันเต็มใจทำงานที่หมู่คณะมอบหมาย ถึงแม้ว่าจะไม่เห็นด้วยก็ตาม					
22. ฉันไม่สนใจและละทิ้งงานส่วนรวม เพื่อทำงานส่วนตัวให้เสร็จทันเวลา					
23. ฉันมักหลีกเลี่ยงกิจกรรมของส่วนรวม เพราะมีกิจการส่วนตัวที่ดีกว่า					
24. ฉันเห็นความสำคัญกับการทำงานของหมู่คณะ มากกว่างานส่วนตัว					
25. เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานกลุ่ม ฉันจะประสานงานให้เสร็จด้วยความเรียบร้อย					
26. ฉันยินดีดูแลรักษาของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ					
27. ฉันไม่รักษาสมบัติของส่วนรวม เพราะไม่มีใครเป็นเจ้าของ					
28. ฉันไม่เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางหมู่คณะจัดขึ้น					
3. ความรักในหมู่คณะ					
29. เมื่อหมู่คณะมีปัญหา ฉันมักปฏิบัติตนเป็นเพื่อนคู่คิด					
30. เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ฉันสละเวลาส่วนตัวได้เสมอ					
31. ฉันทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความพอใจ และเต็มใจ แม้ไม่คุ้นกัน					
32. ฉันร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม					
33. ฉันไม่ให้ความช่วยเหลือใดๆ แก่เพื่อนต่างโรงเรียน					
34. ฉันเลือกที่จะให้ความช่วยเหลือเฉพาะเพื่อนที่สนิทเท่านั้น					

ข้อความ	จริง ที่สุด	ค่อนข้าง จริง	ปาน กลาง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย
35. ฉันมักใช้กำลัง ทำร้ายร่างกาย ผู้ที่ทำให้ห่มุ คณะเดือคร์ออน					
36. ฉันชอบยู่แห่เพื่อนๆ ให้ทะเลาะวิวาทกัน					
37. ฉันชอบทะเลาะวิวาทกับเพื่อนๆ ในห่มุคณะ เสมอ					
38. ฉันช่วยงานส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ถ้าได้รับ ผลตอบแทนที่คุ้มค่า					
39. ฉันชอบใช้ความรุนแรงในห่มุคณะมากกว่า การประนีประนอมด้วยสันติวิธี					
40. ฉันทำงานให้ห่มุคณะโดยหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้ง					

ภาคผนวก จ

ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีตามแนวคิดพุทธธรรมนิยม

คำชี้แจง

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมได้สร้างขึ้น เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการณ์
ความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขลุ่ยระนาดวิทยาคม อำเภอขลุ่ย จังหวัดจันทบุรี
ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยเน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และนำเทคนิคการเสริมแรง
เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมมาใช้ประสมประสานกัน เพื่อเสริมสร้าง
ความมีความสามัคคีให้กับนักเรียนทั้งนี้กระบวนการดำเนินกิจกรรมประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือขั้น
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติชุด
กิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีทั้งหมด 10 กิจกรรมใช้เวลาในการจัด
กิจกรรมจำนวน 10 ครั้ง แต่ละครั้งใช้เวลา 60 นาที และกลุ่มควบคุมจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนวแบบปกติ จำนวน 10 กิจกรรม แผนการจัดกิจกรรม แต่ละแผนประกอบด้วยวัตถุประสงค์
ของกิจกรรมสื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรม วิธีดำเนินกิจกรรมและการประเมินผล โดยบางกิจกรรมจะมี
เอกสารความรู้เพิ่มเติมจากใบความรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

ตารางที่ 1 โครงสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค / วิธีการ
1	ปฐมนิเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง 2. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรม 3. เพื่อนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่องความสามัคคี 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมกลุ่มและรายบุคคล - เพลง “มาร์ชขลุ่ยระนาดภิเษก” - เกม “ผีเสื้อ”
2	สร้างความเป็นหนึ่งเดียว	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนบอกความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์และโทษของความสามัคคีได้ 2. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มมีน้ำใจและความรับผิดชอบ 	<ul style="list-style-type: none"> - ระดมสมอง - สารคดี BBC เรื่องความสามัคคีของมด - นิทาน เรื่องนกกระจาบแตกความสามัคคี - เพลงสามัคคีรวมใจ
3	ร่วมแรง ร่วมใจเป็นหนึ่งเดียว	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 2. เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน 3. เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และแก้ปัญหาได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมกลุ่ม - เพลงผลไม้ไทย - กรณีศึกษาเรื่องร่วมแรงร่วมใจเป็นหนึ่งเดียว
4	ความคิดเห็นเดียวกัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนร่วมมือในการทำกิจกรรมกับสมาชิกในกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมกลุ่ม - ระดมสมอง - นิทาน กระรอกเจาะมะพร้าว - เกม “นิทานแสนสนุก”

ตารางที่ โครงสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม (ต่อ)

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค / วิธีการ
5	สามัคคีคือพลัง คั้งซ้างสาร	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือการกระทำของบุคคล ที่แสดงถึงความสามัคคีกลมเกลียวได้ 2. นักเรียนแสดงออกถึงพฤติกรรม การประสานประโยชน์ของส่วนรวมได้ 3. นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมกลุ่ม / ระดมสมอง - เพลง “เจ้าตาก” - เรื่องย่อละคร ดากสินมหาราช
6	ช่วยกันดี มีความสุข	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนบอกถึงความสำคัญของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ 2. นักเรียนแสดงออกถึงพฤติกรรม การรับผิดชอบต่องานส่วนรวมที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมกลุ่ม - แผ่นพับสถานการณ์ - เพลงช่วยกันทำงาน - บทบาทสมมติเรื่องใครจะช่วยฉันได้ - ใบงาน
7	รู้จักสามัคคีพร้อม เพียง	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจของชุมชน 2. เพื่อส่งเสริมนักเรียนรู้จักการให้และการเสียสละของส่วนรวม 3. เพื่อเห็นประโยชน์ของหมู่คณะ 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมกลุ่ม / ระดมสมอง - ใบความรู้ เรื่องซักกะเยอเกวียน “ซักพระบาท” - เพลงสามัคคีร่วมใจ - เรื่องสั้น ชาวนาสองคน
8	ปรับตัวจิตใจมีสุข	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงลักษณะของการปรับตัวที่ดีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆในสังคมได้ 2. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและรู้จักปรับตัว ตลอดจนสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมกลุ่ม/ระดมสมอง - นิทาน “ลูกหมีช่วยเพื่อน” - สถานการณ์ “ใครคือคนผิด” - ใบงานที่ 1 - เกมอักษรไขว้ - ใบสรุป สังคหวัตถุ 4

ตารางที่ โครงสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม (ต่อ)

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค / วิธีการ
9	ผู้นำดี ผู้ตามสบาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความหมายของการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี และกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นในการทำงานร่วมกันได้ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ยอมรับความคิดเห็น ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุ่งให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกม รหัสปรบมือ/ เกมเกลียวเชือก 2. นิทานชาดกเรื่องคุณสมบัติของผู้นำ/ นิทานเรื่องสิงโตผู้ยิ่งใหญ่ 3. ใบความรู้นิทานความสามัคคี 4. บทบาทสมมติ เรื่องตกลงกันก่อนดีกว่าและ เรื่องทำไมไม่ตกลงกันก่อน
10	ปัจฉิมนิเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมและสรุปพฤติกรรมที่มีความสามัคคี 2. เพื่อประเมินผลการร่วมกิจกรรม 3. เพื่อให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ให้เกิดผลในชีวิตจริง 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมกลุ่มและรายบุคคล - เพลงสามัคคีชุมนุม

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิพฤติกรรมนิยมของกลุ่มทดลอง

ครั้งที่ 1

ชื่อกิจกรรม	ปฐมนิเทศ
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ การปฐมนิเทศเป็นการทำความเข้าใจ และสร้างข้อตกลงระหว่างครูกับนักเรียนเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน สร้างความคุ้นเคยและสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน ทำให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมและปฏิบัติตามข้อตกลง ขั้นตอนต่าง ๆ ของการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง
2. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรม
3. เพื่อนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่องความสามัคคี

เครื่องมือ / สื่อกิจกรรม

1. ใบความรู้
2. เกม / เพลง
3. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมความสามัคคี

การดำเนินกิจกรรม**ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์**

1.1 ครูแนะนำตัวเอง และชื่นชมนักเรียนที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม จากนั้นร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญและประโยชน์ของการมีพฤติกรรมความสามัคคีของนักเรียน

1.2 ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง “มาร์ชขลุ่ยระนาดภิเษก”

1.3 ให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 3 คน และเล่นเกม “ฝั่ง” เพื่อนำนักเรียนกลุ่มเข้าสู่เรื่องคุณลักษณะของผู้ที่มีความสามัคคี ดังนี้

- กติกา - ให้นักเรียน 2 คน จับมือกันเป็นรังผึ้ง
 - นักเรียน 1 คน อยู่ตรงกลางเป็นผึ้ง

วิธีเล่น มี 3 อย่าง คือ

อย่างที่ 1 เรียกว่า “ ผึ้งแตกรัง ” (ให้ตัวผึ้งไปหารังใหม่)

อย่างที่ 2 เรียกว่า “ รังแตกผึ้ง ” (ให้ตัวรังไปหาผึ้งใหม่)

และอย่างที่ 3 เรียกว่า “ รังแตก ” (ทุกคนที่เป็นทั้งรังและผึ้งให้ไป สร้างกลุ่มใหม่)

ระหว่างที่มีการเปลี่ยนในแต่ละครั้ง ให้แต่ละกลุ่มบอกชื่อ-สกุล ชื่อเล่นตนเอง และกิจกรรมที่แสดงออกถึงความสามัคคีในชีวิตประจำวัน หรือที่พบเห็นบ่อยๆ เช่น กิจกรรมจัดบอร์ดวันสำคัญทางพุทธศาสนา กิจกรรมกีฬาของโรงเรียน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

2.1 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่สำคัญ เช่น

- ตอนเด็กๆ เวลาพ่อแม่ไม่อยู่บ้าน นักเรียนกับพี่น้องทะเลาะกัน หรือช่วยเหลือทำงานบ้านกันบ้าง หรือไม่
- ถ้าพ่อแม่กลับมาแล้วพบว่าพี่น้องอยู่ด้วยกันด้วยความรักใคร่ กลมเกลียวช่วยเหลือทำงานบ้านกัน นักเรียนจะได้รับผลอย่างไร (ได้รับคำชม รางวัล)
- ในทางตรงกันข้าม ถ้าพี่น้องไม่ช่วยเหลือกัน ทะเลาะวิวาทกัน ทำข้าวของเสียหาย ผลที่ได้รับเป็นอย่างไร (โดนลงโทษ)

2.2 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการเล่นเกมน “ ผึ้ง ” พร้อมกล่าวชมเชยและปรบมือให้กับความพร้อมเพรียงในการเล่นครั้งนี้

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายผลจากการเล่นเกม “ ผึ้ง ”

- นักเรียน ได้ข้อคิด คุณธรรมอะไรบ้างจากการเล่นเกม “ ผึ้ง ”
- นักเรียนคิดว่าการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มก่อให้เกิดผลดีอย่างไร

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 ให้นักเรียนยกตัวอย่างการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่อย่างไร

4.2 นักเรียนร่วมกันสรุปว่าจะนำความรู้เกี่ยวกับการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มไปใช้ประโยชน์ในด้านการเรียน และในการดำรงชีวิตได้อย่างไรจึงจะประสบผลสำเร็จ

4.3 ครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่มจนประสบความสำเร็จและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยที่ได้ชี้แจงไปแล้ว

4.4 ครูแจกแบบวัดพฤติกรรมความสามัคคีให้นักเรียนทำ

ประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น

เพลง มาร์ชขลุ่ยระนาดภิเษก

เนื้อร้อง – ทำนอง
นายวิจิต ประทุมคงคา

เหล่าประชาชนชาวขลุ่ยระนาดภิเษก
ร่วมใจน้อมจอมเอกราชคัมหาราช
พระราชทานชื่ออันดงามไว้ให้เป็นนาม
สถานศึกษาให้กุลบุตรธิดาได้ศึกษาเล่าเรียน
เราพร้อมใจกันพร้อมน้อมใจรักษาชื่อ
พวกเรารักความชื่อ มุ่งยึดถือความเพียร
นตถิปัญญาสมาอาภาแสงเรื่องปัญญายิ่งกว่าเรื่องเทียน
เราเพียรรักษานามขลุ่ยระนาดภิเษก
สี่เหล็องเป็นสี่มงคลลันเกล้า
จะขอเฝ้าเทิดไว้คู่ตรารัชดา
ประพฤติดี มีน้ำใจ ใฝ่วิชา
คือคำขวัญยึดมั่นรักษาไว้ยังชีวิ
มุ่งใจตรงจงรักชาติและศาสน์กษัตริย์
เพื่อโรงเรียนยี่นหัยต์ร่วมความสามัคคี
พร้อมใจทำงานกิจการใดใด ผลงานยิ่งใหญ่ล่วงไปด้วยดี
สมศักดิ์ศรีชาว ขลุ่ยระนาดภิเษก

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมของกลุ่มทดลอง

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม	สร้างความเป็นหนึ่งเดียว
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ

การทำงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จต้องอาศัยความสามัคคี โดยทุกคนต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ร่วมมือ ร่วมใจในการทำกิจกรรม หากไม่ร่วมมือกันจะไม่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการเรียนหรือการทำกิจกรรมนั้นๆ ในการร่วมมือเป็นหนึ่งเดียวกัน ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบ มีน้ำใจ ไม่เกี่ยงงานกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และช่วยกันแก้ปัญหาให้หมดไป

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนบอกความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์และโทษของความสามัคคีได้
2. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม มีน้ำใจและความรับผิดชอบ

สื่อ-อุปกรณ์

1. สารคดี BBC เรื่อง ความสามัคคีของมด <http://latcoud.com/stories/30555>
2. นิทาน เรื่อง นกกระจาบแตกความสามัคคี
3. เพลงสามัคคีรวมใจ

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1 ครูสนทนากับนักเรียนว่า มีใครชอบทำงานบ้านบ้าง หรือมีความสุขในการทำงานบ้าน พร้อมกันร้องเพลงสามัคคีรวมใจ

1.2 ครูให้นักเรียนดู You Tube เรื่องการโฆษณาความสามัคคี สารคดี BBC เรื่อง ความสามัคคีของมดและนิทาน เรื่อง นกกระจาบแตกความสามัคคี

1.3 ครูเล่าเรื่องการทำงานของมดและการสื่อสารของมด ความสามัคคีและการแตกความสามัคคีของนกกระจาบให้นักเรียนฟังพร้อมดูภาพประกอบ

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

ดังนี้

2.1 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามัคคีของมด โดยใช้คำถาม

- ทำไมมดต้องมาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นหมู่คณะ
- ทำไมมดจึงช่วยกันทำงาน มีความสามัคคีกัน
- ถ้าสังคม หรือชุมชนของเราขาดพลังความสามัคคี จะเป็นอย่างไร

2.2 ครูถามนักเรียนถึงโทษของการแตกสามัคคีของนกกระจาบ ดังนี้

- ความสามัคคีเกิดขึ้นได้อย่างไร
- ทำอย่างไรจึงจะเกิดความสามัคคี
- ความแตกแยกเกิดขึ้นได้อย่างไร
- ผลของความแตกความสามัคคี คืออะไร
- ทั้งสองเรื่องนี้ (ความสามัคคีของมดกับ นกกระจาบ) แตกต่างกันอย่างไ

2.3 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มกลุ่มละ 5 คน เลือกประธานและเลขานุการ

กลุ่ม

2.4 ให้นักเรียนระดมสมองวางแผน สร้างแผนความคิด เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ คุณค่า ประโยชน์ของความสามัคคี และโทษของการแตกความสามัคคี จะทำให้สังคมเป็นอย่างไร นักเรียนกลุ่มใดทำเสร็จก่อน ครูกล่าวชมเชยและให้รางวัล

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน นำเสนอผลงานหน้าชั้น ร่วมกันอภิปรายถึง ประโยชน์ และโทษของความสามัคคี

3.2 ครูให้นักเรียนเขียนสรุปแนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ควรปฏิบัติอย่างไร

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 ให้นักเรียนบอกความแตกต่างของความสามัคคีและความแตกแยกว่าเป็นอย่างไร

4.2 ผลดีของความสามัคคีกับผลเสียของความแตกความสามัคคีเป็นอย่างไร

4.3 นักเรียนสามารถนำประโยชน์ของความสามัคคีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่

4.4 ถ้าชุมชนสังคมเห็นคุณค่า ประโยชน์ของพลังความสามัคคี จะทำให้ชุมชนนั้นเป็นอย่างไร

ประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรม
2. แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

นิทาน เรื่อง นกกระจาบแตกความสามัคคี

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีนกกระจาบฝูงใหญ่หลายพันตัวอาศัยอยู่ร่วมกันในป่าโดยมีนางพญานกกระจาบเป็นหัวหน้าคอยดูแลเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ซึ่งต่อมานางพญานกกระจาบนั้นได้สังเกตเห็นว่ามีนกกระจาบหายตัวไปจำนวนหนึ่งจึงรีบออกตามหา และได้พบกับนายพรานผู้หนึ่งได้เข้ามาจับนกกระจาบไปขายโดยการทอดตาข่ายดักจับนก ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เหล่านกกระจาบหายตัวไป

นางพญานกกระจาบได้เรียกให้นกทุกตัวต่างมารวมประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน แล้วแนะนำวิธีการที่จะเอาตัวรอดจากตาข่ายของนายพรานว่า “ท่านทั้งหลาย หากวันใดที่พวกท่านพลาดพลั้งถูกนายพรานใช้ตาข่ายครอบจับได้ ให้ทุกท่านจงได้สอดหัวเข้าไปในช่องแต่ช่องของตาข่าย แล้วพร้อมใจกันบินพาตาข่ายไปพาดไว้ที่ต้นหนาม จากนั้นให้รีบบินหนีออกมาทางด้านล่างของตาข่าย ด้วยวิธีนี้จะทำให้พวกท่านสามารถรอดพ้นจากภัยร้ายได้” เมื่อได้ฟังนางพญานกกระจาบกล่าวจบแล้ว เหล่าบรรดานกกระจาบก็ร่วมมือกันทำตามคำแนะนำนั้นเป็นอย่างดี และตั้งแต่นั้นเป็นต้นมานายพรานก็ไม่สามารถจับนกกระจาบไปขายได้อีกเลย

อยู่มาวันหนึ่ง ได้มีนกกระจาบตัวหนึ่งไม่ทันระวัง บินร่อนลงไปเหยียบหัว นกกระจาบอีกตัวเข้า ทำให้ นกกระจาบตัวที่โดนเหยียบหัวโกรธมากแม้ว่าจะได้รับคำ ขอโทษแล้วก็ตามจึงเกิดการเถียงกันขึ้น จนกระทั่งสุดท้ายต้องมีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายกันเลยทีเดียว แม้ว่านางพญานกกระจาบจะเข้ามาห้ามปรามแต่ก็ไม่มีนกกระจาบตัวใดฟังเลย

นางพญานกกระจาบจึงรำพึงขึ้นมาว่า “เมื่อมีการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นที่ใดแล้ว ความสามัคคีก็จักไม่เกิดขึ้นที่นั่น แล้วไม่นานความพินาศก็ต้องมาถึง” เมื่อกล่าวจบนางพญานกกระจาบก็พาเหล่านกกระจาบทั้งหลายที่ยังมีความสามัคคีกันอยู่อพยพไปหาแหล่งที่อยู่ใหม่

หลังจากนั้นไม่นานนายพรานคนเดิมก็เข้ามาจับเหล่านกกระจาบไปขายอีกครั้ง แต่คราวนี้เมื่อเหล่านกกระจาบถูกจับได้พวกมันกลับไม่ช่วยกันยกตาข่ายขึ้นเหมือนเช่นเคย บางตัวก็เถียงเถียงกันที่จะยกตาข่ายขึ้น บางตัวก็บินไปในทิศทางที่ตนพอใจ และในที่สุดเหล่านกกระจาบก็ถูกนายพรานรวบรวมตาข่ายจับเอาไปขายได้เสียทั้งหมด

ข้อคิดจากนิทานพื้นบ้าน: ที่ใดไม่มีความสามัคคี ความวิบัติจะไปสู่ที่นั่นในไม่ช้า

ที่มา : <http://www.muengthai.com/>

เพลงสามัคคีรวมใจ

สามัคคีรวมใจ	เร็วไวช่วยกันทำการทำงานด้วยความสำราญเรใจ
มาช่วยกันซิเร็วไว	จะได้เสร็จทันใดใครๆก็พากันยกย่อง

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิพฤติกรรมนิยมของกลุ่มทดลอง

ครั้งที่ 3

ชื่อกิจกรรม	ร่วมแรง ร่วมใจเป็นหนึ่งเดียว
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ

การอยู่ร่วมกันที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกัน มีความรักใคร่กลมเกลียวราบรื่น และมีความสุข จำเป็นต้องอาศัยความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งด้านกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
2. เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน
3. เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และแก้ปัญหาได้

เครื่องมือ - สื่อกิจกรรม

1. วัสดุสำหรับใช้แบ่งกลุ่ม
2. ใบความรู้
3. ใบงานที่ 1
4. เพลงผลไม้ไทย

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- 1.1 ครูสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้
  - นักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการทำงานกลุ่ม งานกลุ่มจึงจะประสบความสำเร็จ
  - ถ้าการทำงานกลุ่มเกิดข้อผิดพลาด โดยนักเรียนคนใดคนหนึ่งในกลุ่ม ด้วยเหตุสุดวิสัย นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไรจึงจะไม่เกิดการขัดแย้งหรือแตกความสามัคคีภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยให้นักเรียนแต่ละคน จับสลากคนละ 1 ใบ (ระหว่างจับสลากให้ทุกคนปรบมือและร้องเพลง ผลไม้ไทย ไปพร้อมๆ กัน) ในสลากแต่ละใบจะเขียนชื่อสิ่งต่างๆ ที่สามารถจัดรวมกันเป็นกลุ่มเดียวกันได้ ดังนี้

- ดอกไม้ (กุหลาบ มะลิ ทานตะวัน จำปี ลีลาวดี)
- ผลไม้ (ส้มโอ ทุเรียน มังคุด ลำไย กล้วย)
- ขนมหวาน (ทองหยิบ ฝอยทอง หม้อแกง บ้าบิ่น สังขยา)

2.2 ให้นักเรียนรวมกลุ่มกันให้ได้ตามลักษณะที่แต่ละคนจับสลากได้

2.3 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ กรณีศึกษา เรื่องร่วมแรง ร่วมใจเป็นหนึ่งเดียว

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ถึงลักษณะนิสัยของตัวละครในเหตุการณ์ เรื่องร่วมแรง ร่วมใจเป็นหนึ่งเดียว

3.2 ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายและแสดงความคิดเห็นตามประเด็นในใบงานที่ 1 และ ลงมติเลือกผลดี ผลเสียอย่างละ 1 ข้อ ของการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน พร้อมทั้ง บอกเหตุผล

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 ให้นักเรียนคิดว่าจะต้องประพฤติปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะได้ชื่อว่าเป็นคนมีความสามัคคี

4.2 นักเรียนมีวิธีการอย่างไร ในการทำงานกลุ่ม งานกลุ่มจึงจะประสบความสำเร็จ

4.3 ถ้าการทำงานกลุ่มเกิดข้อผิดพลาด โดยนักเรียนคนใดคนหนึ่งในกลุ่ม ด้วยเหตุสุดวิสัย นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไรจึงจะไม่เกิดการขัดแย้งหรือแตกความสามัคคีภายในกลุ่ม

4.4 นักเรียนคนใดเคยพบเพื่อนในห้องเรียนที่มีนิสัยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม นักเรียนมีความรู้สึกเช่นไรต่อเพื่อนคนนั้น

4.5 ครูสรุปเพิ่มเติมว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้างจากกิจกรรมนี้ครูชมเชยกลุ่มที่ทำเสร็จก่อน พร้อมให้ผลไม้เป็นรางวัล

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือกันทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

ใบความรู้

กรณีศึกษา เรื่องร่วมแรง ร่วมใจเป็นหนึ่งเดียว

โรงเรียนให้นักเรียนจัดบอร์ดนิทรรศการเนื่องในวันวิสาขบูชา ประจำห้องเรียนของตนเอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ตั้งใจอย่างเต็มที่ที่จะจัดบอร์ดให้ดีที่สุด คนยหัวหน้าห้องพูดคุยกับเพื่อนว่า “พวกเราต้องช่วยเหลือกันและพยายามอย่างเต็มที่ เพราะครูอ้อยใจ บอกว่าจะเป็นกำลังใจให้และจะคอยดูความสำเร็จของพวกเรา” เพื่อนทุกคนรับปากกับคนยว่าจะพยายามและช่วยเหลือกันอย่างสุดความสามารถ คนยนัดให้เพื่อนมาประชุมเพื่อปรึกษาหารือกันและร่วมวางแผนการจัดบอร์ดนิทรรศการ เมื่อเพื่อนๆ มาครบทุกคนแล้ว คนยจึงเริ่มประชุมและตกลงกันว่า ให้แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบนำวัสดุอุปกรณ์มาจัดบอร์ดในวันเสาร์ที่จะถึงนี้ และทุกคนต้องมาช่วยกันจัดบอร์ดให้เสร็จในวันนั้น เพื่อนๆ ตกลงให้สุมาลีและปัญญาไปคิดวางแผนและออกแบบการจัดตกแต่งบอร์ด และให้พัชราซึ่งบ้านอยู่ใกล้ร้านขายเครื่องเขียนเป็นตัวแทนไปซื้อกระดาษสีและโฟม ส่วนเพื่อนคนอื่นๆ ช่วยกันนำสิ่งของที่จำเป็นที่จะใช้ในการจัดบอร์ด เช่น กาว กรรไกร ริบบิ้น รูปภาพ เป็นต้น มาช่วยกัน ซึ่งทุกคนก็รับปากจะปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องด้วยความเต็มใจ

ในเช้าวันเสาร์คนยมาถึงก่อนใคร สักครู่ใหญ่เพื่อนๆ ก็ทยอยกันมา แต่ละคนได้เตรียมอุปกรณ์ที่ตนเองรับผิดชอบมาด้วย คนยบอกให้เพื่อนๆ นำอุปกรณ์มารวมกันเพื่อจัดเตรียม สุมาลีมองหาพัชราแต่ไม่เจอ จึงบอกเพื่อนๆ ว่า “พัชรายังไม่มา” คนยบอกว่า “พัชรารับปากกับพวกเราแล้วต้องมาแน่นอน แต่ยังคงมาไม่ถึง” และเสนอให้เพื่อน นำอุปกรณ์ที่มีอยู่จัดตกแต่งบอร์ดไปพลางๆ ก่อน ในขณะที่รอพัชราจะได้ไม่เสียเวลา คนยให้สุมาลีและปัญญาเสนอแนวคิดการวางแผนการจัดบอร์ดที่เตรียมมาให้ฟัง ส่วนปัญญาได้นำรูปที่เป็นเค้าโครงในการจัดบอร์ดมาอธิบายแนวคิดของตนเองและได้อ่านบทกลอนที่เตรียมมาด้วยเช่นกัน

เพื่อนบางคนเสนอแนะให้จัดตามแนวคิดของปัญญา บางคนเสนอให้จัดตามแนวคิดของสุมาลี เมื่อตกลงกันไม่ได้ คนยจึงให้เพื่อนๆ ยกมือกันเป็นการตัดสิน โดยถือเสียงส่วนมากเป็นเกณฑ์ ปรากฏว่า เพื่อนส่วนใหญ่สนับสนุนแนวคิดของปัญญา และให้สุมาลีช่วยปัญญาเขียนคำบรรยายได้ภาพ เพราะสุมาลีเขียนลายมือสวย สุมาลีไม่พอใจและโกรธเพื่อนขึ้นมาทันทีที่ไม่มีใครเห็นด้วยกับความคิดของตน จึงพูดว่า “ในเมื่อเพื่อนๆ ไม่จัดบอร์ดตามแนวคิดของฉัน ฉันก็คงไม่ต้องช่วยเหลือพวกเธอจัดบอร์ดแล้วนะ” เมื่อสุมาลีพูดจบ จึงเดินออกจากห้องไป ขณะที่สุมาลีกำลังเดินออกไปถึงประตูห้อง พัทธาก็เข้ามาพอดี สุมาลีเล่าเรื่องทั้งหมดให้พัชราฟัง สุมาลีซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกับพัชรา จึงบอกให้พัชราไปกินขนมที่โรงอาหารกับเธอและไม่ต้องเข้าไปช่วยเพื่อน ถ้าพัชราจะไป

เธอจะโกรธพัชราและจะไม่พูดด้วย พัชราารู้สึกกลัว และตัดสินใจไม่ถูกว่าจะทำอะไรดี ในที่สุด สุมาลีก็อดแค้นพัชราให้ไปกับเธอ เพื่อนๆ ในห้องรู้สึกเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก จึงช่วยกัน จัดบอร์ดต่อ แต่อุปกรณ์ที่พัชรารับหน้าที่ไปซื้อก็ไม่มี ปัญหา จึงพูดขึ้นว่า

“ฉันจะไปซื้ออุปกรณ์ มาใหม่จากร้านในตลาดเอง ขอให้เพื่อนๆ จัดบอร์ดไปก่อนเท่าที่จะ จัดได้ และฉันอยากให้เพื่อนทุกคนไม่โกรธสุมาลีด้วย ตั้งใจทำให้เต็มที่ ฉันไปหละ”

ปัญหาคือต้องวิ่งซื้ออุปกรณ์อยู่หลายร้าน จึงจะได้อุปกรณ์มาครบทั้งหมดตามที่ต้องการ ทำให้ เสียเวลาไปหลายชั่วโมงและทำให้ปัญหาเหนื่อยมาก เมื่อปัญหาวิ่งกลับมายังกลุ่มเพื่อนๆ ปัญหา เห็นเพื่อนทุกคนกำลังช่วยกันจัดบอร์ดอย่างลำบากและเหนื่อยมาก การจัดบอร์ดก็วุ่นวายและดู เหมือนจะเสร็จไม่ทันประกวดในวันพรุ่งนี้

ขณะที่ทุกคนกำลังวุ่นวายกับการจัดบอร์ด ครูอ้อยใจเดินมาดูพอดีและเห็นทุกคนกำลัง ช่วยเหลือกันทำงานอย่างเต็มที่ ครูอ้อยใจมองหาสุมาลีกับพัชราไม่เจอ จึงถามคนนี้ คนนี้ตอบครูอ้อย ใจว่า “ สุมาลีและพัชราอยู่ที่โรงอาหาร” ครูอ้อยใจจึงให้สัญญาไปตามสุมาลีและพัชรามาพบที่ ห้องเรียนทันที เมื่อสุมาลีและพัชรามาถึงห้อง ครูอ้อยใจให้สุมาลีและพัชรามองดูเพื่อนๆ ช่วยกัน ทำงานและพูดกับทั้งสองคนว่า “ดูเพื่อนๆ พวกเขาเหนื่อยและลำบากมากแค่ไหน ช่วงกลางวันก็ยัง ไม่มีใครได้ทานแล้วทำไมเธอสองคนถึงทำอย่างนี้ เอาเปรียบเพื่อนๆ ไม่รับผิดชอบต่องาน เธอคิดว่า พวกเธอทำถูกหรือเปล่า” สุมาลีและพัชรามองดูเพื่อนๆ แล้วรู้สึกสงสารและเห็นใจเพื่อนๆ มาก เธอ รู้สึกละอายแก่ใจที่ได้ทำผิดไป สุมาลีจึงพูดสารภาพผิดและเล่าเรื่องทั้งหมดให้ครูอ้อยใจฟัง จากนั้น สุมาลีก็กล่าวขอโทษเพื่อนๆ และรีบไปช่วยเพื่อนจัดบอร์ดอย่างตั้งใจเพื่อนๆ รู้สึกดีใจและมีกำลังใจ มากขึ้น ทุกคนรีบช่วยกันจัดบอร์ดจนเสร็จ ปรากฏว่าบอร์ดของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ชนะเลิศ ทุก คนดีใจมาก ครูอ้อยใจพูดกับทุกคนว่า การที่ร่วมมือกันทำงาน รู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง งานของเราก็จะประสบผลสำเร็จอย่างดี (พระมหาคารม เกิดมี, 2546)

ที่มา: คู่มือ พัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ระดับมัธยมศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ 1

ชื่อกลุ่ม .....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่ม และเลือกประธาน เลขานุการและเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน
รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

1. .... ประธานกลุ่ม
2. .... เลขานุการ
3. .... สมาชิก
4. .... สมาชิก
5. .... สมาชิก

คำชี้แจง ให้สมาชิกในกลุ่มวิเคราะห์ อภิปรายและแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1. นักเรียนมีวิธีการอย่างไร ในการทำงานกลุ่ม งานกลุ่มจึงจะประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

2. ถ้าการทำงานกลุ่มเกิดข้อผิดพลาด โดยนักเรียนคนใดคนหนึ่งในกลุ่ม ด้วยเหตุสุดวิสัย นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไรจึงจะไม่เกิดการขัดแย้งหรือแตกความสามัคคีภายในกลุ่ม

.....

.....

.....

3. ถ้าการทำงานกลุ่มเกิดการขัดแย้งหรือแตกความสามัคคีภายในกลุ่ม นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

4. ให้นักเรียนคิดหาผลดีและผลเสียของการเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน พร้อมแสดงเหตุผลประกอบ

ผลดี	ผลเสีย
1.	1.
2.	2.
3.	3.

ที่มา : มานี ผลอนันต์ (2551:250-251) ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี

เพลง ผลไม้ไทย

ส้มโอ แดงโม แดงไทย มะละกอผลใหญ่ นำรับประทาน
มังคุด ละมุด ส้มเขียวหวาน น้อยหน่า ลูกตาล ล้วนน่าชื่นใจ
กล้วยหอม กล้วยน้ำว้า มะพร้าว พุทรา ชมพู่ ลำไย
มะขวิด มะเฟือง มะไฟ มะม่วง มะปราง ลางสาด ทูเรียน

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมของกลุ่มทดลอง

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม	ความคิดเห็นเดียวกัน
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ

ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นควรแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และมีหลักในการทำงานที่ชัดเจน ควรได้รับความร่วมมือ ร่วมใจกันอย่างเต็มที่ เพิ่มความสามารถเพื่อให้งานบรรลุตามจุดหมายที่ตั้งไว้ และประสบความสำเร็จ ถึงแม้ว่าบางครั้งจะเกิดความขัดแย้งในการทำงาน ก็ควรยอมรับความคิดเห็นและความสำคัญของผู้อื่นด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนร่วมมือในการทำกิจกรรมกับสมาชิกในกลุ่ม

เครื่องมือ - สื่อกิจกรรม

1. เกม “นิทานแสนสนุก”
2. นิทาน กระรอกเจาะมะพร้าว

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1 ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมต่างๆ ของห้องเรียนและของโรงเรียน เช่น การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมนักเรียน การแสดงความคิดเห็นผ่านกล่องรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น และซักถามนักเรียน ดังนี้

- ในการทำงานกลุ่ม นักเรียนเคยมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการทำงานหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ถ้ามีเพื่อนคนใดคนหนึ่ง ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน ไม่แสดงความคิดเห็นหรือแสดงความคิดเห็นนอกเรื่อง นักเรียนคิดว่าการทำงานของเพื่อนคนนั้นเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ผลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นในการทำงานมีประโยชน์อย่างไร

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

2.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มๆละ 15 คน เล่นเกม “นิทานแสนสนุก”

2.2 ครูให้สัญญาณเริ่มการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

2.3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

- ผลงานของกลุ่มตนเองเป็นอย่างไร
- เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น
- การแสดงความคิดเห็นในการทำงานมีประโยชน์อย่างไร

2.4 ครูเล่านิทาน เรื่อง กระจอกเจาะมะพร้าว ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนตอบ

คำถามต่อไปนี้

- นิทานเรื่องนี้สอนให้นักเรียนรู้ว่ากระจอกได้รับความเดือดร้อน เพราะเหตุใด
- เมื่อเกิดปัญหาขึ้น จะต้องหาทางแก้ปัญหาด้วยอะไร
- การแสดงความคิดเห็นของกระจอก ทำให้เกิดผลคืออย่างไร จงอธิบาย

2.5 ครูกล่าวชมเชยนักเรียน และแจกบัตรอาหารให้นักเรียนทุกคน

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปราย

3.2 นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมว่าความเพียรพยายามและความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะทำให้งานนั้นสำเร็จสมความตั้งใจ

3.3 ครูช่วยสรุปประโยชน์ของการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 นักเรียนคิดว่าเกิดการเรียนรู้อะไรบ้างจากการทำกิจกรรมครั้งนี้

4.2 นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ และสรุปวิธีในการนำไปปฏิบัติ

4.3 ครูสรุปเพิ่มเติมว่า สมาชิกทุกคนในห้องเรียนจะต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบที่จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ของห้องเรียน เพื่อที่จะได้ร่วมกันนำความคิดเห็นเหล่านั้นมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจ

ประเมินผล

1. สัมผัสจากการร่วมกิจกรรม
2. สัมผัสจากการตอบคำถาม การอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

นิทานเรื่อง กระจกเงาพะรุว

มีหมู่บ้านเล็กๆ อยู่แห่งหนึ่ง หมู่บ้านนี้มีต้นมะพร้าวขึ้นอยู่ริมฝั่งคลองเป็นจำนวนมาก บริเวณนั้นเป็นอันมาก ไม่มีบ้านผู้คน มีแต่สัตว์เล็กสัตว์น้อยอาศัยอยู่ เช่น พวกกระรอก กระแต เป็นต้นวันหนึ่งมีมะพร้าวต้นหนึ่งที่ขึ้นอยู่ริมคลองฝั่งนี้ เกิดมีลูกตกมาก ลำต้นของมันทนน้ำหนักลูกไม่ไหวก็เลยค่อย ๆ เอนไป จนยอดมะพร้าวไปจรดคลองฝั่งโน้น กระรอกฝูงหนึ่งเห็นมะพร้าวเอนลงมายังฝั่งของตนหัวหน้ากระรอกจึงพูดขึ้นว่าไอโฮ ! วันนี้พวกเราช่างโชคดีเหลือเกิน ลากปากแท้ๆ เลยโชคคืออย่างไรละท่านหัวหน้า ช่วยบอกหน่อยซิ บริวารกระรอกถามก็ โน่น ึงเห็นมัย มะพร้าวลูกตกเอนมาทางฝั่งเรา หัวหน้ากระรอกพูดพลางชี้ให้ดูอย่างนั้นพวกเราก็ไปกินมะพร้าวกันได้ซะซิ ท่านหัวหน้าได้เลย ไปชวนกันมากินเยอะๆ นานๆ จะมีอาหารอันโอชะมาถึงที่อย่างสักที หัวหน้าอนุญาตว่าแล้วบรรดากระรอกทั้งหลายก็ชวนกันปีนขึ้นไปเจาะกินน้ำมะพร้าว กินกันอย่างเพลิดเพลินอยู่หลายวัน วันละลูกสองลูก โดยไม่ได้ลงมาจกต้นมะพร้าวเลย และไม่ได้สังเกตเห็นถึงความผิดปกติของต้นมะพร้าวด้วย กินกันจนหมดต้นเมื่อไรไม่รู้ตัว เมื่อน้ำมะพร้าวแห้งหมดลูกตกแล้ว ต้นมะพร้าวก็เอนกลับไปยังที่เดิม พวกกระรอกทั้งหลายก็ติดอยู่บนต้นมะพร้าวนั้น ไม่สามารถกลับไปยังฝั่งเดิมของตนเองได้ ครั้นจะว่ายน้ำข้ามไปก็ว่ายไม่เป็น กระรอกทั้งหลายต่างเสร์ว้าโศกเสียใจนั่งร้องไห้กันอยู่บนต้นมะพร้าวนั้น

หัวหน้ากระรอกเห็นดังนั้นก็ไม่สบายใจ จึงเรียกบริวารกระรอกมาประชุม ปรึกษาหารือกันว่าจะทำอย่างไรกันดี จึงจะกลับไปยังฝั่งของตนได้ ต่างแสดงความคิดเห็นกันหลากหลายวิธี แต่ก็ติดขัดตรงที่ทำตามทีคิดไม่ได้

ในที่สุดมีกระรอกตัวหนึ่งเสนอความคิดว่า พวกเราน่าจะช่วยกันลงไปอมน้ำในแม่น้ำ แล้วนำมากรอกใส่ในลูกมะพร้าวทุกลูก เมื่อมะพร้าวมีน้ำเต็มทุกลูก ต้นมะพร้าวก็จะเอนไปยังฝั่งของเราดังเดิมความคิดนี้กระรอกทุกตัวต่างเห็นด้วยว่าน่าจะทำลองทำดู เพราะทำไม่ยาก เพียงแต่กระรอกทุกตัวต้องช่วยกันอย่างเต็มที่เท่านั้นและแล้วการลำเลียงน้ำของกระรอกทุกตัวโดยการอมน้ำจากแม่น้ำไปกรอกลงในลูกมะพร้าวก็เริ่มขึ้น ในไม่ช้าน้ำในลูกมะพร้าวก็ค่อยๆ เพิ่มขึ้นๆ ทีละน้อย ทำให้ต้นมะพร้าวค่อยๆ โน้มเอนลงไปที่ละน้อยเช่นเดียวกัน พวกกระรอกทุกตัวต่างไม่ลดละความพยายาม

จนในที่สุดผลของความเพียรพยายามและความสามัคคีก็มาถึง เมื่อกระรอกช่วยกันอมน้ำไปกรอกในลูกมะพร้าวจนเต็มทุกลูก ต้นมะพร้าวก็โน้มเอนลงไปยังฝั่งที่อยู่ของกระรอกตามเดิม กระรอกทุกตัวต่างก็ดีใจที่ได้กลับมายังฝั่งของตนเองได้อย่างปลอดภัย

นิทานแสนสนุก

อุปกรณ์ กระดาษ ปากกา กลุ่มละ 1 ชุด

- วิธีการเล่น
1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 15 คน
  2. หลังจากได้รับอุปกรณ์แล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแต่งนิทานคนละ 1 ประโยค กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นผู้เริ่มต้นแต่งนิทานมา 1 ประโยค
  3. ให้นักเรียนคนต่อไปแต่งนิทานต่อจากคนแรก โดยเรื่องที่แต่งต่อนั้นจะต้องเข้ากันได้เป็นเรื่องเดียวกัน ปฏิบัติเช่นนี้จนครบทุกคนๆ ละ 1 ประโยค
  4. เมื่อครบ 1 รอบแล้วให้นักเรียนที่เริ่มแต่งนิทานเป็นคนแรกแต่งนิทานต่อจากคนสุดท้ายของรอบแรก เป็นการขึ้นรอบที่สองและปฏิบัติเหมือนรอบแรก จนถึงคนสุดท้ายต้องแต่งเรื่องนั้นให้จบ โดยกำหนดเวลาไว้ 15 นาที

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมของกลุ่มทดลอง

ครั้งที่ 5

ชื่อกิจกรรม	สามัคคีคือพลังตั้งช้างสาร
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ

บทเรียนในประวัติศาสตร์ไทย มิให้เห็นเป็นตัวอย่างอันสะท้อนถึงผลดีของความสามัคคี และผลเสียของความแตกแยกในหมู่คณะ ไทยเสียดกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ให้แก่พม่าก็เพราะคนไทยแตกความสามัคคีกัน ขาดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ในที่สุดก็พ่ายแพ้แก่พม่า ในทำนองเดียวกัน ไทยชนะศึกพม่าดังเช่นพระเจ้าตากสินมหาราชกอบกู้อิสรภาพคืนมา ก็เพราะคนไทยมีความสามัคคีกัน ทุกคนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม พร้อมใจกันต่อสู้เพื่อประเทศชาติ แสดงถึงผลของความสามัคคี นั่นเอง

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือการกระทำของบุคคล ที่แสดงถึงความสามัคคีกลมเกลียวได้
2. นักเรียนแสดงออกถึงพฤติกรรมการประสานประโยชน์ของส่วนรวมได้
3. นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

เครื่องมือ - สื่อกิจกรรม

1. ใบงานที่ 1
2. เรื่องย่อละคร ตากสินมหาราช
3. เพลง “เจ้าตาก”
4. ประวัติย่อ เมืองจันทบุรี

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1 ครูสนทนากับนักเรียนถึงการเสียสละสิ่งของหรือความสุขส่วนตัว ความสุขส่วนรวม เพื่อให้คนอื่นได้รับความสุข และถามนักเรียนว่า

- นักเรียนเคยเสียสละบ้างหรือไม่ ให้ยกตัวอย่างประกอบ (เสียสละของเล่น ให้น้องเล่นก่อน หรือเสียสละที่นั่งให้คนป่วยนั่ง เป็นต้น)

1.2 ครูเล่าประวัติย่อเมืองจันทบุรี ให้นักเรียนฟังและถามนักเรียนว่า

- คำขวัญประจำจังหวัดจันทบุรี คืออะไร (น้ำตกเกลือ เมืองผลไม้พริกไทย พันธุ์ดี อัญมณีมากเหลือ เต็มจันทบูรสมบูรณ์ธรรมชาติ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช รวมญาติกู้ชาติที่จันทบุรี)

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ที่ทำหน้าที่เสียสละเพื่อชาติบ้านเมืองในอดีต

1.3 ครูให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลง “เจ้าตาก” จากยูทูป เป็นเพลงประกอบละครอิงประวัติศาสตร์ ของรายการโทรทัศน์ ช่อง 3 เรื่อง “ตากสินมหาราช” และถามนักเรียนว่า

- นักเรียนชอบภาพยนตร์หรือละครอิงประวัติศาสตร์ไหม

- นักเรียนเคยดูละครเรื่องนี้ไหม

1.4 ครูเล่าเรื่องย่อละคร “ตากสินมหาราช” ให้นักเรียนฟัง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

2.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 6 คน ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และสรุปสาระที่ได้จากเนื้อเพลง “เจ้าตาก” กับเนื้อเรื่องย่อละคร “ตากสินมหาราช” ว่านักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร และให้ข้อคิดอะไรแก่นักเรียนบ้าง

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายและแสดงความคิดเห็นตามประเด็นในใบงานที่ 1

3.2 ครูกล่าวชมเชยนักเรียนและเพื่อนๆ ปรบมือแสดงความชื่นชม

3.3 ครูกล่าวเพิ่มเติมในประเด็นอื่นๆ ดังนี้

- ประโยชน์ที่ได้รับจากการเสียสละเพื่อส่วนรวม คืออะไร

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 ในฐานะที่นักเรียนเป็นคนไทยคนหนึ่ง นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงความเสียสละเพื่อส่วนรวมได้อย่างไรบ้าง

4.2 นอกจากการเสียสละเพื่อชาติแล้ว ยังมีการเสียสละอื่นๆ ที่นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

4.3 ครูสรุปเพิ่มเติมว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้างจากกิจกรรมนี้

4.4 ครูชมเชยกลุ่มที่ทำเสร็จก่อน พร้อมให้ผลไม้เมืองจันทร์ที่มีชื่อว่า สละ เป็นรางวัล

ประเมินผล

1. สัมผัสจากการร่วมมือกันทำกิจกรรม
2. สัมผัสจากการตอบคำถาม การอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

ใบงานที่ 1

ชื่อกลุ่ม .....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่ม และเลือกประธาน เลขานุการและเขียนชื่อสมาชิกลงในใบงาน
รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

1. .... ประธานกลุ่ม
2. .... เลขานุการ
3. .... สมาชิก
4. .... สมาชิก
5. .... สมาชิก

คำชี้แจง ให้สมาชิกในกลุ่มวิเคราะห์ อภิปรายและแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และสรุปสาระที่ได้จากเนื้อเพลง “เจ้าตาก” ว่านักเรียนมีความรู้สึก
อย่างไร และให้ข้อคิดอะไรแก่นักเรียนบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และสรุปสาระที่ได้จากเนื้อเรื่องย่อละคร “ตากสินมหาราช”
ว่านักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร และให้ข้อคิดอะไรแก่นักเรียนบ้าง

.....

.....

.....

.....

คำขวัญประจำจังหวัดจันทบุรี

น้ำตกเกลือ เมืองผลไม้ พริกไทยพันธุ์ดี อัญมณีมากเหลือ เลือจันทบุรี
 สมบูรณ์ธรรมชาติ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช รวมญาติกู้ชาติที่จันทบุรี

ประวัติย่อ เมืองจันทบุรี

เมืองจันทบุรีเป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์ ดินฟ้าอากาศเอื้ออำนวยต่อการปลูกผลไม้หลายชนิด โดยเฉพาะทุเรียน เงาะ มังคุด และพืชผลทางการเกษตรอื่นๆ เช่น พริกไทย ยางพารา เป็นศูนย์กลางธุรกิจด้านอัญมณี และมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมายไม่ว่าจะเป็นภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ชายทะเล และโบราณสถาน โบราณวัตถุต่างๆ จันทบุรีเป็นเมืองเก่าแก่ เคยเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ มีการสำรวจแหล่งโบราณคดีหลายแห่งในจันทบุรี พบเครื่องมือเครื่องใช้ยุคหินขัด (อายุประมาณ 2,000 ปี) ในเขตอำเภอมะขาม อำเภอกาฬโงง และที่ราบเชิงเขาที่บ้านคลองบอน อำเภอน้ำร้อน เริ่มมีการตั้งเมืองครั้งแรกที่บริเวณหน้าเขาสระบาป ราวพุทธศตวรรษที่ 18 “ชาวของ” (ชนเผ่าในตระกูลมอญ-เขมร) เป็นชนพื้นเมืองกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งรกรากอยู่ในป่าตะวันออก บริเวณจันทบุรี ตราด ระยอง โดยเฉพาะเขตป่ารอยต่อจันทบุรี-ตราด ซึ่งเป็นแหล่งของป่า และสมุนไพรที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งรัง ครั่ง จิ้งจี้ กระจวาน ไม้กฤษณา หวาย จันทขาว อบเชยป่า ขมิ้นหอม น้ำมันยาง เร่ว ในสมัยก่อนชาวของดำรงชีพด้วยการเก็บของป่าขาย ปัจจุบันพื้นที่ป่าลดน้อยลง เพราะถูกหักร้าง เพื่อทำสวน ทำไร่ ถูกจับจองโดยคนไทยและคนจีน การเก็บของป่ากลายเป็นสิ่งผิดกฎหมาย นายพรานไพร่ต้องเปลี่ยนวิถีชีวิตไปเป็นแรงงานในเมือง หรือบางส่วนยังคงทำสวนทำนากันอยู่ (ปัจจุบันชาวของส่วนใหญ่จะอยู่ที่บ้านคลองพลู กิ่งอำเภอเขาชีมณภู) พ.ศ. 2200 ได้ย้ายมาสร้างเมืองใหม่ที่บ้านลุ่มซึ่งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจันทบุรี และหลังจากกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่า สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเมื่อครั้งยังเป็นพระยาวชิรปราการ ได้นำกำลังพลประมาณ 500 คน ฝีพายลี้ภัยออกมาทางทิศตะวันออกและยึดเมืองจันทบุรีไว้เป็นเวลา 5 เดือน เพื่อเป็นแหล่งสะสมเสบียงอาหารและรีพล จากนั้นจึงนำกำลังพลทั้งไทย-จีน จำนวน 5,000 คน กลับไปกอบกู้กรุงศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2310 เหตุการณ์ดังกล่าวนับเป็นความภาคภูมิใจของชาวจันทบุรี ซึ่งเราสามารถเห็นได้จากการที่มีโบราณสถานและอนุสรณ์สถานหลายแห่งที่มีความเกี่ยวข้องกับหรือจัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของ พระองค์ในครั้งนั้น

ต่อมาในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเจ้าอยู่หัวได้ย้ายเมืองไปตั้งที่บ้านเนินวงซึ่งอยู่ในที่สูงเพื่อเป็นที่มั่นในการป้องกันการถูกรุกรานของญวน จนกระทั่งในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเมืองจันทบุรีได้ ย้ายกลับมาตั้งที่บ้านลุ่มตามเดิมเนื่องจากบ้านเนินวงอยู่ไกลจากแหล่งน้ำ ในปี พ.ศ. 2436 เกิดกรณีพิพาทระหว่างไทยกับฝรั่งเศส และฝรั่งเศสได้เข้ามายึดครองเมืองจันทบุรี ใวันานถึง 11 ปี จนไทยต้องยอมยกดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงให้กับฝรั่งเศสเพื่อแลกเมือง จันทบุรี กลับคืนมาในปี พ.ศ. 2476 ได้มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินขึ้นใหม่ เมืองจันทบุรีจึงมีฐานะเป็นจังหวัดมาจนถึงปัจจุบัน จันทบุรีมีพื้นที่ประมาณ 6,338 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครอง ออกเป็น 10 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอท่าใหม่ อำเภอขลุง อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอมะขาม อำเภอสอยดาว อำเภอนายายอาม อำเภอแก่งหางแมว และอำเภอเขาคิชฌกูฏ

ที่มา : http://www.tripsthailand.com/th/thailand_Major_Destinations_chanthaburi.php

เรื่องย่อ ละคร ตากสินมหาราช

บทประพันธ์: แรเงา

พุทธศักราช 2308 พระเจ้ากรุงอังวะ โปรดเกล้าฯ ให้เนเมียวสีหบดี และมังมหานรชยภักทพ มาตีกรุงศรีอยุธยา โดยเนเมียวสีหบดียกทัพมาทางเหนือ ส่วนมังมหานรชยภักทพมาทางด้าน พระเจดีย์สามองค์ เมื่อถึงกรุงศรีอยุธยา กองทัพทั้งสองจะเข้าตีพร้อมกัน เพลานั้น พระยาตาก นามเดิมว่าสิน ได้เป็นเจ้าเมืองตาก นำทหารคู่ใจอันประกอบด้วย ทองดี สิงห์ ก้อน ยอด เมฆ บุญเกิด และไพร่พลนำทัพออกตีด้านมิให้ทัพของเนเมียวสีหบดีผ่านไปยังกรุงศรีอยุธยาได้ แต่มีอาจด้านทัพ อันมีกำลังไพร่พลมหาศาลได้ พระยาตากจึงตัดสินใจผ่อนคร้วลงมายังกรุงศรีอยุธยาเพื่อร่วมกับขุน ทหารอื่นๆ รักษากรุงศรีอยุธยามิให้ตกเป็นเมืองขึ้นแก่ศัตรู

เมื่อถึงกรุงศรีอยุธยา พระยาตากกลับขัดแย้งกับออกญาทูลโฮมและขุนนางบางส่วนที่ ยังเชื่อว่าน้ำเหนือจะทำให้ทัพอังวะพ่ายแพ้และยกทัพกลับไปเอง พระยาตากนำขุนทหารคู่ใจออก ปล้นค่าย เป็นที่คร้ามเกรงแก่ทัพอังวะเป็นอย่างยิ่ง เมื่อน้ำเหนือมาถึงทัพอังวะก็เร่งต่อเรือเพื่อนำทัพ โจมตีกรุงศรีอยุธยา ทำหอรบ ไร่วัดเป็นค่ายทัพ ยิงปืนใหญ่จากค่ายต่างๆ เข้าใส่กรุงศรีอยุธยา ต่อมา พระยาตากได้รับคำสั่งให้นำทัพออกสู้รบกับกองทัพอังวะที่สมรภูมิมืดป่าแก้ว แต่มีอาจสู้ได้จึงนำ ทหารของตนไปตั้งค่ายที่วัดพิชัย กองทัพอังวะล้อมค่ายวัดพิชัยไว้อย่างแน่นหนา พระยาตากตรอง แล้วเห็นว่ากรุงศรีอยุธยาคงตกเป็น ของอังวะแน่ จึงนำทหารคู่ใจพร้อมไพร่พลจำนวน 500 นาย ดีฝ่า วงล้อมของทหารอังวะหนีไปทางเมืองจันทบูรณเพื่อรวบรวมไพร่พลแล้วกลับมาออบกู้กรุงศรี อยุธยาอีกครั้ง ในครั้งนี้พระองค์ได้พบสหายเก่าคือนายทองด้วง และบุญมา ผู้น้องชาย ทั้งสองได้เข้า ร่วมรบเคียงบ่าเคียงไหล่กับพระองค์

ตลอดการเดินทางไปสู่จันทบูรณ เจ้าเมืองต่างๆ พากันอ่อนน้อมและยอมเป็นพวก พระยาตากสถาปนาตนเป็นกษัตริย์ เพื่อเรียกขวัญและกำลังใจจากไพร่พลและราษฎรทั้งหลาย และ เพื่อให้ทุกฝ่ายยอมรับให้พระองค์เป็นผู้นำ ครั้นถึงเมืองจันทบูรณ จึงทราบข่าวว่าพระยาจันทบูรณยอม เข้าเป็นพวกกับอังวะแล้ว พระองค์จึงให้กุศโลบายทูลหม้อข้าวหม้อแกง ปลุกระดมพลยังขุนทหาร ให้พร้อมกันเข้าตีจันทบูรณได้สำเร็จ แล้วใช้จันทบูรณเป็นที่บัญชาการศึกทรงเร่งต่อเรือเพื่อนำ ทัพเรือเข้าตีกรุงศรีอยุธยา

พระเจ้าตากทรงนำทหารเข้าตีค่ายโพธิ์สามต้นของอังวะได้สำเร็จ จับสุกี้พระนายกอง นายค่าย สำเร็จโทษ หลังจากนั้นทรงเห็นว่ากรุงศรีอยุธยาเสียหายเกินกว่าจะบูรณะ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งราชธานีใหม่ที่กรุงธนบุรี ขึ้นครองราชย์เป็นกษัตริย์ ขับไล่อังวะออกพ้นแผ่นดิน แต่ยังมีคน ไทยกลุ่มต่างๆที่ยังไม่ยอมรับพระราชอำนาจของพระองค์ รวมตัวกันเป็นชุมนุมต่างๆ 5 ชุมนุม พระองค์พร้อมขุนทหาร ทองด้วง และบุญมา ได้ร่วมกันต่อสู้ชุมนุมต่างๆ จนสำเร็จราบคาบ

บ้านเมืองจึงกลับเข้าสู่ความสงบสุขอีกครั้ง ตากสินมหาราช เป็นละครที่เสนอให้เห็นถึงความรักชาติ และยอมสละชีพเพื่อชาติ ซึ่งให้เห็นถึงความสามัคคีเท่านั้นที่จะทำให้ชาติคงอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี และเป็นละครเทิดพระเกียรติในพระวีรภาพ แห่งความกล้าหาญของพระเจ้าตากสิน ผู้ได้รับสมัญญาว่าเป็น “มหาราช” ในกาลต่อมา

**"กษัตริย์นักรบที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนเท่านั้น
ที่สมควรได้รับการสรรเสริญว่า มหาราช "**

ที่มา : ละคร108.com/ตากสินมหาราช/

<https://www.youtube.com/watch?v=8Vu4U2sFM-8>

เพลง “เจ้าตาก”

เพลงประกอบละครเรื่อง “ตากสินมหาราช”

เนื้อร้อง- คำร้อง โดย ชื่นยง โอภากุล

ยุทธศาสตร์ยิ่งใหญ่ ความตั้งใจเด็ดเดี่ยว

มีวันนี้เราจะเคี้ยวข้าว และทูปหม้อข้าว

ตีแหกฝาวงล้อม ลุยพม่าเข้าศึก

นึกถึงความเป็นไทย ดึกว่าไปเป็นทาส

* สองมือถือดาบอย่างมั่นใจ

นักรบไทยของพระเจ้าตาก

ฝากฝังกรุงอยุธยา

วันข้างหน้าข้าจะมาทวงคืน

แผ่นดินไทยดาลเดือด ท้าข้าศึกกรมล้อม

มีวแต่กล่อมสตรี เริงโลกก็เป็นหลัก

นักรบกลายเป็นศพ พบกับความปราชัย

เจ้าตากทนไม่ได้ แผ่นดินไทยเป็นหลัก

นักรบคือนักรบ นักสู้แห่งกรุงศรี

ตีฝ่าทัพตองอู ตายหรืออยู่ไม่สำคัญ

คืนนี้จันทร์ลับไหล แหกวงในวงล้อม

อ้อมออกจากกรุงศรี ไปเข้าตีเมืองจันทน์

ยึดเมืองจันทบุรี เป็นชุมนุมเจ้าตาก

ตีชุมนุมต่างๆ ตีเจ้าฝางให้แตก

ทบทวนความพ่ายแพ้ แก้ไขยุทธวิธี

รวมชุมนุมที่มี ก่อนโจมตีเจ้าฝาง

พ่ายแพ้เป็นบทเรียน ทำจากเล็กไปใหญ่

เจ้าฝางชะล่าใจ ในไม่นานก็แตก

จากอยุธยา มาเมืองจันทบุรี

มากรุงธนบุรี ไทยจึงมีเอกราช

(ซ้ำ * 6 ครั้ง...Fade)

ที่มา <http://music.thaicool.com/musicget.asp?id=2317>

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมของกลุ่มทดลอง

ครั้งที่ 6

ชื่อกิจกรรม	ช่วยกันดี มีความสุข
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ

การอยู่ร่วมกันที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกัน มีความราบรื่นและมีความสุข จำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกทุกคนทั้งด้านกำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญา นอกจากนั้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวมก็สำคัญ ถ้าหมู่คณะใดปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ เต็มความสามารถ ไม่ละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ความสำคัญกับการทำงานของหมู่คณะมากกว่างานส่วนตัว งานนั้นก็จะประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนบอกถึงความสำคัญของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้
2. นักเรียนแสดงออกถึงพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อส่วนรวมที่ได้รับมอบหมายอย่าง

เต็มความสามารถได้

เครื่องมือ - สื่อกิจกรรม

1. แผ่นพับสถานการณ์
2. เพลง ช่วยกันทำงาน
3. ใบความรู้ บทบาทสมมติ เรื่อง ใครจะช่วยฉันได้
4. ใบงานที่ 1

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1 ครูร่วมสนทนากับนักเรียนถึงความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและถามนักเรียนว่านักเรียนเคยช่วยเหลือใครบ้าง ช่วยเหลือเรื่องอะไรและมีความรู้สึกละอย่างไร

1.2 ครูแจกแผ่นพับ ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้

สถานการณ์ที่ 1 นักเรียนเป็นผู้เรียนวิชาคณิตศาสตร์เก่งมาก เมื่อเพื่อนคนหนึ่งซึ่งสอบวิชาคณิตศาสตร์ไม่ผ่านหลายครั้ง ขอร้องให้นักเรียนช่วยติวให้ แต่นักเรียนยังทำการบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะทำอย่างไร

สถานการณ์ที่ 2 ขณะที่นักเรียนเดินตามหลังเพื่อน ไปยังห้องเรียนของนักเรียน เมื่อเดินขึ้นบันได เพื่อนคนนั้นลื่นล้มลง นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนคนนั้นอย่างไร

สถานการณ์ที่ 3 วันหนึ่ง ขณะที่นักเรียนและเพื่อนๆ ช่วยกันจัดพานดอกไม้ และรูปเทียนเพื่อไหว้ครูเสร็จแล้ว เพื่อนคนหนึ่งจะนำพานดอกไม้ที่จัดเสร็จไปวางไว้บนโต๊ะบังเอิญไปสะดุดเท้าเพื่อนอีกคนหนึ่งล้มลงทำให้พานดอกไม้เบี๊ยะเสียหายรูปทรง เพื่อนๆ ต่างพากันกล่าวตำหนิเพื่อนคนนั้น จนเพื่อนคนนั้นนั่งเศร้า แสดงสีหน้าไม่สบายใจอย่างเห็นได้ชัดที่ทำให้พานดอกไม้เสียหาย โดยไม่ได้เจตนา นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนคนนั้นอย่างไร

1.3 ครูกล่าวชมเชยนักเรียนทุกคน ที่แสดงความคิดเห็นร่วมกัน

1.4 ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง ช่วยกันทำงาน

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

2.1 ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง ใครจะช่วยฉันได้ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.2 แบ่งกลุ่มนักเรียนร่วมกัน วิเคราะห์ อภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละคร และหาข้อสรุปจากใบงานที่ 1

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่าจาก เรื่องใครจะช่วยฉันได้นั้น นักเรียนเห็นความสำคัญในการให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างไร

3.2 นักเรียนได้ข้อคิด หรือประโยชน์จากการที่สามารถบอกวิธีการที่จะช่วยเหลือกันในสถานการณ์ต่างๆ

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 นักเรียนเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

4.2 ครูสรุปและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญของการรับผิดชอบต่องานส่วนรวม ไม่ละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกทุกคนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4.3 ครูกล่าวชมเชยนักเรียนทุกคนที่ทำกิจกรรมอย่างตั้งใจ

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมปฏิบัติกิจกรรมบทบาทสมมติ
2. สังเกตการร่วมอภิปราย การตอบคำถาม การแสดงออก

ใบความรู้

บทบาทสมมติเรื่อง “ใครจะช่วยฉันได้”

โรงเรียนได้กำหนดให้มีการจัดงานไหว้ครู ครูที่ปรึกษามอบหมายให้นักเรียนช่วยกันจัดพานดอกไม้ และรูป เทียน มานพ ซึ่งเป็นหัวหน้าห้อง เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดพาน มานพจึงขอความร่วมมือจากนักเรียนทุกคนตามความสามารถของแต่ละคน และมอบหมายให้แต่ละคนรับผิดชอบ เช่น นักเรียนชายก็ให้ทำหน้าที่จัดหาดินเหนียวที่อยู่หลังโรงเรียน ชื่อ กาว เข็มหมุด รูป เทียน และขอยืมพานจากวัดวันยาวล่าง ผู้มีความสามารถด้านเขียนแบบก็ให้ทำหน้าที่ออกแบบพาน ส่วนนักเรียนหญิงทำหน้าที่จัดหาดอกไม้ เย็บแบบร้อยมาลัย เอาเข็มหมุดเสียบดอกไม้ เป็นต้น เพื่อจะนำวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มาจัดพานในวันรุ่งขึ้น สุกากับดวงใจได้รับมอบหมายให้จัดหาดอกไม้ ได้แก่ ดอกกรัก ซึ่งขึ้นอยู่ริมถนน บริเวณแยกวัดบ้านบ่อ แต่สุกากับดวงใจไม่มีรถจักรยาน และคิดว่าผู้หญิงไปกันสองคนไม่ปลอดภัย จึงชวนวสันต์และสุนิสิตาให้ช่วยขี่รถจักรยานไปส่งและเป็นเพื่อนช่วยเก็บดอกไม้ด้วย แต่สุนิสิตาปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือใดๆ แก่สุกาและดวงใจ โดยบอกว่าธุระไม่ใช่ ส่วนวสันต์นั้นยินดีช่วยเหลือตามที่สุกากับดวงใจขอร้อง แต่ก็ยังมีปัญหาอีกว่ารถจักรยานที่จะขี่ไปเก็บดอกไม้ไม่พออยู่ดี ทั้งสามจึงปรึกษากันว่าจะไปขอความช่วยเหลือจากใครดี บังเอิญโชคชัยผ่านมาเห็นทั้งสามคนกำลังคุยกันอยู่ จึงเข้าไปถามว่าปรึกษาอะไรกันอยู่หรือ เห็นแต่ละคนหน้าตาไม่ค่อยจะสดชื่นเลย แล้ววสันต์ก็เล่าปัญหาให้โชคชัยฟัง โชคชัยซึ่งพ่อแม่ฐานะดี มีบ้านพักอยู่ในตลาดขลุง และมีรถกระบะสองตอนคันหนึ่ง จึงรับอาสาจะพาไปเก็บดอกไม้ โดยบอกเพื่อนทั้งสามคนว่า ไม่ต้องขี่รถจักรยานไปหรอก อันตรายด้วย ตนจะไปขอยืมรถกระบะสองตอนของพ่อ และให้พ่อช่วยขับไปส่งและจะช่วยเก็บดอกไม้ให้ด้วย ทั้งสามคนกล่าวคำขอบคุณ โชคชัย จึงทำให้สุกากับดวงใจได้ดอกไม้มาใช้ในการจัดพาน

บทบาทครูที่ปรึกษา

ฉันชื่อ สุกา ได้มอบให้นักเรียนช่วยกันจัดพานดอกไม้และรูป เทียน โดยให้มานพ ซึ่งเป็นหัวหน้าห้องรับผิดชอบในการจัดพานเพื่อใช้ในการไหว้ครู

บทบาทของมานพ

ฉันชื่อ มานพ ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าห้อง ต้องรับผิดชอบในการจัดพานเพื่อใช้ในการไหว้ครู ฉันต้องขอความร่วมมือจากเพื่อนทุกคนในชั้น โดยดูความสามารถของแต่ละคนในการที่จะมอบหมายงานให้รับผิดชอบ

บทบาทของสุดา

ฉันชื่อสุดา ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าห้องให้เป็นผู้รับผิดชอบในการหาดอกกรักร่วมกับดวงใจ แต่ฉันและดวงใจไม่มีรถจักรยานจะไปเก็บดอกไม้ ซึ่งขึ้นอยู่ริมถนน บริเวณแยกวัดบ้านบ่อ และคิดว่าเป็นการไม่ปลอดภัย ถ้าจะไปกันตามลำพังสองคน จึงไปขอความช่วยเหลือจากวสันต์และสุนิสา แต่ถูกสุนิสาปฏิเสธไม่ให้ความช่วยเหลือ ส่วนวสันต์ให้ความช่วยเหลือ แต่มีปัญหาว่ารถจักรยานที่จะขี่ไปเก็บดอกไม้ไม่พอ จึงปรึกษาร่วมกันระหว่างดวงใจ วสันต์และฉัน บังเอิญโชคชัยเดินผ่านมาและเข้ามาซักถามฉันและเพื่อนๆ และเสนอตัวรับอาสาจะพาไปเก็บดอกไม้ โดยใช้รถกระบะสองตอนที่บ้านให้พ่อ ขับไปส่ง ฉันและดวงใจจึงได้ดอกไม้ตามต้องการ

บทบาทของดวงใจ

ฉันชื่อ ดวงใจ ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าห้องให้เป็นผู้รับผิดชอบในการหาดอกกรักร่วมกับสุดา แต่ฉันและสุดา ไม่มีรถจักรยานจะไปเก็บดอกไม้ ซึ่งขึ้นอยู่ริมถนน บริเวณแยกวัดบ้านบ่อ และคิดว่าเป็นการไม่ปลอดภัย ถ้าจะไปกันตามลำพังสองคน จึงไปขอความช่วยเหลือจากวสันต์และสุนิสา แต่ถูกสุนิสาปฏิเสธไม่ให้ความช่วยเหลือ ส่วนวสันต์ให้ความช่วยเหลือ แต่มีปัญหาว่ารถจักรยานที่จะขี่ไปเก็บดอกไม้ไม่พอ จึงปรึกษาร่วมกันระหว่างสุดา วสันต์และฉัน บังเอิญโชคชัยเดินผ่านมาและเข้ามาซักถามฉันและเพื่อนๆ และเสนอตัวรับอาสาจะพาไปเก็บดอกไม้ โดยใช้รถกระบะสองตอนที่บ้านให้พ่อขับไปส่ง ฉันและสุดาจึงได้ดอกไม้ตามต้องการ

บทบาทของวสันต์

ฉันชื่อ วสันต์ ได้รับการขอร้องจากสุดาและดวงใจให้ขี่จักรยานไปส่ง เพื่อเก็บดอกไม้ที่ริมถนน ทางแยกวัดบ้านบ่อ ฉันยินดีช่วยเหลือ แต่รถจักรยานที่จะขี่ไปไม่พอ เมื่อโชคชัยเดินผ่านมา เข้ามาซักถามฉันและเพื่อนๆ เมื่อทราบปัญหา โชคชัยจึงเสนอตัวเข้ามาช่วยเหลือ โดยจะให้พ่อช่วยขับรถกระบะสองตอนไปส่ง

บทบาทของสุนิสา

ฉันชื่อ สุนิสา ได้รับการขอร้องจากสุดาและดวงใจให้ขี่จักรยานไปส่งเพื่อเก็บดอกไม้ที่ริมถนน ทางแยกวัดบ้านบ่อ ฉันกล่าวปฏิเสธทั้งสองเพราะถือว่าไม่ใช่ธุระของฉัน

บทบาทของโชคชัย

ฉันชื่อ โชคชัย ฉันเดินผ่านมาพบเพื่อนสามคน คือ วสันต์ สุดา และดวงใจ ปรีกษาปัญหา
กันอยู่ ฉันเข้าไปซักถามได้ความว่า ทั้งสามคนมีปัญหาไม่สามารถไปเก็บดอกไม้ที่ริมถนน ทางแยก
วัดบ้านบ่อได้ เนื่องจากไม่มีรถจักรยานที่จะขี่ไป จึงอาสาไปขอยืมรถกระบะสองตอนของพ่อและ
ให้พ่อขับไปส่ง และช่วยทั้งสามคนเก็บดอกไม้ด้วย

ที่มา: คู่มือ พัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ระดับมัธยมศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

เพลง ช่วยกันทำงาน

งานสิ่งใด งานสิ่งใด แม้ใครละเลยทิ้งปล่อย
มัวแต่คอย เฝ้าแต่คอย ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จรับรอง
จำไว้ทุกคนต้อง ทำงานเราต้องช่วยกัน
ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

ใบงานที่ 1

1. ถ้านักเรียนเป็นสุนิสา นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

---

2. นักเรียนคิดว่า สุนิสาปฏิบัติตนต่อเพื่อนเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

---

3. ถ้านักเรียนเป็นสุนิสา นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อเพื่อน

---

4. ถ้าหากสุนิสา ยังคงปฏิบัติตนเช่นนี้ต่อเพื่อนจะเกิดปัญหาอะไร

---

5. นักเรียนคิดว่าวสันต์และ โชคชัย ปฏิบัติตนต่อเพื่อน เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

---

6. ถ้าหากวสันต์และ โชคชัยยังคงปฏิบัติตนต่อเพื่อนเช่นนี้ต่อไป จะมีผลดีอย่างไรต่อเขาทั้งสอง

---

7. การแสดงบทบาทสมมติในครั้งนี้ ให้อธิบายและประโยชน์อะไรแก่นักเรียนบ้าง

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมของกลุ่มทดลอง

ครั้งที่ 7

ชื่อกิจกรรม	รู้จักสามัคคีพร้อมเพรียง
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ

การเสียดสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยความเต็มใจ เป็นการกระทำที่แสดงถึงการประสานประโยชน์ของส่วนรวม เพราะถ้าแต่ละคนต่างเห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่คนอื่นแล้ว ส่วนรวมก็จะเดือดร้อน ความสงบสุขก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ การทำงานใดๆ ไม่ว่างานหนักหรืองานเบา ถ้าเราได้ร่วมแรงร่วมใจกันงานก็จะสำเร็จเร็ว กิจกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวกับการเรียน ถ้าหากใช้หลักการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ทุกคนมีความเสียดสละพร้อมใจกันที่จะทำงานนั้นๆ งานก็จะสำเร็จได้เร็วเช่นกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจของชุมชน
2. เพื่อส่งเสริมนักเรียนรู้จักการให้และการเสียดสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของ

ส่วนรวม

เครื่องมือ - สื่อกิจกรรม

1. นิทาน เรื่องสั้น “ชวานาสองคน”
2. เพลง สามัคคีร่วมใจ
3. ใบความรู้ เรื่องซักกะเย่อเกวียน “ซักพระบาท”

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.1 ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน มีเรื่องใดบ้างที่ต้องใช้ความสามัคคี จึงจะประสบความสำเร็จ เช่น การแข่งขันกีฬาเป็นทีม การแข่งขันซักกะเย่อ การแข่งขันเรือยาวประจำปี การเกี่ยวข้าว เป็นต้น

1.2 ครูเล่านิทาน เรื่องสั้นชานาสองคนให้นักเรียนฟัง และถามนักเรียนว่าข้อคิดที่ได้รับจากนิทานเรื่องนี้คืออะไร

1.3 ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง สามัคคีร่วมใจพร้อมแสดงท่าประกอบเพลง และถามนักเรียนว่า รู้สึกและได้ข้อคิดอะไรเกี่ยวกับเพลงนี้บ้าง

1.4 ครูกล่าวชมเชยนักเรียนทุกคนที่กล้าแสดงออกและแสดงท่าประกอบได้สวยงาม พร้อมเปรียบเทียบ

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

2.1 ครูกล่าวถึงประเพณีพื้นบ้านเก่าแก่ของตำบลตะปอน อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรีที่มีมากกว่า 100 ปีแล้ว และถามนักเรียนว่าเคยไปร่วมประเพณีนี้หรือไม่

2.2 ครูแจกใบความรู้เรื่อง ชักคะเยอเกวียน “ชักพระบาท”

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแข่งขันชักคะเยอเกวียน “ชักพระบาท” เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะ สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติอย่างไร

3.2 นอกจากความสามัคคีแล้ว นักเรียนพบว่าชาวบ้านในชุมชนตะปอนเป็นอย่างไร จึงทำให้ประเพณีนี้ยังคงอยู่กับพวกเขาตลอด

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกันในครั้งนี้

4.2 นักเรียนร่วมกันเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

4.3 ครูสรุปเพิ่มเติมให้นักเรียนเห็นถึงการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยความเต็มใจ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการทำงานร่วมกัน และส่งผลให้ชุมชนตะปอน หรือสังคมอื่นๆ อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

4.4 ครูกล่าวชมเชยนักเรียนทุกคน พร้อมให้พวงกุญแจรูปกระต่าย สัญลักษณ์เมืองจันทบุรีเป็นที่ระลึก

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมปฏิบัติกิจกรรม
- สังเกตจากการร่วมอภิปราย ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น

นิทาน เรื่องสั้น

ชวานาสองคน

ในกาลครั้งหนึ่ง ชวานาสองคนต่างพยายามจะผ่านซึ่งกันและกันไป เลื้อยของเขาก็เลยเกี่ยวพันกัน คนหนึ่งก็ร้องขึ้นว่า“จงหลีกหนีทางให้เข้า” อีกคนหนึ่งก็ร้องขึ้นว่า“จงหลีกทางให้เข้า เพราะว่า ข้าต้องไปในเมืองให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้”

อีกคนหนึ่งก็พูดว่า “แก่นั่นแหละให้ทางเข้า เพราะว่า ข้าต้องกลับบ้านให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้”เขาทั้งสองเถียงกันอยู่เช่นนั้นเป็นเวลานาน ชวานาคนที่สามมาเห็นเข้าก็บอกว่า “ถ้าหากท่านทั้งสองเร่งรีบกันมากขนาดนั้น ถ้างั้นต่างคนต่างก็ให้ทางกันคนละหน่อยจะดีกว่า”

นิทานเรื่องนี้สอนว่า “ถ้าช่วยกันคนละไม้คนละมือ งานใหญ่ก็จะสำเร็จลงได้”

เพลง สามัคคีร่วมใจ

พวกเราจงชูมือขึ้นมา	แล้วตบพร้อมกัน
พวกเราจงชูมือขึ้นมา	แล้วตบอีกที
ตบอีกทีก็ดังได้ดี	เพราะว่าสามัคคี

มีคนเดียวก็นั่งไม่ดัง	เท่ากับช่วยกัน
พวกเราจงลุกขึ้นมายืน	แล้วเหยียบพร้อมกัน
พวกเราจงลุกขึ้นมายืน	แล้วเหยียบอีกที
เหยียบอีกทีก็ดังได้ดี	เพราะว่าสามัคคี

มีคนเดียวก็นั่งไม่ดัง	เท่ากับช่วยกัน
พวกเราจงตะโกนดังดัง	ออกมาด้วยกัน
พวกเราจงตะโกนดังดัง	ให้ได้อีกที
จะตะโกนยังงี้ก็ดัง	เพราะว่าสามัคคี

(ซ้ำ) มีคนเดียวก็นั่งไม่ดัง	เท่ากับช่วยกัน
พวกเราจงชูมือขึ้นมา	แล้วตบพร้อมกัน
พวกเราจงชูมือขึ้นมา	แล้วตบอีกที
ตบอีกทีก็ดังได้ดี	เพราะว่าสามัคคี

ใบความรู้

เรื่อง ชักกะเย่อกวียน “ชักพระบาท”

ทุกๆ ปีช่วงเทศกาลวันสงกรานต์ ที่วัดตะปอนใหญ่ ตำบลตะปอน อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี เทศบาลตำบลตะปอนร่วมกับชาวบ้านตำบลตะปอน ได้จัดงานประเพณีชักพระบาท ภายในงานมีการรดน้ำดำหัว ผู้สูงอายุและมีการแข่งขันการชักกะเย่อกวียน “ชักพระบาท” โดยมีม้วนผืนผ้าภาพเขียนรอยพระพุทธบาท อยู่ตรงกลาง (ประเพณีทั้งหมดนี้ไม่มีหลักฐานที่แท้จริงกับความเชื่อของชาวตำบลตะปอนกับประเพณีชักพระบาท แต่คาดว่าได้ดำเนินการมาทุกปี เป็นเวลา 108 ปี ผ้าพระบาทจำลองนั้นเป็นของ ชาวตำบลตะปอนมาหลายร้อยปี หมู่บ้านใดที่นำรอยพระพุทธบาทไปทำบุญเพื่อบูชา) หลังจากนั้นจึงขึ้นเกวียนที่ตกแต่งประดับประดาอย่างงดงาม แล้วทำการแห่ไปยังหมู่บ้านของตน โดยมีม้วนผืนผ้าพระบาทแล้วนำไปประดิษฐานบนเกวียน ซึ่งประกอบด้วยกลองอีก 1 ใบ จะไปทางไหนก็ช่วยกันลากจูงไปและตีกลองกันไปตลอดทาง หมู่บ้านใดจะนำไปทำบุญบูชาก็จะพากัน ไปทั้งหญิงและชายพร้อมทั้งลูกหลานเพื่อช่วยกัน ลากจูงเกวียนพระพุทธบาท ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า ไปรับพระ ซึ่งจะทำให้เกิดความสนุกสนาน เพราะว่าผู้ที่มารับพระนั้นต้องลากจูงเกวียนพระพุทธบาทกลับ ไปยังหมู่บ้านของตน ความเชื่อในการจัดพิธีกรรมนั้นถือเป็นพื้นฐานหนึ่งที่ชาวตะปอนยึดให้เป็นแบบแผนและขนบธรรมเนียมให้ประชาชนถือปฏิบัติสืบจวบจนปัจจุบัน ชาวบ้านที่ร่วมพิธีในพิธีกรรมนั้นต่างมีความศรัทธา ในผืนผ้าพระพุทธบาทว่าเมื่อทำการสักการะบูชาแล้วจะเกิดความเป็นสิริมงคลแก่ตนและครอบครัว นอกเหนือจากความสนุกสนานจากการชักกะเย่อกวียนแล้วยังเกิดประโยชน์ในการส่งเสริมความสามัคคีจากการร่วมแรงร่วมใจกันของคนในหมู่บ้าน อันส่งผลให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจกันประกอบกิจกรรมอันเป็นประโยชน์แก่หมู่บ้านต่อไป ด้วยความศรัทธาของชาวบ้านอันมีแก่ประเพณีชักพระบาทถือเป็นประเพณีที่สำคัญยิ่งที่จะต้องปฏิบัติในงานประจำปีของชาวบ้านตำบลตะปอน เมื่อมีจิตใจอันศรัทธาแก่ผ้าพระพุทธบาท ชาวบ้านจึงร่วมกันแข่งขันชักกะเย่อกวียน อันเป็นการเล่นอย่างหนึ่งในประเพณีชักพระบาทเหมือนเป็นการได้ออกกำลังกาย เป็นประเพณีที่ส่งเสริมให้คนในหมู่บ้าน เห็นความสำคัญของการมีจิตศรัทธาร่วมกันแสดงถึงความตั้งใจและความอดทน ซึ่งจะนำมาสู่ความสำเร็จ คือชัยชนะ แต่แฝงไปด้วยการรู้จักให้และเสียสละ ดังจะเห็นได้จากการให้ผ้าพระพุทธบาทไปยังหมู่บ้านอื่นๆ ต่อไป

ที่มา: วัดตะปอนใหญ่ อ.ขลุง จ.จันทบุรี

ภาพประกอบงานประเพณีพื้นบ้านของชาวตะปอน อ.ขลุง จ.จันทบุรี

ภาพประกอบงานประเพณีพื้นบ้านของชาวตะปอน อ.ขลุง จ.จันทบุรี

ชักกะเย่อกวียน “ชักพระบาท”

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวความคิดกิจกรรมนิยมของกลุ่มทดลอง

ครั้งที่ 8

ชื่อกิจกรรม	ปรับตัวดีใจมีสุข
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ ในแต่ละวันเราต้องพบปะพูดคุยกับคนจำนวนมาก และบางครั้งต้องมีการติดต่อสื่อสารกับคนแปลกหน้า จึงทำให้มนุษย์เราต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลต่างๆ นักเรียนเป็นบุคคลหนึ่งที่จะต้องมีการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับเพื่อนๆ ผู้ปกครอง ครู และคนอื่นๆ ในสังคม ดังนั้นจึงสมควรที่จะต้องมีการเรียนรู้ในเรื่องการปรับตัวที่ดี เพื่อจะได้อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นๆ ได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงลักษณะของการปรับตัวที่ดีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ในสังคมได้
2. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและรู้จักปรับตัว ตลอดจนสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

เครื่องมือ – สื่อกิจกรรม

1. นิทาน เรื่อง “ลูกหมีช่วยเพื่อน”
2. สถานการณ์ “ใครคือคนผิด”
3. ใบงานที่ 1
4. เกม อักษรไขว้
5. ใบสรุป ความหมายของสังคหวัตถุ 4

การดำเนินกิจกรรม**ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์**

1.1 ครูกล่าวทักทายพูดคุยเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองกับนักเรียน และตั้งคำถามว่า “เมื่อนักเรียนต้องมีการทำงานกลุ่มร่วมกับกลุ่มคนที่ไม่รู้จักนักเรียนจะมีวิธีการปรับตัวอย่างไร”

1.2 ครูเลือกผู้มาตัวอย่างคำตอบจากนักเรียน 2-3 คน

1.3 ครูกล่าวชมเชยนักเรียนและเพื่อนๆ ปรบมือแสดงความชื่นชม

1.4 ครูเล่า นิทาน เรื่อง “ลูกหมีช่วยเพื่อน” ให้นักเรียนฟัง และถามว่า ลักษณะการปรับตัวที่ดีต่อเพื่อนต้องทำอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

2.1 แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 3กลุ่มๆ ละเท่าๆ กันครูแจกสถานการณ์ “ใครคือคนผิด” พร้อมทำใบงานที่ 1

2.2 ครูแจกใบสรุป ความหมายของสังคหวัตถุ 4 และให้นักเรียนเล่นเกมอักษรไขว้

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 ทุกกลุ่มระดมสมอง แสดงเหตุผลที่มีต่อหลักสังคหวัตถุ 4 ในการปรับตัวกับเพื่อน และถามนักเรียนว่า

- ในการปฏิบัติตัวกับเพื่อนนักเรียนจะนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ได้อย่างไรบ้าง ยกตัวอย่างที่นักเรียนเคยปฏิบัติ

3.2 ให้นักเรียนเขียนคำขวัญหรือคติพจน์ของตนเองที่จะนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้เป็นแนวปฏิบัติให้เกิดค่านิยม

3.3 นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปราย เพื่อให้ได้แนวคิด เพื่อการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อให้ได้แนวคิดและปฏิบัติตน โดยไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่วางอำนาจข่มผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ ก็จะทำให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมถึงการอยู่รวมกันกับเพื่อนๆ ด้วย

ประเมินผล

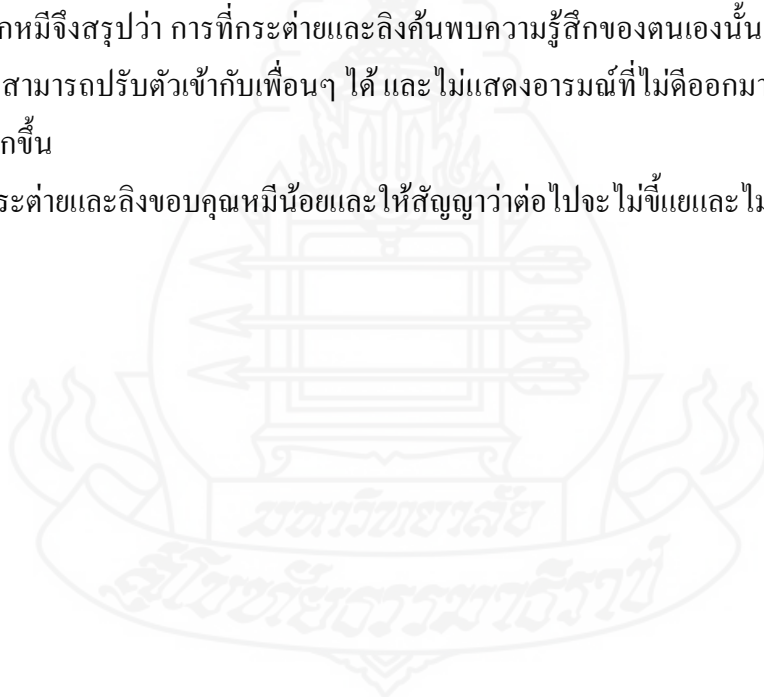
1. สังเกตจากการร่วมมือกันทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

นิทาน เรื่อง “ลูกหมีช่วยเพื่อน ”

เช้าวันนี้อากาศสดใส ลูกหมีออกมาเดินเล่นหน้าบ้าน เดินเล่นสักครู่หนึ่งก็พบกับเจ้ากระต่ายจอมขี้แย กำลังร้องไห้ผ่านมา ลูกหมีจึงถามว่า “กระต่ายเดินร้องไห้มาทำไมจะมีอะไรให้ลูกหมีช่วยไหม” ลูกหมีตอบด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม กระต่ายน้อยตอบว่า “เราไม่มีเพื่อนเลย ใครๆ ก็ไม่รักเรา พวกเราไปเล่นด้วย เขาก็วิ่งหนีกันหมด” ยังไม่ทันที่หมีน้อยจะตอบว่าอย่างไร เจ้าลิงจ๋อโมโหก็เดินหน้าตาขุ่นเหงิงผ่านมา พร้อมกับเกาหัวแกรกๆ บ่นว่า “โมโหจริงๆ จะเล่นฟุตบอลด้วยก็ไม่ให้เล่น” ลูกหมีได้ยินจึงบอกว่า “มานั่งคุยกันก่อน กระต่ายที่กำลังมีปัญหาเช่นเดียวกับลิง” แล้วลูกหมีก็พูดต่อว่า “การที่กระต่ายไม่มีเพื่อนเล่น เพราะกระต่ายเป็นคนขี้แย เพื่อนเล่นด้วยไม่ถูกใจก็ร้องไห้เพื่อนๆ จึงพากันไม่เล่นด้วย” กระต่ายยอมรับว่าเป็นความจริง ส่วนลิงนั้นลูกหมีให้สำรวจตนเองลิงจึงบอกว่า “สงสัยตัวเขาเป็นคนอารมณ์ไม่ดีอยู่เสมอๆ จ๋อโมโห โกรธง่าย เพื่อนๆ จึงไม่ชอบเล่นด้วยเช่นกัน”

ลูกหมีจึงสรุปว่า การที่กระต่ายและลิงค้นพบความรู้สึกของตนเองนั้นเป็นสิ่งที่ดี เพราะจะช่วยให้เขาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ ได้ และไม่แสดงอารมณ์ที่ไม่ดีออกมาอีกต่อไป จะมีเพื่อนที่รักเขามากขึ้น

กระต่ายและลิงขอบคุณหมีน้อยและให้สัญญาว่าต่อไปจะไม่ขี้แยและไม่โกรธใครง่ายๆ

สถานการณ์ “ใครคือคนผิด”

สถานการณ์ที่ 1

โยกับปอเป็นเพื่อนสนิทกัน เมื่อเปิดภาคเรียนใหม่ๆ โยได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าห้องและเป็นที่ไว้วางใจของครู โยมักจะออกคำสั่งให้เพื่อนๆ ทำสิ่งต่างๆ เสมอ โดยแสดงท่าทางวางอำนาจ ไม่ยอมฟังข้อเสนอนะของเพื่อนๆ แม้ปอที่เป็นเพื่อนสนิทกัน เพราะ โยถือว่าตนเองเป็นหัวหน้า มีอำนาจสั่งการและมีอำนาจเหนือผู้อื่น

สถานการณ์ที่ 2

นกดลกับนทีเป็นพี่น้องกัน นกดลเป็นพี่ นทีเป็นน้อง นกดลมักจะใช้อำนาจ ถือว่าตนเป็นที่ว่ากล่าวนทีหลายครั้งที่บิดามารดาไม่อยู่บ้าน นกดลจะออกคำสั่งให้นทีทำงานต่างๆ ทั้งที่เป็นหน้าที่ของนกดล แต่เวลาบิดามารดาอยู่บ้าน นกดลจะไม่ปฏิบัติตนกับนทีเช่นนี้เลย

สถานการณ์ที่ 3

คนัยและอุเทน เคยอยู่บ้านใกล้กันและเล่นด้วยกันเสมอในวัยเด็ก พอโตขึ้นอุเทนสอบเข้าเรียนต่อในวิทยาลัยเทคนิค เย็นวันหนึ่งเพื่อนๆ ในละแวกบ้านเดียวกัน ได้มาชวนคนัยไปเล่นฟุตบอลด้วยกัน คนัยจึงถามว่า มีใครไปเล่นด้วยบ้าง เพื่อนๆ บอกว่ามีอุเทน คนัยจึงตอบปฏิเสธ และบอกว่าไม่อยากเล่นกับเด็กเทคนิค

ที่มา: คู่มือ พัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ระดับมัธยมศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ 1

ให้นักเรียนตอบคำถามจากสถานการณ์ “ใครคือคนผิด” ต่อไปนี้

1. จากสถานการณ์ที่ 1 คนที่มีนิสัยไม่ดี คือ .....
 เขาปฏิบัติตัวอย่างไร .....
 การที่เขาประพฤติตัวเช่นนั้น ถ้านักเรียนเป็นเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร
 .....
 เขาปฏิบัติตัวเช่นนั้นความสัมพันธ์ระหว่างเขากับเพื่อนจะเป็นอย่างไร
 .....
 ถ้านักเรียนเป็นเขานักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไร
 .....
2. จากสถานการณ์ที่ 2 คนที่มีนิสัยไม่ดี คือ .....
 เขาปฏิบัติตัวอย่างไร .....
 การที่เขาประพฤติตัวเช่นนั้น เทียบกับ คำสุภาษิตว่าอย่างไร
 .....
3. จากสถานการณ์ที่ 3 คนที่มีนิสัยไม่ดี คือ .....
 เขาปฏิบัติตัวอย่างไร .....
 ถ้านักเรียนเป็นเขานักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไร
 .....
4. จากสถานการณ์ทั้ง 3 เรื่องนักเรียนได้แนวคิดการปฏิบัติตัวอย่างไรบ้าง
 .....
 .....
5. นักเรียนคิดว่าการปฏิบัติตัวต่อผู้อื่น ควรทำเช่นไรและนักเรียนเคยปฏิบัติต่อผู้อื่นบ้างหรือไม่
 .....
 .....

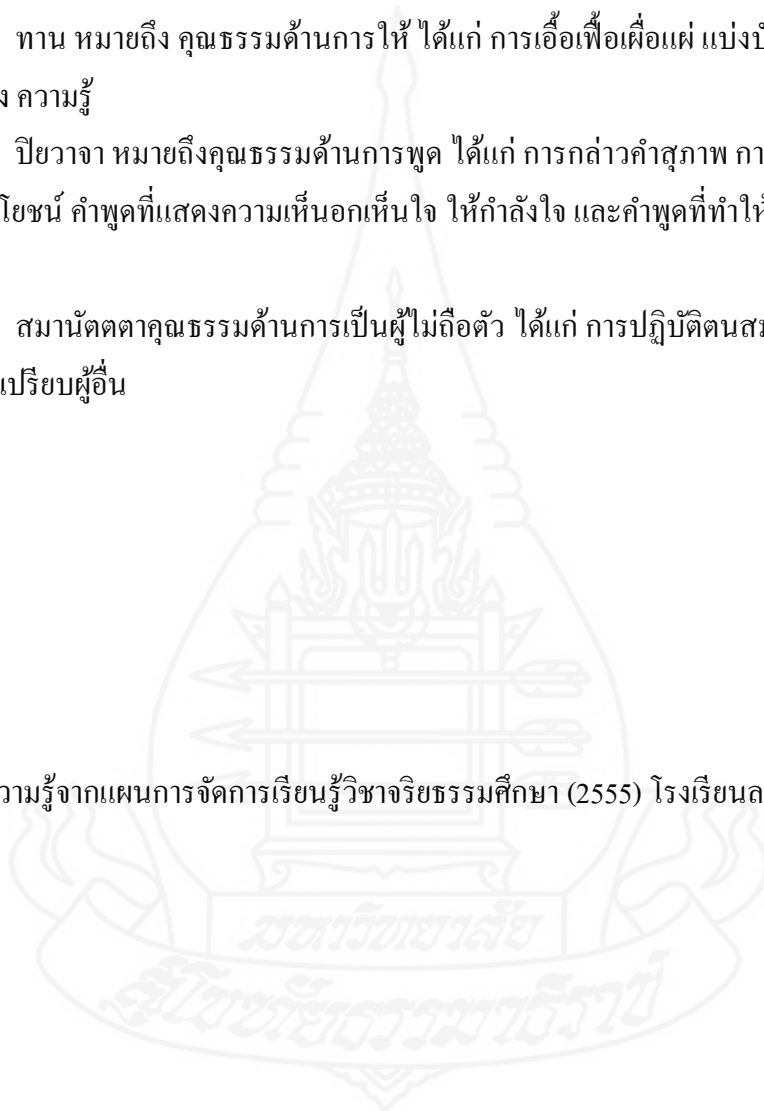

ใบสรุป ความหมายของสังคหัตถ์ 4

สังคหัตถ์ 4 หมายถึง ธรรมที่เป็นยึดเหนี่ยวจิตใจบุคคลในการอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วย
ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา

1. ทาน หมายถึง คุณธรรมด้านการให้ ได้แก่ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยเงิน สิ่งของ ความรู้
2. ปิยวาจา หมายถึงคุณธรรมด้านการพูด ได้แก่ การกล่าวคำสุภาพ การชี้แจงแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ คำพูดที่แสดงความเห็นอกเห็นใจ ให้กำลังใจ และคำพูดที่ทำให้เกิดความเข้าใจดีต่อกัน
3. สมานัตตตาคคุณธรรมด้านการเป็นผู้ไม่ถือตัว ได้แก่ การปฏิบัติตนสม่ำเสมอต่อบุคคลอื่นและไม่เอาเปรียบผู้อื่น

ที่มา: ใบความรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้วิชาจริยธรรมศึกษา (2555) โรงเรียนลาซาล กรุงเทพฯ

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวความคิดกิจกรรมนิยมของกลุ่มทดลอง

ครั้งที่ 9

ชื่อกิจกรรม	ผู้นำดี ผู้ตามสบาย
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ ความสามัคคีในหมู่คณะเป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นจะต้องมีในทุกๆ สังคม เพื่อให้สังคมนั้นๆ เกิดความสงบสุขหรือมีปัญหาที่น้อยที่สุด ความสามัคคีเป็นการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จสมประสงค์ โดยใช้กำลังความสามารถทั้งกำลังกาย กำลังความคิดเห็น กำลังความรู้ ร่วมกันปฏิบัติงานด้านความกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยไม่มีการทะเลาะวิวาทหรือแก่งแย่งกัน ดังคำกล่าวที่ว่า ความสามัคคีคือพลัง

วัตถุประสงค์

1. บอกความหมายของการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นในการทำงานร่วมกันได้
2. เพื่อให้นักเรียนทราบพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ขอมรับความคิดเห็น ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ขู่งงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

เครื่องมือ - สื่อกิจกรรม

1. เกม รหัสปรบมือ/เกม เกลียวเชือก
2. นิทานชาดกเรื่อง คุณสมบัติของผู้นำ/นิทานเรื่องสิงโตผู้ยิ่งใหญ่
3. ใบความรู้ นิทานความสามัคคี
4. บทบาทสมมติ เรื่องตกลงกันก่อนดีกว่า และเรื่องทำไมไม่ตกลงกันก่อน

การดำเนินกิจกรรม**ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์**

- 1.1 ครูสนทนาซักถามนักเรียนถึงความหมายของการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และวิธีการปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขพร้อมทั้งยกตัวอย่าง

1.2 ครูให้นักเรียนเล่นเกม รหัสปรบมือดังนี้

เมื่อผู้นำพูดว่า “กลมเกลียว” ให้นักเรียนทุกคนปรบมือที่บริเวณหน้าขาของตนเอง 2 ครั้ง เมื่อผู้นำพูดว่า “พร้อมเพรียง” ให้นักเรียนทุกคนปรบมือปกติ ระดับอก 2 ครั้ง เมื่อผู้นำพูดว่า “สามัคคี” ให้นักเรียนทุกคนชูมือขึ้นสูงๆ แล้วปรบมือ 2 ครั้ง

1.3 ครูให้นักเรียนเล่นเกม เกลียวเชือก โดยแบ่งกลุ่มเป็นคู่ เช่น 6-12 คน ให้กลุ่มจัดวงกลม จับคู่ที่อยู่ตรงหน้าเอามือซ้ายไปจับมือขวา เอามือขวาไปจับใครก็ได้ จนทุกคนมีมือประสานกันทั้งหมด จากนั้นให้ถอดมือออกเป็นรูปวงกลม โดยมือห้ามหลุด ออกจากกัน จะข้าม จะลอด จะอ้อม ได้หมด

1.4 ครูชมเชยและปรบมือให้นักเรียนทุกคนที่แสดงได้พร้อมเพรียง

1.5 ครูเล่านิทานชาดกเรื่อง คุณสมบัติของผู้นำและให้ตัวแทนกลุ่มออกมาแสดงนิทานเรื่องสิงโตผู้ยิ่งใหญ่

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

2.1 ให้นักเรียนเปรียบเทียบเกมทั้ง 2 นี้ว่าแตกต่างกัน หรือเหมือนกันอย่างไร พร้อมทั้งบอกข้อคิดที่ได้รับ

2.2 จากนิทานทั้ง 2 เรื่องนี้ให้นักเรียนสรุปถึงผลดีที่ได้รับจากผู้นำที่ดีเป็นอย่างไร ผลเสียที่ได้รับจากผู้นำที่ไม่ดีเป็นอย่างไร

2.3 ครูแจกใบความรู้ นิทานความสามัคคีและแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มเท่าๆ กัน แสดงบทบาทสมมติเรื่อง ตกลงกันก่อนดีกว่า และเรื่อง ทำไมไม่ตกลงกันก่อน

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

3.1 นักเรียนร่วมกัน วิเคราะห์ อภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละคร

3.2 วิเคราะห์ผลกระทบของการทำงานที่ขาดการกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นในการทำงานร่วมกันได้

3.3 ให้นักเรียนระดมสมองจากการร่วมกิจกรรมว่า จะปฏิบัติตนอย่างไรที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ยอมรับความคิดเห็น ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

4.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.2 นักเรียนเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมปฏิบัติกิจกรรมบทบาทสมมติ
2. สังเกตการร่วมอภิปราย การตอบคำถาม การแสดงออก

นิทานชาดก: คุณสมบัติของผู้นำ

ในสมัยหนึ่งพระพุทธเจ้าประทับอยู่วัดเชตะวันเมืองสาวัตถีทรงปรารภโอวาทของพระราชา ได้ตรัสอดีตนิทานมาสาธก ว่า...

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วพระโพธิสัตว์เกิดเป็นพระฤๅษีบำเพ็ญเพียรอยู่ในป่าหิมพานต์มี รากไม้และผลไม้เป็นอาหาร ในสมัยนั้นพระเจ้าพรหมทัตขึ้นครองราชสมบัติในเมืองพาราณสี พระองค์เป็นผู้รังเกียจความไม่ดีวันหนึ่งทรงดำริว่า “เราปกครองเมืองมานี้มีใครเดือนร้อนและ กล่าวโทษของเราหรือเปล่าหนอ” จึงทรงแสวงหาอยู่ทั้งในวังและนอกวังก็ไม่พบเห็นใครกล่าวโทษ พระองค์ทรงปลอมพระองค์ไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ก็ไม่พบเห็นจึงแวะเข้าไปในป่าหิมพานต์เข้าไป สนทนากับฤๅษีด้วยทำที่เป็นคนหลงทางฤๅษีได้ทำการต้อนรับด้วยผลไม้ปานานาชนิดพระราชา ปลอมได้เสวยผลไม้ป่ามีรสหวานอร่อยดีจึงถามถึงสาเหตุที่ทำให้ผลไม้มีรสหวานอร่อยดี ฤๅษีจึงทูล ว่า “ท่านผู้มีบุญเป็นเพราะพระราชาครองราชย์โดยธรรมเป็นแน่ ผลไม้จึงมีรสหวานอร่อยดี” พระราชาปลอมสงสัยจึงถามอีกว่า “ถ้าพระราชาไม่ครองราชย์โดยธรรมผลไม้จะมีรสชาติเป็นเช่นไรละพระคุณเจ้า” ฤๅษีตอบว่า “ผลไม้ก็จะมีรสขมฝาดหดรสชาติไม่อร่อยละโยม” พระราชาปลอม สนทนาเสร็จแล้วก็อำลาฤๅษีกลับคืนเมืองไปทรงทำการทดลองคำพูดของพระฤๅษีด้วยการไม่ ประพฤติปฏิบัติธรรมเป็นปีแล้วกลับไปหาฤๅษีอีกฤๅษีก็ทำการต้อนรับด้วยผลไม้ พอผลไม้เข้าปาก เท่านั้นก็ต้องถ่มทิ้งไปเพราะผลไม้มีรสขมฝาด ฤๅษีจึงแสดงธรรมว่า “โยม..คงเป็นเพราะพระราชา ไม่ครองราชย์โดยธรรมแน่เลย ธรรมคาฝูงโคว่ายข้ามแม่น้ำจำฝูงว่ายคคฝูงโคก็ว่ายคคตามกันไป เหมือนหม่อมมนุษย์ถ้าผู้นำมนุษย์ประพฤติไม่เป็นธรรมประชาชนก็ประพฤติไม่เป็นธรรมเช่นเดียวกัน พระราชาผู้ไม่ตั้งอยู่ในธรรมทวยราษฎร์ก็เป็นทุกข์ทั่วกันถ้าจำฝูงโคว่ายน้ำตรงฝูงโคก็ว่ายตรง เช่นกัน เหมือนหม่อมมนุษย์ถ้าผู้นำประพฤติเป็นธรรมประชาชนก็ต้องประพฤติเป็นธรรมเช่นกัน พระราชาผู้ตั้งอยู่ในธรรมทวยราษฎร์ก็อยู่ร่มเย็นเช่นกัน” พระราชาสดับธรรมของพระฤๅษีแล้วจึง แสดงพระองค์เป็นพระราชาให้พระฤๅษีทราบไว้ว่าฤๅษีแล้วกลับคืนเมืองประพฤติตั้งตนอยู่ใน ทศพิธราชธรรมเช่นเดิมทำให้สรรพสิ่งทั้งปวงกลับเป็นปกติตามเดิม

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า: ผู้นำที่ดีต้องเป็นตัวอย่างและที่พึ่งของประชาชนได้และเป็นไปเพื่อความ สงบสุขของประชาชน

นิทาน “สิงโตผู้ยิ่งใหญ่”

เบรียงๆ ครืนๆ ชู่ ... “น้ำป่ามาแล้ว” เจ้ากระต่ายวิ่งไปพลาจ ร้องตะโกนเสียงดัง พวกสัตว์ทั้งหลายได้ฟังจึงชวนกันไปหาสิงโตให้ช่วยเหลือ สิงโตพูดด้วยเสียงอันดังว่า “เจ้าจงฟังข้าผู้ยิ่งใหญ่แห่งป่านี้ จงขึ้นไปบนภูเขาแล้วพวกเจ้าจะปลอดภัย” “บนภูเขาจะมีอาหารเพียงพอสำหรับพวกเรา หรือเพราะกว่าน้ำจะลดก็เป็นเวลาถึง 3 เดือน” กวางพูดด้วยความวิตกกังวล “จริงซี บ้านของพวกเรา ก็ต้องถูกน้ำท่วมเสียหายหมด” กระต่ายพูดขึ้นบ้าง “เมื่อน้ำลด พวกเราก็ต้องสร้างที่อยู่ใหม่เช่นนี้ เรื่อยๆ ไปหรือ” เจ้าหนูพูดเสริม

สิงโตตะโกนก้องป่า “พวกเจ้านี้เรื่องมากจริงๆ ถ้าไม่ตามเราไปก็จงตายอยู่ที่นี้” สัตว์ทุกตัวเงียบไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ต่างก็ทำตามคำสั่งของเจ้าสิงโต เวลาผ่านไปขณะที่เจ้าสิงโตบาดเจ็บอยู่นั้น น้ำป่าได้ไหลมาอย่างแรง พวกสัตว์ทั้งหลายต่างก็ตกใจกลัวพากันหนีเอาตัวรอด เจ้าสิงโตต้องตะเกียกตะกายหนีน้ำจนพันทภัย มันนึกคิดได้ว่า ถ้าเราจะต้องหนีน้ำอยู่อย่างนี้ เมื่อแก่เฒ่าเราคงจะไม่มีแรงพอน้ำนี้ได้ ขนาดบาดเจ็บแค่นี้ยังเอาตัวแทบไม่รอด ถ้าเราฟังความคิดของสัตว์เหล่านี้เสียแต่แรกคงไม่ลำบากถึงเพียงนี้

คิดได้ดังนั้น เจ้าสิงโตก็เรียกสัตว์มาประชุม ต่างออกความคิดเห็นว่า ควรสร้างเขื่อนกั้นน้ำจะได้ไม่ต้องหนีน้ำกันทุกปี เจ้าสิงโตจึงพูดว่า “จะมัวช้าอยู่ทำไม มาสร้างเขื่อนกั้นน้ำกันดีกว่า” จากนั้นมาสัตว์ทุกตัวก็ได้รับความสุขสบายทั่วกันตลอดไป

ใบความรู้ นิทานความสามัคคี

ความสามัคคี หมายถึง ความร่วมมือ และรู้จักสามัคคี คือ การที่บุคคลสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ ให้ความร่วมมือ และเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันปฏิบัติหน้าที่หรือการงาน โดยพร้อมเพรียงกัน ถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

พฤติกรรมของความสามัคคี ได้แก่

1. ปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้
2. รู้จักทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
3. มีความรักใคร่ปรองดอง ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
4. รับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
5. มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้
6. เป็นผู้ประสานความสามัคคีในกลุ่ม
7. รู้จักแบ่งงาน แบ่งหน้าที่ให้สมาชิกทำตามความสามารถ

ความสามัคคี เป็นการแสดงออกความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันร่วมมือกันกระทำกิจการให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

สุรรัตน์ พันธุ์ดี. การศึกษาจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา. (2529). หน้า 15. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2529). วิเคราะห์จริยธรรมในหนังสืออ่านนอกเวลาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. หน้า 36.

บทบาทสมมติ เรื่องตกลงกันก่อนดีกว่า

ครูรุ่ง กล่าวกับนักเรียนห้อง ม. 2/2 ในชั่วโมงโฮมรูมว่า ในงาน เวที คนกล้า ...ตลาดนัดคนเก่ง เป็นงานนิทรรศการทางวิชาการของโรงเรียนปีนี้ ห้องของเราได้รับมอบหมายให้ขายอาหาร 1 อย่าง จะเป็นอะไรก็ได้ แต่ครูรุ่งขอให้นักเรียนประชุมปรึกษากันว่าจะขายอะไร จะซื้อของได้จากที่ไหน ใครจะเป็นคนไปซื้อและจะต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรบ้าง ให้จดบันทึกให้ครุทราบด้วย เพื่อนำเข้าที่ประชุมครูชั้น ม.2 ต่อไป จากนั้นครูรุ่งก็เดินออกจากห้องเรียนไป ปล่อยให้ นักเรียนปรึกษากันเอง

กมลซึ่งเป็นหัวหน้าห้องกล่าวว่า ก่อนที่จะประชุม ควรตกลงกันก่อนว่าจะให้ใครเป็นผู้ดำเนินการประชุม กมลบอกว่าใครเป็นก็ได้ไม่จำเป็นต้องเป็นเขาเสมอไป อย่างไรก็ตามในครั้งนี้นักมลเลือกรัชนี่เป็นเลขาคอยจดบันทึกการประชุม และบอกให้เพื่อนๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็น โดยกำหนดว่าจะต้องพูดทีละคน ก่อนพูดให้ยกมือขออนุญาต ในที่สุดที่ประชุมมีมติให้ขายลูกชิ้นทอด โดยให้สมาชิกอาสาสมัครว่า ใครจะไปสืบราคา และซื้อของ และให้กำหนดว่าใครจะทำหน้าที่อะไรในการขายของ ส่วนอุปกรณ์ต่างๆ นั้นให้กลับไปสำรวจที่บ้านว่า จะสามารถนำมาใช้ได้หรือไม่ แล้วนำมาเสนอให้เพื่อนๆ ฟังในวันรุ่งขึ้น

บทบาทของครูรุ่ง

ฉันชื่อ รุ่ง เป็นครูที่ปรึกษาห้อง ม.2/2 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในชั่วโมงโฮมรูม เมื่อเช้านี้ ฉันเข้ามาชี้แจงให้นักเรียนตกลงปรึกษากันว่า จะขายอาหารอะไรในงาน เวที คนกล้า ...ตลาดนัดคนเก่ง ปีนี้ จะซื้อของได้จากที่ไหน และแบ่งหน้าที่กัน เช่น หน้าที่ซื้อของ เตรียมอุปกรณ์ หน้าที่ประกอบอาหาร และหน้าที่อื่นๆ แล้วให้จดบันทึกไว้ แล้วฉันก็เดินออกจากห้องไป

บทบาทของกมล

ฉันชื่อ กมล เป็นหัวหน้าห้อง ม.2/2 ฉันพูดว่า “ก่อนที่จะประชุมผมคิดว่า เราควรตกลงกันก่อนว่า จะให้ใครเป็นผู้ดำเนินการประชุมดีไหมครับ” เมื่อเพื่อนๆ บอกว่า ฉันเป็นหัวหน้าห้องควรเป็นผู้ดำเนินการประชุม ฉันจึงบอกเพื่อนๆ ว่า ไม่จำเป็นต้องเป็นฉันเสมอไป แต่ก็ทำให้ฉันมั่นใจขึ้น ฉันพูดว่า “ก่อนอื่นผมขอเลือกรัชนี่เป็นเลขาคอยจดบันทึกการประชุม” ฉันบอกให้เพื่อนๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็น “เพื่อนๆ คิดว่า เราควรขายอะไรในงานเวที คนกล้า ...ตลาดนัดคนเก่ง ปีนี้ ดีครับ” ฉันพูดต่อไปว่า “เอาอย่างนี้นะครับ ใครจะพูดต้องยกมือขออนุญาต ขอให้พูดทีละคน

อย่าพูดแข่งกัน หรือขัดจังหวะเพื่อน อย่าแซวกันด้วย ตกลงตามนี้นะครับ” ฉันพยายามเรียกสมาชิกที่ยังไม่ได้พูด และสรุป เมื่อเขาพูดจบ สุดท้ายให้สมาชิกลงมติโดยการยกมือตัดสินตามเสียงข้างมาก

บทบาทของมนัส

ฉันชื่อ มนัส เป็นนักเรียนห้อง ม.2/2 ฉันชอบแสดงความคิดเห็น ฉันเสนอให้กมลเป็นผู้ดำเนินการประชุม ฉันยกมือเมื่อกมลอนุญาต ฉันจึงพูดว่า “ผมว่าเราน่าจะขายข้าวโพดปิ้งนะ ผมเห็นคนข้างบ้านขายในงานวัดได้กำไรดีด้วย” เมื่อนิภาพรเสนอความคิดเห็น ฉันรอให้นิภาพรพูดจบก่อนแล้วจึงยืนยันความคิดเห็น

บทบาทของนิภาพร

ฉันชื่อ นิภาพร เป็นนักเรียนห้อง ม.2/2 ฉันเป็นคนพูดเก่งและยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนที่แตกต่างจากฉัน ฉันเลือกกมลเป็นผู้ดำเนินการประชุม ฉันรอให้มนัสพูดจบก่อน จึงขออนุญาตกมลและพูดว่า “ฉันเสนอให้ขายลูกชิ้นทอด เพราะเป็นที่นิยมของคนทั่วไป มีให้เลือกหลายอย่าง กินง่าย แล้วยังอร่อยด้วย” ฉันเสนอให้เพื่อนๆ ไปสืบราคาแล้วนำมาเสนอในวันรุ่งขึ้น

บทบาทของอมรรัตน์

ฉันชื่ออมรรัตน์ เป็นนักเรียนห้อง ม.2/2 ฉันเป็นคนชอบพูด ฉันสนับสนุนความคิดของมนัสและนิภาพร ที่เลือกกมลเป็นผู้ดำเนินการประชุม ฉันรอให้กมลอนุญาตจึงเสนอความคิดเห็น ฉันเสนอว่า “เราน่าจะขายข้าวเกรียบปากหม้อนะ” และเสนอว่า ฉันสามารถยืมอุปกรณ์ต่างๆ ได้

บทบาทของรัชณี

ฉันชื่อรัชณี เป็นนักเรียนห้อง ม.2/2 เมื่อกมลเลือกฉัน เป็นเลขา คอยจดบันทึกการประชุม ฉันเต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างดี ฉันพูดว่า “ที่เพื่อนๆ เสนอมาก็น่าสนใจทั้งนั้น” ฉันสนับสนุนความคิดของนิภาพร

ที่มา: คู่มือ พัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ระดับมัธยมศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

บทบาทสมมติ เรื่องทำไมไม่ตกลงกันก่อน

ครูรุ่ง กล่าวกับนักเรียนห้อง ม. 2/2 ในช่วงโมงโฮมรูมว่า ในงาน เวที คนกล้า ...ตลาดนัดคนเก่ง เป็นงานนิทรรศการทางวิชาการของโรงเรียนปีนี้ ห้องของเราได้รับมอบหมายให้ขายอาหาร 1 อย่าง จะเป็นอะไรก็ได้ แต่ครูรุ่งขอให้นักเรียนประชุมปรึกษากันว่าจะขายอะไร จะซื้อของได้จากที่ไหน ใครจะเป็นคนไปซื้อและจะต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรบ้าง ให้จดบันทึกให้ครุทราบด้วย เพื่อนำเข้าที่ประชุมครูชั้น ม.2 ต่อไป จากนั้นครูรุ่งก็เดินออกจากห้องเรียนไป ปล่อยให้ นักเรียนปรึกษากันเอง

ในตอนแรกยังไม่มีใครเสนออะไร ทุกคนตื่นเต้นที่จะได้ขายอาหาร บ้างก็จับกันเป็นคู่ บ้างก็จับกันเป็นกลุ่ม วิพากษ์วิจารณ์ไปต่างๆ นานา ต่างพากันลืมคำสั่งสอนของครูรุ่งเสียสิ้น กมลซึ่งเป็นหัวหน้าห้องจึงเริ่มดำเนินการประชุม คนที่เสนอความคิดเห็นมีเพียงไม่กี่คน ส่วนมากเป็นคนเดิมๆ ได้แก่ มนต์ อมรรัตน์ นิภาพร และรัชนิ ทุกคนต่างเสนอความคิดเห็นของตนเอง ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น จึงเกิดการพูดแข่งกัน แย่งกันพูด และขัดจังหวะกันตลอดเวลา ทำให้มีเสียงอื้ออึงไปชั่วขณะ กมลไม่รู้จะทำอย่างไร จึงปล่อยให้เพื่อนๆ แย่งกันพูด โดยไม่จัดการใดๆ ทั้งสิ้น รัชนิทนไม่ได้จึงออกไปบอกครูรุ่ง

บทบาทของครูรุ่ง

ฉันชื่อ รุ่ง เป็นครูที่ปรึกษาห้อง ม.2/2 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในช่วงโมงโฮมรูม เมื่อเช้านี้ ฉันเข้ามาชี้แจงให้นักเรียนตกลงปรึกษากันว่า จะขายอาหารอะไรในงาน เวที คนกล้า ...ตลาดนัดคนเก่ง ปีนี้ จะซื้อของได้จากที่ไหน ใครจะไปซื้อ และต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรบ้าง แล้วให้จดบันทึกไว้ แล้วฉันก็เดินออกจากห้องไป

บทบาทของกมล

ฉันชื่อ กมล เป็นหัวหน้าห้อง ม.2/2 ฉันเป็นคนพูดไม่เก่ง เมื่อเพื่อนๆ ไม่แสดงความคิดเห็นในตอนแรก ฉันในฐานะหัวหน้าห้องจึงเริ่มดำเนินการประชุม ฉันพูดว่า “มีใครจะเสนอความคิดเห็น เรื่องขายอาหารอย่างไรบ้าง” พอทุกคนแย่งกันพูด ฉันก็ได้แต่มองคนโน้นทีมองคนนี่ที บางครั้งฉันก็ห้ามเพื่อนๆ ไม่ให้ส่งเสียงดัง แต่ก็ไม่มีใครฟัง

บทบาทของมนัส

ฉันทชื่อ มนัส เป็นนักเรียนห้อง ม.2/2 ฉันทชอบแสดงความคิดเห็น เมื่อเริ่มการประชุม ฉันทพูดว่า “ผมว่าเราน่าจะขายข้าวโพดปิ้งนะ ผมเห็นคนข้างบ้านขายในงานวัด ขายดีจริงๆ เลย พวกเราตั้งหลายคนช่วยกันปิ้งสนุกดี” พอนิภาพรพูด ฉันทก็พูดว่า “ไม่เห็นเข้าท่าเลย หน้าจะเป็นลูกชิ้นอยู่แล้ว ขายข้าวโพดปิ้งดีกว่า ถ้าไรดีด้วย” ไม่ว่าใครจะเสนออะไร ฉันทก็จะพูดว่า “ขายข้าวโพดปิ้งดีกว่า”

บทบาทของนิภาพร

ฉันทชื่อ นิภาพร เป็นนักเรียนห้อง ม.2/2 ฉันทเป็นคนพูดเก่ง ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ฉันทพูดว่า “เราน่าจะขายลูกชิ้นทอดนะ อร่อยดี มีให้เลือกตั้งหลายอย่าง กินก็ง่ายด้วย” พอมนัสพูดแซงขึ้นมา ฉันทจึงลุกขึ้นยืนและพูดว่า “ลูกชิ้นทอดดีกว่า”

บทบาทของอมรรัตน์

ฉันทชื่ออมรรัตน์ เป็นนักเรียนห้อง ม.2/2 ฉันทเป็นคนชอบพูด และพูดว่า “ฉันทเสนอให้ขายข้าวเกรียบปากหม้อ ฉันทว่า น่ากินกว่าข้าวโพดปิ้ง แล้วก็ลูกชิ้นตั้งเยอะ” พอมนัสเถียงกับนิภาพร ฉันทจึงโกรธและตะโกนเสียงดัง ให้คนทั้งสองหยุดเถียงกัน

บทบาทของรัชณี

ฉันทชื่อรัชณี เป็นนักเรียนห้อง ม.2/2 ฉันทเห็นด้วยกับความคิดของนิภาพร ฉันทห้ามเพื่อนๆไม่ให้เถียงกันด้วยน้ำเสียงที่แสดงความรำคาญ แล้วฉันทจึงลุกไปบอกครูรู้

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมของกลุ่มทดลอง

ครั้งที่ 10

ชื่อกิจกรรม	ปัจฉิมนิเทศ
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ/วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ

พฤติกรรมการณ์ไม่มีความสามัคคีทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านรวมพลังสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว ด้านความเต็มใจรับผิดชอบต่อส่วนรวม และด้านความรักในหมู่คณะ ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยการใชชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม โดยให้การเสริมแรงและตัวแบบทางสังคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมและสรุปพฤติกรรมการณ์มีความสามัคคี
2. เพื่อประเมินผลการร่วมกิจกรรม
3. เพื่อให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ให้เกิดผลในชีวิตจริง

เครื่องมือ / สื่อกิจกรรม

1. แบบประเมินชุดกิจกรรมแนะแนว
2. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมความสามัคคี
3. แบบสังเกตพฤติกรรม
4. รางวัด

การดำเนินกิจกรรม

1. ครูสนทนาซักถามสมาชิกถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมที่ผ่านมา
2. สุ่มถามนักเรียน 4-5 คน ออกมาอภิปรายแสดงความรู้สึก
3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมความสามัคคีหลังเรียน (posttest)
4. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดกิจกรรมแนะแนว

5. ครูกล่าวชมเชยและขอบคุณนักเรียนที่ตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แจกของที่ระลึก และปิดกิจกรรมด้วยเพลงสามัคคีชุมนุม

ประเมินผล

- ตรวจสอบประเมิน

ภาคผนวก จ

ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีแบบปกติ

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติของกลุ่มควบคุม

ครั้งที่ 1

ชื่อกิจกรรม	ปฐมนิเทศ
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ การปฐมนิเทศเป็นการทำความเข้าใจ และสร้างข้อตกลงระหว่างครูกับนักเรียนเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน สร้างความคุ้นเคยและสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ทำให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมและปฏิบัติตามข้อตกลงขั้นตอนต่าง ๆ ของการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง
2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรม
3. เพื่อนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่องความสามัคคี

เครื่องมือ / สื่อกิจกรรม

1. ใบความรู้
2. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมความสามัคคี

การดำเนินกิจกรรม

1. ครูแนะนำตนเอง นักเรียนแนะนำตนเองและร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมความสามัคคี
2. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมความสามัคคี (Pretest)
3. ครูสรุปถึงการเข้าร่วมกิจกรรมว่า ทุกครั้งที่ทำกิจกรรมร่วมกัน นักเรียนทุกคนต้องรู้จักคุ้นเคยกันเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

ประเมินผล

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- การแสดงความคิดเห็น

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติของกลุ่มควบคุม

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม	สร้างความเป็นหนึ่งเดียว
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ

การทำงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จต้องอาศัยความสามัคคี โดยทุกคนต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ร่วมมือ ร่วมใจในการทำกิจกรรม หากไม่ร่วมมือกันจะไม่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการเรียนหรือการทำกิจกรรมนั้นๆ ในการร่วมมือเป็นหนึ่งเดียวกัน ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบ มีน้ำใจ ไม่เกี่ยงงานกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และช่วยกันแก้ปัญหาให้หมดไป

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนบอกความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์และโทษของความสามัคคีได้
2. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม มีน้ำใจและความรับผิดชอบ

เครื่องมือ - สื่อกิจกรรม

1. สารคดี BBC เรื่อง ความสามัคคีของมด <http://latcoud.com/stories/30555>
2. นิทาน เรื่อง นกกระเจาบแตกความสามัคคี

การดำเนินกิจกรรม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มกลุ่มละ 5 คน และร่วมกันบอกความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์และโทษของความสามัคคี
2. ให้นักเรียนดู YouTube เรื่องการโฆษณาความสามัคคี สารคดี BBC เรื่องความสามัคคีของมดและนิทาน เรื่อง นกกระเจาบแตกความสามัคคีและร่วมกันแสดงความคิดเห็น
3. สรุปลักษณะพฤติกรรมการทำงานของมดและการสื่อสารของมด ความสามัคคีและการแตกความสามัคคีของนกกระเจาบ และสรุปการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ร่วมมือเป็นหนึ่งเดียว ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เห็นคุณค่า ประโยชน์ของพลังความสามัคคี

ประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรม
2. แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติของกลุ่มควบคุม

ครั้งที่ 3

ชื่อกิจกรรม	ร่วมแรง ร่วมใจเป็นหนึ่งเดียว
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ

การอยู่ร่วมกันที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกัน มีความรักใคร่กลมเกลียว ราบรื่น และมีความสุข จำเป็นต้องอาศัยความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งด้านกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
2. เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน
3. เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และแก้ปัญหาได้

เครื่องมือ - สื่อกิจกรรม

1. ใบความรู้
2. ใบงาน

การดำเนินกิจกรรม

1. ให้นักเรียนร่วมกันสนทนาถึงความรับผิดชอบของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในชั้นเรียน พร้อมช่วยกันคิดแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
2. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ กรณีศึกษา เรื่องร่วมแรง ร่วมใจเป็นหนึ่งเดียวพร้อมตอบคำถามในใบความรู้และร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายร่วมกันถึงผลดี ผลเสีย ของการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
3. นักเรียนร่วมกันสรุปผลของการอภิปรายว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้างจากกิจกรรมนี้

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติของกลุ่มควบคุม

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม	ความคิดเห็นเดียวกัน
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ

ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นควรแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และมีหลักในการทำงานที่ชัดเจน ควรได้รับความร่วมมือ ร่วมใจกันอย่างเต็มที่ เต็มความสามารถเพื่อให้งานบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และประสบความสำเร็จ ถึงแม้ว่าบางครั้งจะเกิดความขัดแย้งในการทำงาน ก็ควรยอมรับความคิดเห็นและความสำคัญของผู้อื่นด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนร่วมมือในการทำกิจกรรมกับสมาชิกในกลุ่ม

เครื่องมือ - สื่อกิจกรรม

1. นิทาน กระรอกเจาะมะพร้าว

การดำเนินกิจกรรม

1. ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมต่างๆ ของห้องเรียนและของโรงเรียน เช่น การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมนักเรียน การแสดงความคิดเห็นผ่านกล่องรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

2. ครูให้นักเรียนอ่านนิทาน เรื่อง กระรอกเจาะมะพร้าว

3. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกันถึงข้อดี ข้อเสีย และประโยชน์ที่ได้รับ

4. ครูสรุปเพิ่มเติมถึงผลดีที่เกิดจากการร่วมแสดงความคิดเห็น ผลเสียที่เกิดขึ้นจากการขาดความสามัคคี การไม่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ของส่วนรวม

ประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมการแสดงความคิดเห็น

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติของกลุ่มควบคุม

ครั้งที่ 5

ชื่อกิจกรรม	สามัคคีคือพลังตั้งข้างสาร
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ

บทเรียนในประวัติศาสตร์ไทย มีให้เห็นเป็นตัวอย่างอันสะท้อนถึงผลดีของความสามัคคี และผลเสียของความแตกแยกในหมู่คณะ ไทยเสียดูกรยุชยาครั้งที่ 2 ให้แก่พม่าก็เพราะคนไทยแตกความสามัคคีกัน ขาดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ในที่สุดก็พ่ายแพ้แก่พม่า ในทำนองเดียวกัน ไทยชนะศึกพม่าดังเช่นพระเจ้าตากสินมหาราชกอบกู้อิสรภาพคืนมา ก็เพราะคนไทยมีความสามัคคีกัน ทุกคนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม พร้อมใจกันต่อสู้เพื่อประเทศชาติ แสดงถึงผลของความสามัคคีนั่นเอง

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือการกระทำของบุคคล ที่แสดงถึงความสามัคคีกลมเกลียวได้
2. นักเรียนแสดงออกถึงพฤติกรรมการประสานประโยชน์ของส่วนรวมได้
3. นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

เครื่องมือ - สื่อกิจกรรม

1. ใบงานที่ 1
2. เรื่องย่อละคร ตากสินมหาราช

การดำเนินกิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงการเสียสละสิ่งของหรือความสุขส่วนตัว ความสุขส่วนรวม เพื่อให้คนอื่นได้รับความสุข
2. ครูแจกเอกสารเรื่องย่อละคร “ตากสินมหาราช” พร้อมเปิดเพลง “เจ้าตาก” จากยูทูบ
3. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อละครเรื่อง “ตากสินมหาราช”
4. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 5 คน แล้วทำใบงานที่ 1

5. ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายและแสดงความคิดเห็นตามประเด็นในใบงานที่ 1
6. ครูสรุปเพิ่มเติมถึงข้อดี ข้อเสีย และประโยชน์ที่ได้รับจากการเสียดสีเพื่อส่วนรวม

ประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมการแสดงความคิดเห็น

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติของกลุ่มควบคุม

ครั้งที่ 6

ชื่อกิจกรรม	ใครจะช่วยฉันได้
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ

การอยู่ร่วมกันที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกัน มีความราบรื่นและมีความสุข จำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกทุกคนทั้งด้านกำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญา นอกจากนี้ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมก็สำคัญ ถ้าหมู่คณะใดปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ เต็มความสามารถ ไม่ละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ความสำคัญกับการทำงานของหมู่คณะมากกว่างานส่วนตัว งานนั้นก็จะประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนบอกถึงความสำคัญของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้
2. นักเรียนแสดงออกถึงพฤติกรรมมารับผิดชอบต่องานส่วนรวมที่ได้รับมอบหมายอย่าง

เต็มความสามารถได้

เครื่องมือ - สื่อกิจกรรม

3. แผ่นพับสถานการณ์
4. ใบความรู้ บทบาทสมมติ เรื่อง ใครจะช่วยฉันได้
5. ใบงานที่ 1

การดำเนินกิจกรรม

1. ครูร่วมสนทนากับนักเรียนถึงความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและถามนักเรียนว่านักเรียนเคยช่วยเหลือใครบ้าง ช่วยเหลือเรื่องอะไรและมีความรู้สึกอย่างไร

2. ครูแจกแผ่นพับ ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้

สถานการณ์ที่ 1 นักเรียนเป็นผู้เรียนวิชาคณิตศาสตร์เก่งมาก เมื่อเพื่อนคนหนึ่งซึ่งสอบวิชาคณิตศาสตร์ไม่ผ่านหลายครั้ง ขอร้องให้นักเรียนช่วยติวให้ แต่นักเรียนยังทำการบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะอย่างไร

สถานการณ์ที่ 2 ขณะที่นักเรียนเดินตามหลังเพื่อนไปยังห้องเรียนของนักเรียน เมื่อเดินขึ้นบันได เพื่อนคนนั้นลื่นล้มลง นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนคนนั้นอย่างไร

สถานการณ์ที่ 3 วันหนึ่ง ขณะที่นักเรียนและเพื่อนๆ ช่วยกันจัดพานดอกไม้และรูปเทียน เพื่อให้ครูเสร็จแล้ว เพื่อนคนหนึ่งจะนำพานดอกไม้ที่จัดเสร็จไปวางไว้บนโต๊ะ บังเอิญไปสะดุดเท้าเพื่อนอีกคนหนึ่งล้มลงทำให้พานดอกไม้เบี๋ยวเสียรูปทรง เพื่อนๆ ต่างพากันกล่าวตำหนิเพื่อนคนนั้น จนเพื่อนคนนั้นนั่งเศร้า แสดงสีหน้าไม่สบายใจอย่างเห็นได้ชัดที่ทำให้พานดอกไม้เสียหาย โดยไม่ได้เจตนา นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนคนนั้นอย่างไร

3. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง ใครจะช่วยฉันได้

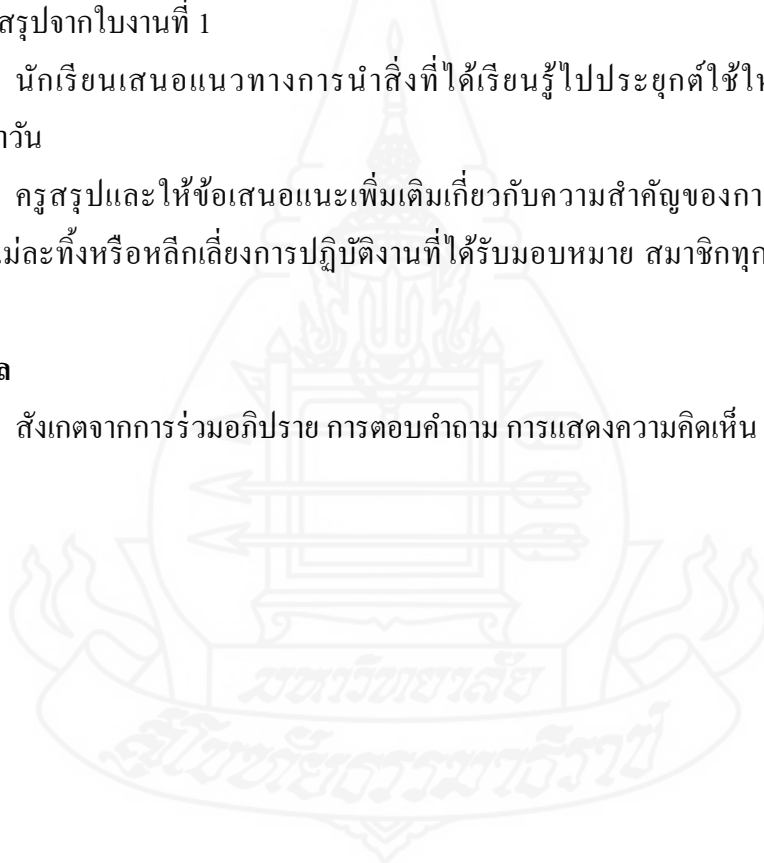
4. แบ่งกลุ่มนักเรียนร่วมกัน วิเคราะห์ อภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละคร และหาข้อสรุปจากใบงานที่ 1

5. นักเรียนเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

6. ครูสรุปและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญของการรับผิดชอบต่องานส่วนรวมไม่ละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกทุกคนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมอภิปราย การตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็น

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติของกลุ่มควบคุม

ครั้งที่ 7

ชื่อกิจกรรม	รู้จักสามัคคีพร้อมเพรียง
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ

การเสียดสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยความเต็มใจ เป็นการกระทำที่แสดงถึงการประสานประโยชน์ของส่วนรวม เพราะถ้าแต่ละคนต่างเห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่คนอื่นแล้ว ส่วนรวมก็จะเดือดร้อน ความสงบสุขก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ การทำงานใดๆ ไม่ว่างานหนักหรืองานเบา ถ้าเราได้ร่วมแรงร่วมใจกันงานก็จะสำเร็จเร็ว กิจกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวกับการเรียน ถ้าหากใช้หลักการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ทุกคนมีความเสียดสละพร้อมใจกันที่จะทำงานนั้นๆ งานก็จะสำเร็จได้เร็วเช่นกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจของชุมชน
2. เพื่อส่งเสริมนักเรียนรู้จักการให้และการเสียดสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของ

ส่วนรวม

เครื่องมือ - สื่อกิจกรรม

1. นิทาน เรื่องสั้น “ชวานาสองคน”
2. ใบความรู้ เรื่อง ชักคะเยอเกวียน “ชักพระบาท”

การดำเนินกิจกรรม

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน มีเรื่องใดบ้างที่ต้องใช้ความสามัคคี จึงจะประสบความสำเร็จ เช่น การแข่งขันกีฬาเป็นทีม การแข่งขันชักคะเยอ การแข่งขันเรือยาวประจำปี การเกี่ยวข้าว เป็นต้น

2. ครูเล่านิทาน เรื่องสั้นชวานาสองคนให้นักเรียนฟัง และถามนักเรียนว่าข้อคิดที่ได้รับจากนิทานเรื่องนี้คืออะไร

3. ครูแจกใบความรู้เรื่อง ชักคะเยอเกวียน “ชักพระบาท” ให้นักเรียน

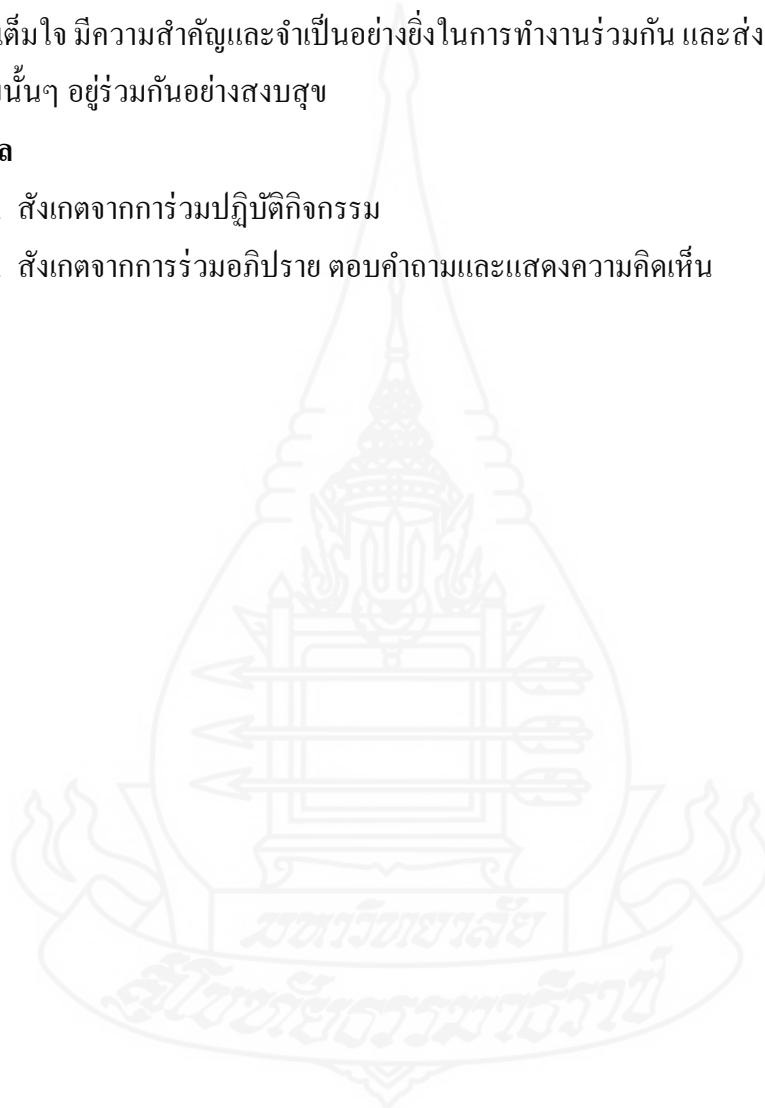
4. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแข่งขันชักคะเย่อ
เกวียน “ชักพระบาท” เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะ สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติอย่างไร

5. นักเรียนร่วมกันเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ใน
ชีวิตประจำวัน

6. ครูสรุปเพิ่มเติมให้นักเรียนเห็นถึงการเสียดสีความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
ด้วยความเต็มใจ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการทำงานร่วมกัน และส่งผลให้ชุมชนตะปอน
หรือสังคมนั้นๆ อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติของกลุ่มควบคุม

ครั้งที่ 8

ชื่อกิจกรรม	ปรับตัวดี ใจมีสุข
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ ในแต่ละวันเราต้องพบปะพูดคุยกับคนจำนวนมาก และบางครั้งต้องมีการติดต่อสื่อสารกับคนแปลกหน้า จึงทำให้มนุษย์เราต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลต่างๆ นักเรียนเป็นบุคคลหนึ่งที่จะต้องมีการปรับตัว เพื่อให้เข้ากับเพื่อนๆ ผู้ปกครอง ครู และคนอื่นๆ ในสังคม ดังนั้นจึงสมควรที่จะต้องมีการเรียนรู้ในเรื่องการปรับตัวที่ดี เพื่อจะได้อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นๆ ได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงลักษณะของการปรับตัวที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ในสังคมได้
2. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและรู้จักปรับตัว ตลอดจนสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

เครื่องมือ-สื่อกิจกรรม

1. สถานการณ์ “ใครคือคนผิด”
2. ใบงานที่ 1
3. เกม อักษรไขว้
4. ใบสรุป ความหมายของสังคหวัตถุ 4

การดำเนินกิจกรรม

1. ครูกล่าวทักทายพูดคุยเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองกับนักเรียน และตั้งคำถามว่า “เมื่อนักเรียนต้องมีการทำงานกลุ่มร่วมกับกลุ่มคนที่ไม่รู้จักนักเรียนจะมีวิธีการปรับตัวอย่างไร”
2. แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 3กลุ่มๆ ละเท่าๆ กันครูแจกสถานการณ์ “ใครคือคนผิด”
3. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ อภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากสถานการณ์และหาข้อสรุปในใบงานที่ 1
4. ครูแจกใบสรุป ความหมายของสังคหวัตถุ 4
5. ให้นักเรียนเล่นเกมอักษรไขว้

6. นักเรียนจะนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ได้อย่างไรบ้าง ยกตัวอย่างที่นักเรียนเคยปฏิบัติ
7. นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปราย เพื่อให้ได้แนวคิด เพื่อการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือกันทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติของกลุ่มควบคุม

ครั้งที่ 9

ชื่อกิจกรรม	ผู้นำดี ผู้ตามสบาย
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ ความสามัคคีในหมู่คณะเป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นจะต้องมีในทุกๆสังคม เพื่อให้สังคมนั้นๆ เกิดความสงบสุขหรือมีปัญหาน้อยที่สุด ความสามัคคีเป็นการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จสมประสงค์ โดยใช้กำลังความสามารถทั้งกำลังกาย กำลังความคิดเห็น กำลังความรู้ ร่วมกันปฏิบัติงานด้านความกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยไม่มีการทะเลาะวิวาทหรือแก่งแย่งกัน ดังคำกล่าวที่ว่า ความสามัคคีคือพลัง

วัตถุประสงค์

1. บอกความหมายของการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นในการทำงานร่วมกันได้

2. เพื่อให้นักเรียนทราบพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว ยอมรับความคิดเห็น ไม่เอาเปรียบกัน ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

เครื่องมือ-สื่อกิจกรรม

1. เกม รหัสปรบมือ / เกม เกลียวเชือก
2. นิทานชาดกเรื่อง คุณสมบัติของผู้นำ / นิทานเรื่องสิงโตผู้ยิ่งใหญ่
3. ใบความรู้ นิทานความสามัคคี
4. บทบาทสมมติ เรื่องตกลงกันก่อนดีกว่า และเรื่องทำไมไม่ตกลงกันก่อน

การดำเนินกิจกรรม

1. ครูสนทนาซักถามนักเรียนถึงความหมายของการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และวิธีการปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขพร้อมทั้งยกตัวอย่าง

2. ครูเล่านิทานชาดกเรื่อง คุณสมบัติของผู้นำและให้ตัวแทนกลุ่มออกมาแสดงนิทานเรื่องสิงโตผู้ยิ่งใหญ่

3. ให้นักเรียนสรุปถึงผลดีที่ได้รับจากผู้นำที่ดีเป็นอย่างไรผลเสียที่ได้รับจากผู้นำที่ไม่ดีเป็นอย่างไร
  4. ครูแจกใบความรู้ นิทานความสามัคคีเรื่อง ตกลงกันก่อนดีกว่า และเรื่อง ทำไมไม่ตกลงกันก่อน
  5. นักเรียนร่วมกัน วิเคราะห์ อภิปรายและแสดงความคิดเห็น
  6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม
- ประเมินผล**
- สังเกตการร่วมปฏิบัติกิจกรรมตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็น

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติของกลุ่มควบคุม

ครั้งที่ 10

ชื่อกิจกรรม	ปัจฉิมนิเทศ
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ/วัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	60 นาที

สาระสำคัญ พฤติกรรมการไม่มีความสามัคคีทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านรวมพลังสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว ด้านความเต็มใจรับผิดชอบต่อส่วนรวม และด้านความรักในหมู่คณะ ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม โดยใช้การเสริมแรงและตัวแบบทางสังคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมและสรุปพฤติกรรมการณ์มีความสามัคคี
2. เพื่อประเมินผลการร่วมกิจกรรม
3. เพื่อให้ให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ให้เกิดผลในชีวิตจริง

เครื่องมือ / สื่อกิจกรรม

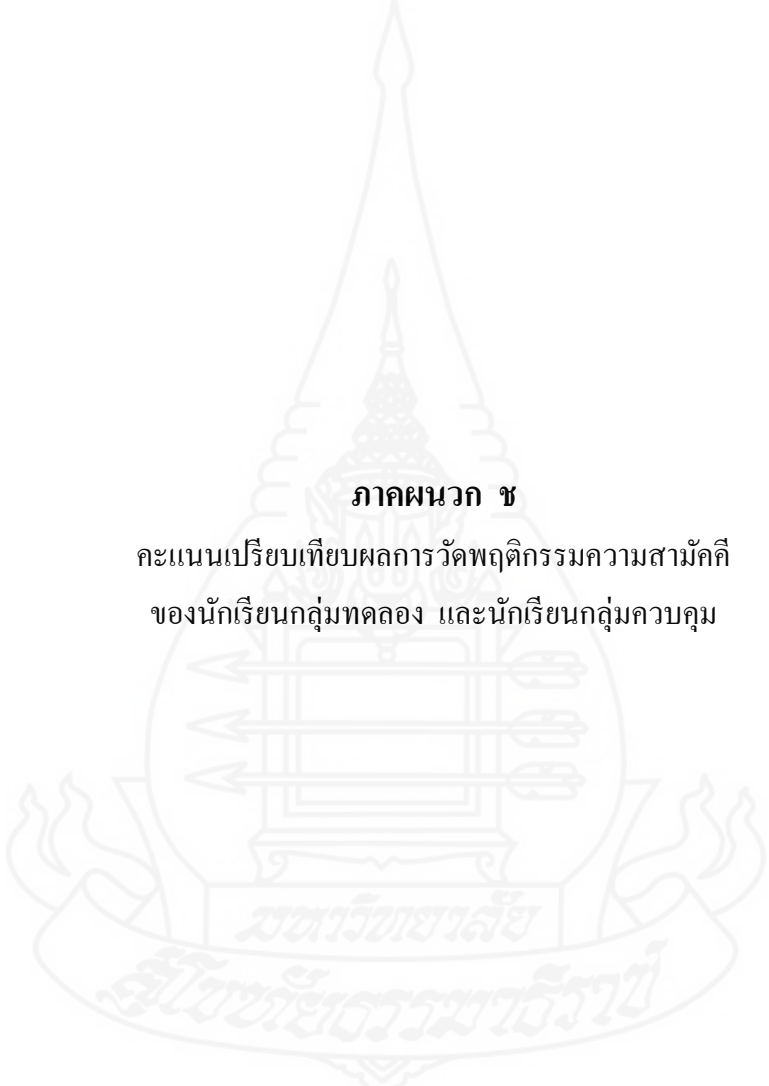
1. แบบประเมินชุดกิจกรรมแนะแนว
2. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมความสามัคคี
3. แบบสังเกตพฤติกรรม

การดำเนินกิจกรรม

1. ครูสนทนาซักถามสมาชิกถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมที่ผ่านมา
2. สุ่มถามนักเรียน 4-5 คน ออกมาอภิปรายแสดงความรู้สึก
3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมความสามัคคีหลังเรียน (posttest)
4. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดกิจกรรมแนะแนว
5. ครูกล่าวปิดกิจกรรม

ประเมินผล

- ตรวจสอบประเมิน

ภาคผนวก ช

คะแนนเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมความสามัคคี
ของนักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 1 คะแนนเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง
และนักเรียนกลุ่มควบคุม

คนที่	คะแนนกลุ่มทดลอง	คะแนนกลุ่มควบคุม	หมายเหตุ
1	183	182	
2	157	157	
3	183	183	
4	160	160	
5	191	191	
6	159	159	
7	151	151	
8	178	178	
9	174	174	
10	159	159	
11	189	187	
12	152	152	
13	158	158	
14	175	175	
15	158	158	
16	153	153	
17	157	157	
18	166	166	
19	179	179	
20	149	149	
21	160	160	
22	189	186	
23	169	167	
24	153	153	
25	198	183	
26	152	152	

ตารางที่ 1 คะแนนเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง
และนักเรียนกลุ่มควบคุม (ต่อ)

คนที่	คะแนนกลุ่มทดลอง	คะแนนกลุ่มควบคุม	หมายเหตุ
27	187	165	
28	158	158	
29	161	161	
30	156	156	
รวม	5014	4969	
ค่าเฉลี่ย	167.13	165.63	

ตารางที่ 2 คะแนนเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมความสามัคคี ก่อน และหลังการทดลอง
ของนักเรียนกลุ่มทดลอง

คนที่	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง	คะแนนเพิ่มขึ้น (+) ลดลง (-)	หมายเหตุ
1	183	194	11	
2	157	186	29	
3	183	192	9	
4	160	182	22	
5	191	190	-1	
6	159	186	27	
7	151	185	34	
8	178	190	12	
9	174	188	14	
10	159	188	29	
11	189	194	5	
12	152	180	28	
13	158	192	34	
14	175	188	13	

ตารางที่ 2 คะแนนเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมความสามัคคี ก่อน และหลังการทดลอง
ของนักเรียนกลุ่มทดลอง (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง	คะแนนเพิ่มขึ้น (+) ลดลง (-)	หมายเหตุ
15	158	186	28	
16	153	176	23	
17	157	183	26	
18	166	185	19	
19	179	186	7	
20	149	182	33	
21	160	180	20	
22	189	190	1	
23	169	188	19	
24	153	188	35	
25	198	196	-2	
26	152	186	34	
27	187	192	5	
28	158	190	32	
29	161	192	31	
30	156	188	32	
รวม	5014	5623	609	
ค่าเฉลี่ย	167.13	187.43	20.3	

ตารางที่ 3 คะแนนเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมความสามัคคี หลังการทดลองของนักเรียน
กลุ่มทดลอง

คนที่	คะแนนกลุ่มทดลอง	คะแนนกลุ่มควบคุม	หมายเหตุ
1	194	194	
2	186	176	
3	192	186	
4	182	182	
5	190	190	
6	186	186	
7	185	185	
8	190	187	
9	188	188	
10	188	188	
11	194	194	
12	180	170	
13	192	192	
14	188	188	
15	186	186	
16	176	176	
17	183	183	
18	185	185	
19	186	186	
20	182	172	
21	180	180	
22	190	190	
23	188	188	
24	188	178	
25	196	196	
26	186	176	

ตารางที่ 3 คะแนนเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมการมีส่วนร่วม หลังการทดลองของนักเรียน
กลุ่มทดลอง (ต่อ)

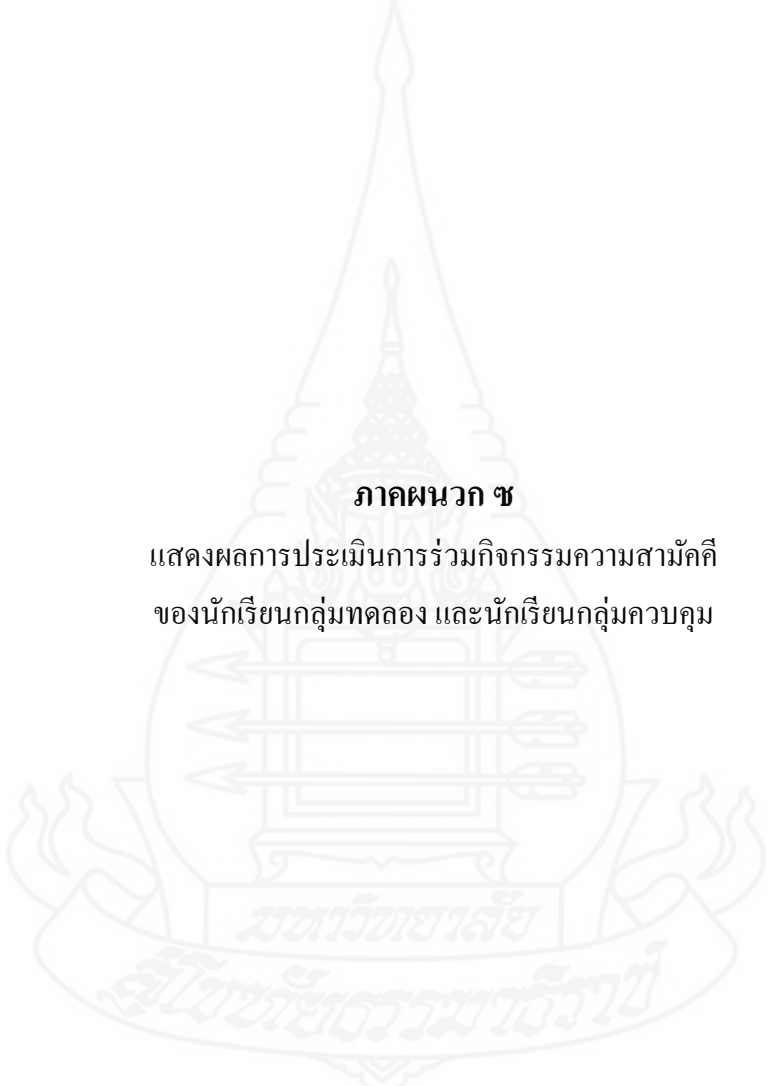
คนที่	คะแนนกลุ่มทดลอง	คะแนนกลุ่มควบคุม	หมายเหตุ
27	192	192	
28	190	185	
29	192	192	
30	188	182	
รวม	5623	5553	
ค่าเฉลี่ย	187.43	185.10	
S.D.	4.60	6.58	

ตารางที่ 4 คะแนนเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของนักเรียนกลุ่มทดลอง
หลังการทดลอง กับระยะติดตามผล (หลังการทดลอง 2 สัปดาห์)

คนที่	คะแนนกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง	คะแนนกลุ่มทดลอง ระยะติดตามผล	หมายเหตุ
1	194	195	
2	186	190	
3	192	196	
4	182	186	
5	190	188	
6	186	188	
7	185	186	
8	190	196	
9	188	194	
10	188	190	
11	194	196	
12	180	187	
13	192	195	

ตารางที่ 4 คะแนนเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง
หลังการทดลอง กับระยะติดตามผล (หลังการทดลอง 2 สัปดาห์) (ต่อ)

คนที่	คะแนนกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง	คะแนนกลุ่มทดลอง ระยะติดตามผล	หมายเหตุ
14	188	192	
15	186	194	
16	176	190	
17	183	192	
18	185	196	
19	186	192	
20	182	194	
21	180	190	
22	190	196	
23	188	194	
24	188	192	
25	196	192	
26	186	190	
27	192	190	
28	190	194	
29	192	196	
30	188	190	
รวม	5623	5761	
ค่าเฉลี่ย	187.43	192.03	

ภาคผนวก ซ

แสดงผลการประเมินการร่วมกิจกรรมความสามัคคี
ของนักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินการร่วมกิจกรรมความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม จากการแสดงความคิดเห็นหลังการร่วมกิจกรรม ปรากฏผลดังนี้

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนการประเมินการร่วมกิจกรรม	
		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1	จำนวนสมาชิกในการร่วมกิจกรรมมีความเหมาะสม	148	135
2	เนื้อหาและกิจกรรมมีความเหมาะสม	135	129
3	ระยะเวลาในการร่วมกิจกรรมมีความเหมาะสม	129	125
4	ความชัดเจนในการอธิบายของครู	129	130
5	ความน่าสนใจของสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบกิจกรรม	136	123
6	นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม	130	102
7	นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น	136	100
8	ความรู้และประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับจากการร่วมกิจกรรม	133	129
9	นักเรียนนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	126	124
10	นักเรียนพึงพอใจและมีความสุขในการเข้าร่วมกิจกรรม	135	133
	รวม	1337	1230
	ค่าเฉลี่ย	133.7	123.0

ข้อ	รายการประเมิน	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1	จำนวนสมาชิกในการร่วมกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.93	0.25	4.5	0.51
2	เนื้อหาและกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.5	0.51	4.3	0.47
3	ระยะเวลาในการร่วมกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.3	0.47	4.17	0.38
4	ความชัดเจนในการอธิบายของครู	4.3	0.47	4.33	0.48
5	ความน่าสนใจของสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบกิจกรรม	4.53	0.51	4.1	0.31
6	นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม	4.33	0.48	3.4	0.5
7	นักเรียนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็น	4.53	0.57	3.33	0.48
8	ความรู้และประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับจากการร่วมกิจกรรม	4.43	0.5	4.3	0.47
9	นักเรียนนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.2	0.41	4.13	0.35
10	นักเรียนพึงพอใจและมีความสุขในการเข้าร่วมกิจกรรม	4.5	0.51	4.43	0.5
	รวม	44.55		40.99	
	ค่าเฉลี่ย	6.76		6.47	

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินการร่วมกิจกรรมความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม จากการแสดงความคิดเห็นหลังการร่วมกิจกรรม ปรากฏผล ดังนี้

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนการประเมินการร่วมกิจกรรม	
		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1	จำนวนสมาชิกในการร่วมกิจกรรมมีความเหมาะสม	142	134
2	เนื้อหาและกิจกรรมมีความเหมาะสม	144	132
3	ระยะเวลาในการร่วมกิจกรรมมีความเหมาะสม	126	114
4	ความชัดเจนในการอธิบายของครู	145	119
5	ความน่าสนใจของสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบกิจกรรม	146	122
6	นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม	134	115
7	นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น	130	121
8	ความรู้และประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับจากการร่วมกิจกรรม	128	115
9	นักเรียนนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	149	114
10	นักเรียนพึงพอใจและมีความสุขในการเข้าร่วมกิจกรรม	145	132
	รวม	1389	1218
	ค่าเฉลี่ย	138.9	121.8

ข้อ	รายการประเมิน	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	จำนวนสมาชิกในการร่วมกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.73	0.45	4.47	0.57
2	เนื้อหาและกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.80	0.40	4.40	0.50
3	ระยะเวลาในการร่วมกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.20	0.41	3.80	0.66
4	ความชัดเจนในการอธิบายของครู	4.83	0.38	3.97	0.41
5	ความน่าสนใจของสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบกิจกรรม	4.87	0.35	4.07	0.64
6	นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม	4.47	0.51	3.83	0.65
7	นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น	4.30	0.48	4.03	0.56
8	ความรู้และประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับจากการร่วมกิจกรรม	4.27	0.45	3.83	0.65
9	นักเรียนนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.98	0.18	3.80	0.66
10	นักเรียนพึงพอใจและมีความสุขในการเข้าร่วม กิจกรรม	4.83	0.38	4.40	0.50
	รวม	46.32		40.60	
	ค่าเฉลี่ย	6.76	1.66	6.47	3.58

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวจรรุวรรณ ว่องไวลิขิต
วัน เดือน ปีเกิด	13 มีนาคม 2499
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	วท.บ. (คณิตศาสตร์ – คอมพิวเตอร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนคุณรัชดาภิเษก อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

